1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 258. SZÁM. BUDAPEST, CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 18.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETESI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre „ 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETESEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMENYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Föügynökségünk: Stern Moritz hirdetesi irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Tarsa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Tarsa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Viet. Agence Havas (place de la Bourse).

A községek jegyzői.

Több mint hét ezer tagból áll a községi jegyzői kar s több mint két ezer jegyző már tagja a községjegyzői egyleteknek. A községi jegyzői kar tehát tagjainak számánál, értelmiségénél s hatáskörénél fogva az országban óriási hatósági, társadalmi és politikai hatalmat képvisel.

E hatalom tartá ma egyetemes közgyülését — egyesületi közgyülését — Budapesten.

Mi a községi jegyző?

E kérdést a mi államférfiaink, politikusaink, publicistáink nem igen teszik fel maguknak s azért nem is igen tudnak rá maguknak megfelelni. Pedig e kérdéssel jó lenne nekik alaposan tisztába jönni.

A költők és a szinpadok hamis alakban mutatják be a községi jegyzőt. Alkotásaikban ott szerepel a bárgyu lelkész, a részeges kántor, a számító korcsmáros, a ravasz czigány társaságában a tudálékos nótárius is. Öten együtt teszik a falu komikus alakjait, mellékjük sorakozván még a potrohos biró alakja.

Hamis kép ez, mely talán soha se volt igaz, de most semmiképen se igaz.

A községi jegyző a falunak élő gondviselése. Jó jegyző kezén virágzik a falu, szaporodik a közvagyon, egészséges lesz a közigazgatás, emelkedik a jóllét, szent a személy- és vagyonbiztonság. Rossz jegyző kezén viszásan történik mindez, s elhervad a községek egészsége.

Száz törvény száz dolgot ruházott a községi jegyzőre. Ő az állam legfontosabb közege, ő a viczeszolgabiró, adószedő, adóbehajtó, katonaállitó, számadáskészitő, tanácskozásvezető, egyetemes végrehajtó és kormányzó. Ő az ügynöke a szolgabirónak, az alispánnak, a vármegyének, az adóhivatalnak, az adófelügyelőnek, az árvaszéknek, a bíróságnak, a közjegyzőnek, az ujonczavató bizottságnak, a lóösszeiró küldöttségnek, a kataszteri biztosnak, a választók összeirására rendelt bizottságnak s mindenféle világi és egyházi, állami és megyei hatóságnak. Az ő szemei előtt nő fel minden peres és közigazgatási ügy. Az ő kezében készül minden hivatalos irat s ő tőle megy az föl egész a miniszterig. Az állami igazgatás egyik vé. pontja a miniszter, a másik végpontja a községi jegyző. Ők hajigálják egymáshoz a rendeleteket és elintézéseket; minden közbülső hatóság a főispántól le a szolgabiróig csak az ő postáslegényük.

A községi jegyzőnek mindentudónak, mindenhatónak és főleg mindenütt jelenvalónak kell lenni. Ő rajta áll a községi és közadók kivetése és behajtása; az illetékek nyilvántartása, a hadmentességi dij, bor-, sör- és husfogyasztási adók, a vadászati- és fegyveradó kezelése; az árva és hagyatéki, a gyámsági és gondnoksági ügyek ellátása; a birósági és hatósági kézbesitések; a védtörvény végrehajtása; a bagatell-ügyekre való beiráskodás; a szám nélküli összeirások teljesitése és nyilvántartása emberben, marhában, egészségben, betegségben, adóban, termésben, elemi csapásban; a katonai beszállásolási, törvényhatósági, betegápolási alap és községi pótadó kivetése és behajtása; a községi utak, hidak, csatornák, vezetékek nyilvántartása; a telekkönyvi ügyek, birtokforgalom közvetitése; magán kérelmek, panaszok, tanusitványok elintézése; a községi előljáróság és képviselő testület tanácskozásainak és jegyzőkönyveinek vezetése; a körözvényi és tolonczügyek, a kórházi és honossági kérdések elintézése. És igy tovább vég nélkül és határ nélkül.

Már most azok a férfiak, a kiknek vállaira mindez nehezedik, hallatják szavukat arra nézve, miként kellene reformálni a községek belső rendjét.

Vajjon illetékesek-e ők erre? Mindenesetre. Sőt ők a legilletékesebbek.

Mai egyleti közgyülésükből emlékiratot intéznek kormányhoz és törvényhozáshoz s javaslataikat előadják s indokolják.

Javaslataik részint a jegyzői kart, részint a községeket érdeklik legközelebb.

A jegyzői kar érdekében javasolják, hogy jegyzővé és helyettesévé csak nyolcz osztályt végzett és szigoruan vizsgázott férfiu lehessen; hogy a jegyzői fizetés minimuma 800 forintban s ne — mint most van — ennek felében állapittassék meg; hogy a jegyzők választása szabályoztassék s a visszaélések és vesztegetések ellen mentesitessék s végre, hogy az előljárók törvényileg legyenek kötelezve a jegyzőt hivatalos működésében támogatni.

A községek belső rendje és jólléte érdekében javasolják, hogy

népesedési törzskönyv vezettessék;

előljáróvá csak irni és olvasni tudó egyén lehessen;

a letelepedés szigorubb föltételekhez kötessék;

a községi pótadók helyesebb alapon vettessenek ki s végül

a községi előljáróság kisebb foku kihágási ügyekben fegyelmi és biráskodási joggal ruháztassék fel, nehogy a községi előljáróság csak tátott szájjal nézhesse a korcsmai garázdát, a zárórát nem ismerő korcsmárost, az éjjeli tivornyázót, az utczai botrányhőst, a tilosban lövöldözőt, a hamis mértékek használóit, az egészségtelen czikkek elárusitóit, az engedély nélküli koldusokat, házalókat, kuruzslókat, veszélyes állatok tartóit stb. Most mindezen ügyekben a községnek csak annyi joga van, hogy alázatos panaszszal járulhat a szolgabiró vagy járásbiró elé. — Valóban nevetséges.

Ime ezek a jegyzői kar javaslatai.

Komoly figyelmet, nagy meggondolást igényelnek ezek mind a kormány, mind a törvényhozás részéről.

Annyi bizonyos, hogy a megyei önkormányzat már haldoklófélben van, s a szabadság minden igaz hivének törekedni kell arra, hogy az önkormányzat szabadságai a községben verjenek gyökeret, s hogy a szabadságokra a községek képesek és méltók legyenek.

Ezt idővel és helyes községi szervezettel elérhetjük. A községi jegyzők derék dolgot végeztek, midőn erre felhivták a közfigyelmet.

Budapest, szept. 17.

A *felsőház reformjára* vonatkozó törvényjavaslat fogja az országgyülésen az érdemleges tanácskozások első tárgyát képezni. E törvényjavaslat — mint a Bud. Corr. irja — teljesen változatlanul, szóról szóra ugyanama szöveggel, a melyben az a mult év tavaszán a miniszterelnök által kidolgoztatott, fog a képviselőház elé terjesztetni; csupán csak az átmeneti intézkedések fognak természetesen némi változást szenvedni, mivel akkor az országgyülési időszak vége felé járt s kilátásba helyeztetett, hogy az uj, mostani országgyülés kezdetével már az uj főrendiház is szervezkedik, mig jelenleg a főrendiház uj alakját csakis az uj országgyülés második ülésszakának elején nyerheti.

A közösügyi miniszterek gróf *Kálnoky*, gróf *Bylandt-Rheidt* és *Kállay* szakelőadóikkal, valamint *Taaffe* osztrák miniszterelnök és *Dunajewski* pénzügyminiszter e hó 22-én Budapestre érkeznek, hogy a jövő évi közösügyi költségvetés előirányzata meghatórázása ügyében e hó 23-án kezdődő közös miniszteri konferencziákban résztvegyenek. A tanácskozások valószinüleg három-négy napot fognak igénybevenni és egy az ő felsége elnöklete alatt tartandó minisztertanácskozással nyerik befejezésüket.

A B. Corr. irja: *A magyar államháztartás jövő évi költségvetési előirányzatának* végleges eldöntése a minisztertanácsban csak is a közösügyi költségvetés tételeinek meghatározása után fog megtörténni.

A király elismerése.

Ő felsége a király a miniszterelnökhöz intézett leiratában legmagasb elismerését jelenté ki azért, hogy a legközelebb Arad- és Temesvármegyékben tartott hadgyakorlatok alkalmával a népesség nemcsak a katonai szükségleteket önzetlenül legjobban kielégiteni igyekezett, hanem egyszersmind az állandó hadsereg és a honvédség csapatait nagy rokonszenvvel is fogadta. A király loyálisnak s egyuttal hazafiasnak jellemzi a nép e magatartását.

Ő felségének a dolgok állapotáról — legalább e részben — helyes információt adtak ugy a kormány, mint a katonai hatóságok. Mi magunk is a hadgyakorlatok tartama alatt nem egyszer adtunk helyet egy s más városból jövő közlésnek, mely arról szólt, mily lelkes tüntetéssel kisérte a nép sok helyütt a gyakorlatra kivonuló vagy onnan hazatérő ezredeket. E körülmény azonban semmiesetre se azon irányban bir politikai fontossággal, melyet a kormány mai esti félhivatalos lapja megjelölt.

Népünk sohase gyülölte a hadsereg legénységét és sohase bujtogatott az ellen, még az abszolutizmus legsötétebb napjaiban sem. Százados sérelme volt nemzetünknek, hogy a mi katonáinkat kivitték külföldre, hozzánk pedig ellenséges érzületü, idegen nyelvü ezredeket helyeztek el. Ez természetesen nem lehetett megnyugtató, sőt népünkre nézve nagyon is nyugtalanitó és kihivó rendszer vala. A nép ellenszenve mégis csupán a tisztikar ellen s ez ellen is csak akkor irányult, mikor ennek tagjai tüntetőleg becsmérelték és gyalázták mind azt, mi a magyarnak kedves vala s mikor a katonaság maga nem volt egyéb, mint egy szabadságtipró, nemzetellenes kormányzatnak zsoldos karhatalma.

Most ez természetesen másként van. A hadsereg tisztikarában tulnyomó a mivelt elem, mely legalább nyiltan nem demonstrál tiszteletlenséget se a magyarság, se az alkotmányosság, se a honvédség ellen. Sőt épen a mostani hadgyakorlatok alkalmával néhány kiváló főparancsnok rendelkezésére kivonulások és hazatérések idején az ezredek katonai tisztelgést fejtettek ki a városok lakossága iránt. Ezt megérté és természetesen rokonszenvének s elismerésének jeleivel sokszorosan viszonzá népünk.

Ez az egész.

Ebből egyetlen tanuságul csak annyi következik, hogy a katonaság korrekt eljárását szivélyesen s rokonszenvvel fogadja a hálás magyar nép, de semmiképen se következik, hogy a közös hadsereg rendszerében vagy a honvédség alárendelt szervezetében most már megnyugodott volna.

Ő felségének a *Budapesti Közlöny*-ben megjelent kézirata a következőleg szól:

Kedves Tisza! Nagy megelégedéssel értesültem, hogy az idei Arad és Temesvár közti hadgyakorlatok, valamint az Alsó-Morva melletti nagy hadgyakorlatok alkalmával, a hatóságok a katonaság részéről támasztott igényeknek a lehetőlegkényebben s leggyorsabban megfeleltek, s hogy a népesség nemcsak a katonai szükségleteket önzetlenül lehető legjobban kielégiteni igyekezett, hanem egyszersmind az állandó hadsereg és a honvédség csapatait nagy rokonszenvvel fogadta. Nem mulaszthatom el ezen loyalis és hazafias nyilatkozatokért teljes elismerésemet kijelenteni, s utasitom önt, hogy ezt megfelelő módon közzétegye. Kelt Ebenthalban, 1884. évi szept. hó 13-án. Ferencz József, s. k. (Miniszteri ellenjegyzés hiányzik.)

Szószerint azonos kéziratot közöl ma a *Wiener Zeitung* osztrák hivatalos lap is, azzal a természetes különbséggel, hogy az Taaffehoz szól s abban csak is a morvamezei gyakorlatokról van szó, s a honvédség helyett a Landwehr van emlitve.

A béke érdekében.

Tegnapelőtt találkoztak s ma már elbucsuznak egymástól. Hja, a mai rohanó világban telegráfon kénytelenek élni még a fejedelmek is, nem nyujthatják kedvök szerint hosszura a viszontlátásnak — kétségkivül — édes perczeit.

A találkozás hát végbement s rá van ütve a pecsét arra a nagy titokra, mely most milliók találgatásának tárgyát képezi. A találkozásról szóló jelentések óvakodnak elárulni a legcsekélyebbet is a földi gondviselés képviselőinek megállapodásaiból, csak a nyugtalanitó sejtelem suttogja nagy titokteljességgel, hogy a mi ottan megállapittatott, nem lehet valami közönséges dolog.

A legcsekélyebb, a mi sejthető, hogy a békét több évre biztositották, garancziáiról gondoskodtak. A három birodalom külügyeinek vezetői, kik egy nappal tovább maradnak ott, mint uralkodóik, most beszélik meg a részleteket.

A béke szép dolog. Szükségük is van rá a szegény népeknek. Vagy is inkább a népeknek nincs is szüksége háborura. A leghatalmasabbak sportja ez, azok kiáltják a népeknek: fuss és fizess! a népek a végső kényszerüség esetét, az önvédelmet kivéve nem üznék magoktól azt a sportot, melynek átkát csak ők viselik, mig haszna, dicsősége másoké.

Ha tehát ezek a mások szövetkeznek a béke föntartására: mi szükség szorongó aggódással kisérni ebbeli törekvéseiket? Hát nemde, nem a legszebb erényt, az önmegtagadás virtusát gyakorolják-e akkor?

Minden bizonynyal s nem is kifogásoljuk érte. Csakhogy ugy vagyunk vele, mint a szegény trójaiak: félünk mi ettől a békétől, mivel hogy a Danausok kinálnak vele.

Mi szükség volt a béke biztositása végett a három császárnak találkozni? Ne tápláljanak nagyravágyó terveket egymás vagy mások rovására, s ezzel tették meg a legtöbbet arra, hogy a béke biztositva legyen.

Különben, ha körültekintünk, arról kell meggyőződnünk, hogy a béke ritkán volt még oly igazán biztositva, mint ez idő szerint.

Az a fekete pont, mely az európai láthatáron a legutóbbi időkig mindig viharral fenyegetett, a franczia revanche gondolata, mindinkább eloszlóban van. Azt nem állitja senki, hogy a franczia Elszasz és Lotharingia elvesztésébe már belenyugodtak s napirendre tértek fölötte. Nem! Az a nemzedék, mely e csapást megélte, abba végkép belenyugodni nem fog soha. Annak előbb ki kell halnia. De az bizonyos, hogy a bosszu, a visszatorlás indulata nem sok franczia szivet éget immár s a siker rendkivüli kilátásainak kellene közrejátszani, hogy az még egyszer a régi hévvel föllobogjon.

Sőt inkább azt kell látnunk, hogy mindinkább hamvad a tüz a hamu alatt s nem lehetetlen, hogy ki is alszik. Nem egy jel mutat erre. Egy az, hogy a franczia sokkal komolyabban kezdik venni tengeren tuli missziójukat, semhogy ugyanakkor még egy európai háborura is gondolhatnának. Más az, hogy a londoni konferenczián jelentékeny közeledés volt tapasztalható a franczia és német diplomáczia között, melyet mindenki lehetetlennek hitt volna még nehány év előtt. Courcel báró látogatása Varzinban, hosszas értekezései a vaskanczellárral közvetlen a császárok találkozása előtt s az a szándoka, hogy bevárja Bismarckot Skiernieviczéből: arra enged következtetni, hogy a franczia irányadó körök a Németországgal való jó egyetértés, vagy legalább modus vivendi esélyeit nagyon is fontolóra vették s bármi szándék közelebb áll hozzájuk, mint a revanche gondolata.

Nem, ez oldalról az európai békét veszély nem fenyegeti. Ez irányban a békét jobban biztositani, mint a hogy az biztositva van, semmi szükség.

De talán Anglia, mely meg van rémülve a francziák, a németek tengeren tuli czéljai miatt? Albion, az igaz, hogy kiérdemelte a perfid nevezetet utálatos kalmárpolitikájával, mely mindent föláldoz az anyagi haszonért. De hogy gondolhatni olyat, hogy Anglia, e par excellence tengeri hatalom, melynek szárazföldi hadserege — legalább olyan, a melyet más államokéval szemben annak nevezhetnénk — ugyszólván, nincsen is: támadó háborura gondolhatna egy, vagy pláne több kontinentális hatalmasság ellen. Mikor Anglia és Oroszország között Közép-Ázsia miatt háboru volt kilátásban, nem maga Gladstone gunyolódott-e ez abszurdum fölött azzal, hogy ez a bálna és a medve közti háboru volna?

Aztán az angolok, hogy im meggyőződtek mind a franczia, mind a német tengeren tuli tervek komolysága felől, — még ha kezdetben összeszoritották is az öklüket, siettek azt hirtelen zsebre dugni s most biztositanak fát, füvet, hogy ő nekik eszük ágában sincs más államokat a czivilizáczió terjesztésében akadályozni. Dehogy! sőt örülnek neki.

Ez utóbbit ugyan senki nekik el nem hi-

Tudományos apróságok.

(A patina és a bronztárgyak megfeketedése. — A patina képződésének elősegitése. — Foszforbronz. — Antik bronzok összetétele. — A nickel befolyása az emberi szervezetre. — A vanilia ártalmas tulajdonságai. — Készülék a kávépörkölésnél fejlődő gőzök felfogására. — Uj pótkávé. — Ártalmatlan szivarkapapiros.)

A Dunaparton sétálgatva, tekintetem az Eötvösszoborra esett, mely eredeti szinét teljesen elvesztette. Erdekesnek tartom e jelenségre vonatkozólag egyetmást ellmondani.

Az érczbe öntött szobormüvek, mint ismeretes, rövid idő mulva teljesen elvesztik eredeti fényüket és szinüket. Sötétzöld kéreg képződik rajtuk, a melyet münyelven *patinának* mondanak. Anyagra és eredetre nézve ezt sokan helytelenül rézkéneg képződésének tulajdonitják, feltevén, hogy a levegő nem csekély mennyiségü kénhidrogént tartalmaz. Habár a rothadás alkalmával és az iparban használt számos anyagból kénhidrogén fejlődik, még sem mutatható ez ki nagyobb mennyiségben a városok levegőjében, mert ezt a levegő oxigénje rövid idő mulva szétbontja, tehát elpusztul, még mielőtt valamely fémnemü tárgyat megtámadhatott volna. A patina nem ritkán világoszöld szokott lenni, mi még kevésbbé tulajdonitható az emlitett vegyület hatásának. A patina anyagára nézve tulajdonképen nem egyéb, mint szénsavas réz és a levegő szénsavtartalma behatása következtében képződik. Némely bronzszobor egészen feketévé válik, mit némelyek a levegő szénpor-tartalmának hajlandók tulajdonitani. Ennek ellenében *Weber*, ki a patinaképződést, különösen pedig a szobrok feketedését tette tanulmánya tárgyává, azt találta, hogy az utóbbi a bronz zinktartalmának tulajdonitható.

A bronznak megfeketedését igen elősegiti továbbá az ahhoz vett fémek tisztátalansága, különösen az arzénnal való fertőzés. Mint ilyenek, különösen az Amerikából behozott rézötvények ismeretesek. A patina megóvja a bronzot a légbeliek behatásától, minélfogva az nemcsak müvészi szempontból, hanem a szobrok megóvása érdekében is kivánatos.

Mesterséges uton patinát előállitani eddig még nem sikerült, de igen is annak képződését elősegiteni, vagyis gyorsitani. Igy például már öntés közben az által, ha öntési formául nem igen likacsos anyagot, például durva szemü homokot vesznek, hanem finom, tömött anyagot. A patina továbbá sokkal gyorsabban képződik nehezebben olvadó fémekből álló ötvényeken, mint könnyen olvadó elegyrészekből összetetteken és épen ez okból szokás a bronzötvényekhez kevés ezüstöt is keverni. A kész szobron elősegithetni a szép patinaképződést akként, ha az érctárgyat ismételve közönséges szappannal lemossuk és óvatosan megszáritjuk. *Puscher* 1 rész szalmiák és 3 rész szénsavas ammoniák 24 rész hideg vizben való oldatával ajánlja bevonni a bronz és egyéb rézötvényeket, a melyeken már egy negyed óra lefolyása után megindul a patinaképződés. Plehn, bronzos vason, agyagon, gipszen, valamint fatárgyakon a patinához hasonló kérget akként lehet előállitani, ha az utóbb emlitett oldathoz feketés zinkkel kevert rezet adunk.

Az eddig ismert bronzokon kivül az ugynevezett *foszforbronz* jön ujabb időben a kereskedelembe, mely mindannyi között állitólag a legkitünőbb, a mennyiben a foszfor a sárga réznek becses tulajdonságokat kölcsönöz, nevezetesen ömlékenységet, nagy szilárdságot, tömöttséget és fényesitő képességet. Igen czélszerüen alkalmazzák már is a foszforbronzot kocsitengelyek és különböző géprészek készitésére. Igen jó anyagot szolgáltat harang- valamint szobor öntésére. Patina rajta aránylag rövid idő alatt képződik.

A ma készitett bronzoktól sok tekintetben eltérnek az antik bronzok, a melyek közül számosat nem rég *Goebel* vizsgált meg. Azt találta, hogy a görögöktől és a görög telepitvényesektől származó öntvények leginkább réz és ónból, vagy réz, ón és ólomból vannak összetéve, de soha sem tartalmaznak azok zinkumot (horganyt). A réz-, ón- és zinköntvények ellenben római eredetüek.

Ujabb időben igen el vannak terjedve a háztartásban a nickellel bevont edények. Igen fontos tehát tudni, vajjon a nickel minő hatással van az ember belső szervezetére, ha az az eledelekkel esetleg oda bejut. *Birnbaum* kimutatta, hogy a nickellel bevont edényekben a nickel, ha savakkal érintkezik, oldatba megy és igy könnyen a szervezetbe juthat. Ezt tudván, *Geerkens* F. számos kisérletet végzett az iránt, vajjon minő befolyással van a nickel különböző mennyisége a test belső szervezetére. Kisérletei közben az tünt ki, hogy kis mennyiségü (0·5 g.) nickelnek hosszabb időn át folytatott felvétele teljesen ártalmatlan volt a gyomorra nézve, mig befecskendezésnél már kisebb mennyiség is az apró állatoknál halált okoz. Ha tekintetbe veszszük, hogy ama nickel-mennyiség, a melyet az ember a nickellel bevont edényekből az eledellel együtt felvesz a gyomorba, aránytalanul csekélyebb, mint az a mennyiség, a mely a kisérletnél teljesen ártalmatlannak bizonyult, a nickellel bevont edényeket a legjobb lelkiismerettel használhatni főzési czélokra. Nem árt azonban, ha a rézedények módjára, azokban is a savanyu ételeknek hosszabb időn át való tartását kerüljük.

Ki gondolná azt, hogy annak az általunk rendkivül szeretett füszernek, a mely vanilia néven, mint a különösen Mexikóban (főleg Vera-Cruz és Oaxaca tartományokban) termesztett vanilia növény (Vanilla planifolia) gyümölcsének tokja kerül a kereskedelembe, káros tulajdonságai is vannak. Pedig dr. *Layet* bordeauxi tanár egy legujabban közzétett értekezésében erről tudósit. Oly raktárakban, ahol a vanilia-tokokat tisztitják és minőségük szerint osztályozzák, ott a munkások kezdetben rendesen arczuk és egyéb fedetlen testrészük viszketéséről panaszkodnak, később erősen égető érzet, egyes helyeken szokatlan vörösség áll be, sokszor rosszullét és valóságos kábultság a következmény. Az emlitett buvár ezt a betegséget, a melyet vanillismusnak nevez, hosszu időn át a tanulmányozta a bordeauxi vanilia-raktárakban, a hol évenkint 25,000—30,000 kilogramm vaniliát raktároznak. Azt találta, hogy azt igen apró rovarkák, atkák idézik elő, a melyek eredetileg a vanilia-tokok legszélsőbb részeire telepednek le s onnan kerülnek a tokok tisztitásával és rendezésével elfoglalt egyének testére, a melyet izgatnak és az emlitett tüneteket idézik elő. Az apró rovarkák nem furódnak a bőr alá, hanem tisztán érintés okozza a tüneteket, mit elősegitnek még azon finom tüskék is, a melyek a vanilia-tokról a rovarokra tapadtak és az ember bőrébe kerülve, azt izgatják. Egy másik káros tulajdonsága a vaniliának az, hogy a vele hosszabb időn át elfoglalva levő munkások izomfájdalmakat, izomrángatást kapnak, az izületek merevekké lesznek és általános bágyadtság vesz rajtuk erőt.

E bajok okát eddig kipuhatolni még nem sikerült, az eddigi észleletek eredménye egyedül arra szoritkozik, hogy nagyobb mértékben idézi azt elő gyengébb minőségü vanilia, mint a jó, a mely előbbiben a magvakat környező olajtartalom is nagyobb, mint az utóbbiban.

A kávépörkölésnél érezhető kellemes szagot a kávéból gőz alakban eltávolodó illékony olajok idézik elő. Legujabban *Vanoli* K. Freiburgban egy oly készüléket szerkesztett, a melynek segitségével a kávépörkölésnél fejlődő illékony olajgőzök felfoghatók és összegyüjthetők akként, hogy azokat a készülékbe tett czukordarabokkal nyeletik el. E czukordarabok szaga és ize igen kellemes és kávéba téve, nagy mértékben fokozzák annak élvezetét. — Ezzel kapcsolatban megemlitem, hogy *Lefeldt* testvérek Hamburgban uj kávépörkölő gépet találtak fel, a melynél el vannak kerülve mindazon hátrányok, a melyek az eddig használtaknál mutatkoztak.

A hires cichórinak vetélytársa akadt. Braziliában a pillangósok családjába, a Canavalia nemhez tartozó oly növényre bukkantak, a melynek magja kitünő minőségü pótkávét szolgáltat, és mint ilyen a cichóri termésével vetekedik. Nemcsak kellemes ize és illata minősiti azt arra, hanem a többi pótkávéul használt anyagokkal szemben még nagy nitrogén tartalma, tehát tápláló értéke miatt is különösen figyelemre méltó. Brazilia erdőiben és hegylejtőin igen nagy mennyiségben található vadon, de ujabban másutt is meghonositják és termesztik. Nem lesz talán érdektelen, ha felemlitem, hogy e cichóri-termesztés Németországban, különösen Szászország és Badenben ma már oly nagy mérvéket öltött, hogy évenkint átlag 11,000 hektár területen ültetik, a melynek eredménye több mint 4½ millió mázsa nyers anyag, a melyet aztán az ottani gyárak dolgoznak föl pótkávévá. Németország után Németalföld termeszt legtöbb cichórit.

Valamint a kávé teljes élvezetét a pótkávé szokta megrontani, ugy a szivarkáét a szivarpapiros, a melynek szagát gyakran a legjobb dohányéból is megérezzük. A modern technologia megteszi azonban e téren is a magáét. Segit a bajon a legjobb tehetsége szerint, elhárítja a papiros kellemetlen szagát a lehető legjobb módon. Egy ilyent használnak legujabban a szivarkapapirosoknak a következő folyadékba való mártása által: 300 négyszögczentiméter papirosra (körülbelül 10 szivarkára való) vesznek 4.5 rész dohánytinkturát, 0·16 saletromot és 2—3 csepp ánizsolajat. Ha a papiros ezen oldatot teljesen magába szivta és megszáradt, bemártják még a dohánynak alkohol oldatába és ha ez után ismét megszáradt, akkor teljesen szagtalan papiros nyerhető.

KI LESZ AZ ÖRÖKÖS?

Irta BOISGOBEY. 9 (Folytatás.)

II.

A Lémon-szikla.

— Azt hittem, te semmitől sem félsz. De végre is beismerem, hogy szemtől-szemben lenni egy hullával, nem éppen kecsegtető kilátás, és nem lehetetlen, hogy e balszerencse érne bennünket, mert a folyó nagy mértékben leapadt ma reggel. Tehát ismét azt kérdezem: merre menjünk? Nekem egészen mindegy, de nem igen sok alkalmas kirándulási helyet ismerek e vidéken, a mely köves és gödrös. Nagyon festői, de a lovaknak nem igen kényelmes, és ha a mieink közül valamelyik horzsolt térddel menne haza, anyátok azt mondaná, én vagyok az oka; s mint kisasszonykisérőihöz aligha lenne hozzám többé bizalma sógornőmnek.

— Ha megengedi, hogy én legyek a vezető, a leggyönyörübb sétalovaglást teendjük, minőt csak álmodni lehet, és én felelek mindenről.

— Valóban szép felelősség! s hova akarsz vezetni bennünket?

— A Lémon-sziklához.

— Micsoda az?

— Mit! sohasem hallott a Lémon-szikláról beszélni, mióta la Germonièreben lakik?

— Sohasem, éppen sohasem. Ismerem a tertrei erdőt, mely anyádé, és temérdek szalonka van benne . . . a bretechei erdőt, hol nagy sajnálkozásomra nincs engedélyem a vadászathoz; de a te lémoni szikládat. . . .

— Oh! kérem: Lémon. Sziklám neve nem oly nevetséges, és ki fogom békiteni vele. Ime itt vagyunk a fasor végén. Forduljanak jobbra. Elbeszélem a hagyományos mondát . . . mert monda van hozzá kötve.

— Monda! pompás! mond Daudierne ur, de messze van-e házunktól az a regényes szikla?

— Legföljebb kis mértföldnyire, és az ut odáig gyönyörü. — Éppen azon az erdőn megyünk keresztül, mely ön előtt a szalonkák végett oly kedves; azután egy vad hegynyilásba érünk, melynek fenekén hegyi patak zuhog végig, s két oldalról nagy sziklatömegek függnek felette.

— Te szépnek találod azt, hogy sziklatömegek függnek felettünk?

— Imádandónak. És ez még mind semmi, sziklám szépségéhez képest. Képzeljen gránit-falat, mely zöld gyepszőnyeg felett emelkedik, csipkézett ormot, mely bezárja a láthatárt . . . az Alpok vagy Pyrenéek kicsiben . . . és ha ezen tetőre felmászunk: előttünk van az egész bretechei erdő . . . még Bretteville herczeg kastélyát is meglátni . . . ez a legszebb kilátási pont, mely tiz mértföldnyi távolban található.

— Az a kastély inkább csak pavillon, és a herczeg, ki már igen öreg a vadászathoz, ritkán jön ide. De most alkalmasint itt van. Pomméval ur azt mondta multkor. Még biztatott is, hogy mennék el hozzá, s eszközölnék ki vadászati engedélyt, hogy

szi, de annyi bizonyos, hogy az európai béke fenyegetve Anglia felől nincs, hogy azt ellene a szövetkezések monstruózus kiterjesztésével biztositani szükség lenne.

Mi ellen, ki ellen akarják hát a békét biztositani?

A statusquo — ez a diplomácziai elnevezés — fölforgatására törő mindenféle áramlatok ellen, a hová tartoznak első sorban a nihilizmus, azután az anarchizmus, azután a szocziálizmus és általában minden olyan törekvés, melyet fölforgatónak, forradalminak, az állami vagy társadalmi rendre veszélyesnek fog itélni, ki? — a három császári tribunál, melyen az elnökség, természetesen a leginkább érdekelt, mert leginkább fenyegetett félé: Oroszországé.

Ha ezt meggondoljuk, sok mindenfélével lehetünk tisztában, a mit eddig a rejtély sürü köde burkolt el szemünk elől.

A mióta Oroszország a merénylő Hartmann kiadását követelte Francziaországtól s ez azt ki nem adta, az orosz czárizmus hiveinek fejében folyvást ott motozkál a gondolat, hogyan lehetne módját ejteni, hogy az államok kölcsönösen köteleztessenek kiszolgáltatni a területekre menekült, nemcsak merénylőket, de egyátalán politikai kompromittáltakat és szabályozni, igazabban megsemmisiteni az asylum nemzetközileg érvényben álló jogát.

Egyik jó gondolat aztán a másikat szüli. Mivel izgatni, tehát veszélyes irányban is izgatni leginkább az u. n. szabad institucziókkal lehet: talán a béke és a «statusquo» biztositására szolgáló inlézkedések megbeszélése alkalmával kombináczióba lehetne venni ezeknek is «szabályozását», nevezetesen az egyesületi és gyülekezési jogét, a gondolat-, a szólás-, a sajtószabadságét s talán mindazokat az intézményeket, melyeket köznyelven alkotmányosoknak nevezünk.

Nem állitjuk, hogy a három császár békebiztositó tanácskozásai közben mindez fölmerült s mindjárt eleve, mint czél kitüzetett. Nem. Az veszedelmes játék lenne még egy ily hatalmas szövetkezetnek is. Azonban gondoljuk meg, hogy minden lépésnek szükségképi következményei is vannak s hogy a ki egyszer az A-t kimondta, bizony nem kerül nagy lelki furdalásába a B-t is utána mondani s Európa egyszer csak azon veszi magát észre, hogy duzzadt vitorlákkal evez a reakczió áramában s a szabadságnak mindazon a vivmányai, melyeket egy évszázad óta annyi vérrel és áldozattal a népek számára kiküzdeni sikerült, — a béke, a társadalmi rend és a statusquo megmentésének nem most először használt ürügye alatt, mind fenyegetve vannak s a reakczió lehelletében talán elenyésznek, mint a kámfor, ha a nép még ideje korán észre nem veszi.

Semmi bizodalmunk, hogy egy ázsiai kényur szándéka és érdekei szerint eljáró szövetség a szabadságot nem fogja elfojtani akarni, s hogy nem érvényesül a törekvés, despotikus czéloknak szolgáló rendőrállamokat teremteni a most még legalább forma szerint szabad alkotmányos országokból.

S mi ugyan szivesen imádkozunk ő felsége a czár életéért és biztonságáért, s könyörgünk az egeknek, hogy őt abszolut mindenhatóságának valamennyi attributumával együtt minél hosszabb ideig tartsa meg; s a midőn ezt teszszük, tudjuk, hogy saját érdekünkben teszszük ezt, — mert egy Oroszország, a melyben száz millió rabszolga él, még se lehet oly veszedelmes mi reánk, mintha a panszlavizmus eszméiért lángoló, s a szláv egység és világhatalom kedveért minden más, kivált kicsi népet, mint mi is vagyunk, a földszinéről eltörülni akaró száz millió szabad polgár laknék benne; — de már bocsánatot kérünk, mikor a czárnak és abszolut hatalmának odahaza minél hosszabb életet kivánunk, arra még se vállalkoznánk örömest, hogy a béke, igazabban a czár és hatalma biztonsága érdekében magunk is rabszolgák legyünk, vagy legalább rendőri szivességeket tegyünk.

A községi és körjegyzők központi gyülése.

A magyarországi községi és körjegyzők országos központi egyesülete ma tartotta rendes évi közgyülését a megyeház nagytermében. Az ülés élénk és érdekes volt. Az ország minden részéből nagy számmal gyültek össze a községi és körjegyzők, hogy az összes egyletek képviseletében megvitassák a rájok nézve érdekes kérdéseket.

A tanácskozásokat *Kuncze* elnök törökszentmiklósi főjegyző vezette kiváló tapintattal, a gyülés jegyzője pedig *Vágó* Ferencz bárándi jegyző volt. A tanácskozások folyamán több érdekes tárgy fordult elő, különösen beható megvitatás alá vették az 1871. évi XVIII. és az 1876. évi XV. törvényczikk reviziója tárgyában kiküldött ötös bizottság által kidolgozott emlékiratot, vagyis az ebben előterjesztett inditványokat. Alig egy pár módositással a bizottság által ajánlott inditványokat az eredeti szöveg szerint fogadták el. A tanácskozásokat fél két óra után megszakitották s délután négy órakor folytatták.

A gyülés lefolyásáról adjuk a következőket:

Kuncze Imre elnök az ülés megnyitása előtt felhivta az igazoló bizottságot, hogy működéséről tegyen jelentést. Az igazoló bizottság megvizsgálta a megjelent egyleti képviselők mandatumait, s azután beadta jelentését. A 44 egylet, melyeknek összesen 2044 tagja van, különkülön 3—3 képviselőt küldött, kik közül megjelent 61. — A többi különféle körülmények által akadályozva volt a megjelenésben. Az elnök e jelentés alapján a gyülést határozatképesnek mondta ki és a gyülést megnyitotta. Megnyitó beszédében mindenekelőtt üdvözölte a nagyszámmal megjelent tagokat, majd azon való örömét fejezte ki, hogy az egyletek száma egyre szaporodik. Megemlékezett a központi egyletet ért veszteségekről, vagyis az egylet halottjairól. Első sorban megemlékezett *Mohaupt* Mihályról, ki mint az egylet egyik alapitója és hosszabb időn át első alelnöke kitünő érdemeket szerzett. Inditványozta, hogy a közgyülés adjon Mohaupt Mihály elhalálozása miatt érzett fájdalmának jegyzőkönyvileg kifejezést, egyuttal pedig az elhunyt özvegyéhez intézzen részvétnyilatkozatot. A gyülés mindkét inditványt általános helyesléssel fogadta. Ezután az elnök előterjesztést tett a gyülés nevezetesebb teendőiről. Jelenti, hogy az 1871. évi XVIII. és 1876. évi XV-ik törvényczikk reviziója tárgyában az országos központi egyesület által kiküldött ötös bizottság ez évi april hó 14-én Bárándon tartott gyülésében megállapitotta az emlékirat szövegét, melyben előterjeszti az emlitett törvények módositására vonatkozó inditványokat. A gyülés egyik targyát ez az emlékirat képezi, melyet a választmány már beható tanácskozás alá vett s arra nézve némi módositványokat is fog a tárgyalás folyamán előterjeszteni. Jelenti továbbá az elnök, hogy a számadások megvizsgálására kiküldött bizottság ugy az egylet, mint a *Barta* László által kitünő szakismerettel szerkesztett egyleti közlöny számadásait megvizsgálta és azokat rendben találta. Fölemliti az elnök az évkönyv ügyét. Az évkönyvet ebben az évben nem adhatták ki, de jövőre mindenesetre kiadják. Referál arról, hogy a közjegyzői törvény módositásáról szóló törvényjavaslat ellenében az egyletek körében mozgalmat inditott az elnökség, s hogy e tárgyban a központi egyletnek is állást kell foglalnia. Végül az elnök higgadt és tárgyilagos tanácskozásra szólitván fel ajelen voltakat, megnyitotta a gyülést.

A napirend következő tárgyát *az első alelnök, esetleg másod alelnök és lapfelügyelő bizottsági tag választása képezte* volna, de az elnök inditványára a választások későbbre halasztattak.

Következett a napirend harmadik tárgya: az 1883—84. évi egyleti és az 1883. évi *egyleti szaklap számadásainak* megvizsgálása.

A számvizsgáló bizottság jelentései szerint az egyleti bevétel 4808 frt, a kiadás 1504 frt, s igy marad tiszta vagyon 3384 frt. A bizottság a számadásokat rendben találta, csak az évi költségvetés kimutatására vonatkozólag terjesztett be egy mintát, azzal az inditványnyal, hogy jövőre e minta szerint készittessenek a kimutatások. A szaklap számadásai hasonlóképen rendben találtattak. E pontnál az *elnök* azon való sajnálkozását fejezte ki, hogy a lap terjed ugyan, de számos község és körjegyző hátrányban van az előfizetési pénzekkel. Hosszabb vita fejlődött ki e kérdés körül, végre a gyülés kimondta, hogy a hátralékok behajtását legczélszerübben postai megbizások és külön felszólitás utján véli eszközölhetőnek.

Az 1885-dik évre szóló *költségvetés* előirányzatát, a választmány által beterjesztett javaslat alapján némi hozzászólások után a gyülés változatlanul elfogadta.

Következett a gyülés legfontosabb tárgya, **a községi törvény reviziójára vonatkozó emlékirat** tárgyalása. Az emlékirat, melyet Kuncze Imre elnöklete alatt Vágó Ferencz, Barta László, Julios Ferencz és Szabadházy Béla tagokból álló bizottság dolgozott ki, egész terjedelmében igy hangzik:

Magyarország községi és körjegyzői a legönzetlenebb hazafias érzülettől áthatva, megalakitották az országos központi egyletet, azért, hogy itt a megyei jegyzői egyletek előzetes meghallgatásával s ezek képviseleti körében, általában a közigazgatás, különösen pedig a községi és körjegyzők teendőihez utalt ügyek felett rendszeresen tanácskozzanak s itteni megállapodásaikat esetről-esetre fölterjesztés utján az ország kormánya s törvényhozása előtt tolmácsolhassák. A közigazgatás általános vitatására irányuló törekvések között alig lehet valami fontosabb, mint 1871. évi XVIII. t. cz. általános s részletezett ujjáalakitása, tekintettel az időközben hozott törvényekre s a folytonosan fejlődő közigazgatás igényeire. Ennélfogva a községi és körjegyzők országos központi egylete elsőrendü hivatásának tartjá ezen községi törvényre nézve tüzetesen előadni mindazon észrevételeit, melyek ennek már tiz évet tulhaladó gyakorlati alkalmazása közben a mindennapi tapasztalat által, a községi élet forrásánál élő községi és körjegyzői karban megérlelődtek, mert ugy van meggyőződve, hogy a közigazgatási rendszernek akár csak részleges javitásáról legyen is szó, az emlitett községi törvény a haladás szelleme által igazolt hiányainak orvoslása nélkül a kivánt czél el nem érhető és pedig azért nem, mert a közigazgatás jósága első sorban a községek szerencsés berendezésétől függ és mert az egészséges államélet alapját az önkormányzattal s igy a fejlődés alapfeltételeivel biró községi életben kell keresnünk.

Tiz évi tapasztalat bizonyitja, hogy a községi törvényhez füzött remények csak részben teljesültek; maga a községi adminisztráczió pedig még most sem érte el a fejlődés azon fokát, mely akár a községek autonom igazgatását, akár az állam közkormányzati érdekeit tekintsük, kielégitőnek volna mondható.

Ehez járul, hogy a községi törvény életbe léptetése óta hozott törvények alkotásánál nem volt kellő suly fektetve arra, vajjon mindazon feladatok, melyeket az államhatalom a községi elöljáróságokra ruházott, a fennálló községi törvénykeretében fejlett szervezés mellett megfelelően teljesithetők lesznek-e? S innen van, hogy az 1871. év óta hozott törvények végrehajtása az elöljáróság személyében mindenütt magára a községi jegyzőre nehezül. A községi és közadók kivetése, behajtása, az illetékek nyilvántartása, a hadmentességi dij, bor, hus és sörfogyasztási adók, a vadászati és fegyveradó kezelése, az árva és hagyatéki ügyek ellátása, a kisebb polgári ügyekben való biráskodás, a védtörvény végrehajtása, a sokféle összeirások, a katonai beszállásolási, törvényhatósági, betegápolási alap, községi pótadó kivetése és behajtása s a községek belügyi teendői bizonyitják azt, hova bővült ki a községi elöljáróságoknak nem ugyan hatásköre, de munkaköre, anélkül, hogy az 1871-ik évi XVIII. t.-cz. életbelépte óta hozott törvények alkotásánál tekintet lett volna arra, vajjon a községi elöljáróságnak egyetlenegy számbavehető szellemi munkaereje: maga a jegyző által akár a községi beiigazgatási teendők, akár az államkormányzat, akár mindkettő érdekében kellő módon végrehajthatók lesznek-e? De lássuk magát a törvényt, hogy annak sorrendben való tárgyalásánál reá lehessen mutatni azon hiányokra, melyeknek betöltését ugy a községi élet fejlesztése, mint az állam közigazgatási érdeke egyaránt megköveteli. A községi törvény első szakasza a községeket a szerint minősitvén, a mint azok az állam érdekében hozott törvények által reájuk ruházott teendőiket saját erejükből teljesiteni képesek, második szakaszában meghatározza a község hatáskörét, általánosságban kimondván azt: hogy a község a törvény korlátai között önállóan intézi belügyeit, végrehajtja a törvénynek és a törvényhatóságnak az állami és törvényhatósági közigazgatásra vonatkozó rendeleteit.

A törvény ezen szakaszai ellen általánosságban alig lehetne kifogás, ha a gyakorlatban lépten-nyomon nem volna tapasztalható, hogy a hat, nyolcz, tiz, söt tizenhat, huszezer lakossal és ennélfogva fejlettebb igényekkel biró mezővárosok, söt általában az egy, kétezer lelket számláló nagy községek, melyek rendezett tanácsu városokká alakulni nem képesek, a helyhatósági közigazgatásra nézve oly szükre szabott hatáskörrel birnak, önkormányzati joguk oly szük korlátok közé vannak szoritva, hogy habár szükebb körben is, mint a rendezett tanácsu városok, legalább a mezei, hegyi, piaczi, közegészségi, épitészeti és közrendőri ügyekben helyhatósági szabályokat nem alkothatva, előforduló esetekben ezen kihágásokban elsőfoku biráskodási joggal sem birnak. Mert azt, hogy az ilyen nagy községek elöljárója minden hatalmi jogkör nélkül csak a minduntalan megujuló kihágások bepanaszolásában találja fel teendőit, nem találjuk olyan jogkörnek, mely az önkormányzat követelményeinek megfelelő lenne. Egyenesen a jogrend, a község belügyeinek helyes kezelése követeli tehát azt, hogy az ily nagy községek elöljárói ne csak panaszolni, hanem kisebb kihágások eseteiben biráskodni is jogosultak legyenek. Hogy a községi elöljáróság ne legyen kénytelen a korcsmai garázdálkodót, vagy a zárórákat be nem tartó korcsmárost és éjjeli tivornyázót, az utczai botrányt előidézőt, a tilosban lövöldözőket, a tüzrendőri szabályok áthágóit, a hamis mértékek használóit, az egészségtelen czikkek elárusitóit, az engedély nélküli koldusokat, a házalókat, a kuruzslókat, a veszélyes állatok tartóit stb. minduntalan bepanaszolni. Ne legyen kénytelen néma és béna elnézője lenni annak, mint röviditi meg a lelketlen gazda, szolgálatra szorult cselédjét, s mily méltatlanul követeli a rossz cseléd gazdájától a ki nem érdemelt bérét. Legyen tehát a községi elöljáróságnak legalább annyi jogköre, hogy a viszonyoknak megfelelő fokig közrendészeti, büntető és intézkedési jogkörrel ruháztassék fel.

Önként következik, hogy a községek hatáskörének bővitése folytán nő a munkakör, s vele fokozódik a végrehajtásból folyó felelősség is. De ettől eltekintve, a jó közigazgatás alapfeltétele, hogy az, a mi a törvény által elrendeltetik, gyorsan s a kitüzött czélnak megfelelően jól is hajtassék végre. Figyelemmel pedig arra, hogy a községi igazgatás s hatáskörnek ezen bővitése által a végrehajtás is nagyobb felelősséggel jár és figyelemmel arra is, hogy a községi adminisztráczióhoz az állami közkormányzatnak is számos érdeke füződik, melyeknek gondos ápolása első sorban képzettséget és hivatali jártasságot igényel: ennélfogva a községi törvényben határozottan ki volna mondandó az: hogy az állami közigazgatás rendeleteinek pontos végrehajtásáért első sorban a községi jegyző legyen felelős, de viszont a községi elöljáróság minden tagja köteles legyen a jegyzőt ezen intézkedések végrehajtásában feltétlenül támogatni. A tapasztalás igazolja, hogy az illetőség megálllapitása körül felmerülő vitás kérdések megoldása sok esetben nagy nehézségekbe ütközik, ugy hogy a határozathozatalra hivatott forumok többnyire azon kényszerhelyzetbe jutnak, hogy vagy hiányos adatokra, vagy az 1876-ik évi V. t. cz. 12. §-ára támaszkodva, kénytelenek az ügyet egyik vagy másik község hátrányára eldönteni. Azért a felmerülő vitás illetőségü ügyeknek helyesebb megoldása végett, és tekintettel az illetőségi kérdés megoldásával járó s a községet terhelő anyagi kötelezettségre, indokolt volna a községbe való települést szigorubb feltételekhez kötni. Jelesül kimondandó volna, hogy noha joga van minden honpolgárnak egyik községből a másikba települni, ezt csak azon esetben tehesse, ha előbbi lakhelyének helyhatóságától elbocsátó levelet nyert. Joga legyen továbbá azon községnek, melybe az illető települni akar, a települést az elbocsátó okmány meglétében is megtagadni azon esetben, ha az illető ki nem mutatja azt, hogy a községben, melybe települni akar, már 4 év óta tartózkodik, magát folytonosan erkölcsi tekintetben bélyegzetlenül viselte, községi adót fizetett, vagy annak nem létében egyéb közterhekhez járult. E végből czélszerü volna, az 1876. évi V. t. cz. 7. §-ának a) pontjában meghatározott két évi időközt négy évre kiterjeszteni. Miután pedig a napszámosok az 1883. évi X. t. cz. alapján teljesen adómentesek és igy községi adóval sem rovathatnak meg, törvény által volna szabályozandó azon körülmény, hogy a napszámosok mily módon vétessenek fel a község kötelékébe.

A településre nézve általában czélszerü volna annak kimondása, hogy települési dij kivétel nélkül minden községben szedendő és szegényügyi kiadásokra forditandó.

Kimondandó volna továbbá, hogy a település köteles legyen ezen szándékát azon községnek, melybe települni akar, a községbe érkezés napjától számitott 8 nap alatt bejelenteni, ellen esetben 2—20 frtig terjedhető pénzbirsággal és nem fizethetés esetében megfelelő fogsággal legyen büntethető — elbocsájtási okmánynyal nem biró, vagy ha rovott előéletü a letelepülni szándékozó, akkor azon községbe legyen visszautasitható, ahol legutóbb tartózkodott. Kötelezendők volnának a községek, hogy népesedési törzskönyvet vezessenek, melyben minden egyén részére külön lap nyitandó. Az illetőségre nézve kimondandó volna továbbá, hogy a törvényes, vagy törvényesitett gyermekek atyjuk — s a törvénytelen gyermekek anyjuk illetőségét csak teljes koruknak elértéig követik. Kimondandó volna végre az is, hogy az illetőség megállapitására nézve — tekintettel az 1876. évi V. t. cz. 12. §-ának e) pontjára — minden esetben az állitási lajstrom határoz, akár szolgált legyen az illető a hadseregben, akár nem.

Az 1871. évi XVIII. t. cz. 40. §-a községben fekvő vagyonnal biró kiskoruakat, továbbá a nőket is választó joggal ruházza fel, kik e jogot képviselőik vagy hatalmazottjaik által gyakorolják. A törvény ezen intézkedése számtalan visszaélésre szolgáltat alkalmat s miután a vagyon befolyása a községi ügyekre nézve a virilizmus által már különben is eléggé biztosittatik, ezen czélszerütlen intézkedés egyszerüen megszüntetendő volna, annál inkább, mert a választási jog személyes.

A községi elöljáróság tagjait, kis és nagy községekben az 1871. évi XVIII. t. cz. 64. §-a határozván meg, annak tagjául a rendes községi orvost, az 1876. évi XIV. t. cz. pedig a körorvost jelöli. Anomália lévén az, hogy a körorvos annyi községben legyen az elöljáróság tagja, a hány község körébe tartozik, kimondandó volna tehát: hogy a körorvos csak azon községben tagja az elöljáróságnak, a hol rendes lakhelyét tartja.

Az 1871. évi XVIII. t. cz. 67. §-a a községi jegyző fizetésének minimumát 400 forintban állapitotta meg. Kétségtelen, hogy ezen fizetés, akár a mai életviszonyokat, akár a községi jegyző társadalmi állását és a fontos hivatalával összekötött teendőket tekintsük, aránytalanul csekély. Lehet, hogy egyes, vagyonosabb községekben a jegyző fizetése, a munka arányához méltányosan van megállapitva, de országszerte a legtöbb helyen a minimumot is alig üti meg. E fizetés minimuma tehát a mai életviszonyoknak a jegyző munkakörének megfelelően évi 800 forintban volna megállapitandó; természetesen az eddig élvezett szolgálmányok fentartása mellett.

Az 1871. évi XVIII. tcz. 68. §-a gondoskodik ugyan arról, hogy szükség esetében a jegyző mellé a megfelelő segédszemélyzet adassék; de gyakran tapasztalható, hogy a községek az aljegyző, vagy segédjegyző tartását, daczára, hogy ilyennek alkalmazására égető szükség van, megtagadják. Kimondandó volna tehát, hogy a mutatkozó szükséghez képest joga legyen a megyei törvényhatóságnak a megfelelő munkaerőt a község terhére saját hatáskörében is kirendelni.

Tekintve, hogy jó és gyors közigazgatás csak akkor várható, ha ennek intézői a községekben értelmes és képzett egyének, és tekintettel azon örvendetes körülményekre, hogy a népnevelés fejlődése folytán a miveltebb egyének száma mindinkább szaporodik, az 1871. évi XVIII. t. cz. 72. §-ának első bekezdése azzal volna kibővitendő, hogy elöljáróvá csak az választható, ki a törvényben foglalt kelléken kivül irni, olvasni és számolni tud.

A községi közigazgatás helyes vezetése érdekében elkerülhetlen, hogy a községi jegyzői állásra csakis kellő alapismeretekkel biró egyének választassanak. Ennek folyománya az, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a a községjegyzői állásra való minősitést hat középiskolában állapitotta meg. A községjegyzői kar hálás szivvel fogadta ugyanezen határozott haladást jelző intézkedést, azonban a közigazgatás és a közművelődés érdekében e helyütt ujolag azon kérést ismétli, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ának harmadik bekezdése oda módosittassék, hogy községi vagy körjegyzővé csak az választható, ki valamely középtanoda nyolcz osztályát elvégezve, érettségi vizsgát tett, és valamely jegyzői irodában két évi gyakorlatot ki tud mutatni és a törvényhatóságnak egy e végre kiküldött állandó bizottsága által a községjegyzői tisztség viselésére képesitettnek találtatott. Ezen szakbizottságot illetőleg pedig kimondandó volna, hogy abba megfelelő számmal községi jegyzők is választassanak.

Az 1871. évi XVIII. tcz. 69. §-a a községi és körjegyző választásáról intézkedvén: a választások körül köztudomás szerint előfordulni szokott visszaélések lehető meggátlása kivánatossá teszi azt, hogy a választás minél szükebb korlátok közé szorittassék, és a lehetőségig intelligens elemekre bizassék. E végből elhatározandó volna, hogy a jegyzői állomásra való kijelölést, a szolgabiró elnöklete alatt, négy tagu választmány teljesitené, melynek tagjai a képviselőtestület által esetről-esetre felerészben a képviselőtestület választott, felerészben pedig virilis tagjaiból választatnának; a választást pedig a törvényszerü minősitéssel biró kijelöltekre nézve a szolgabiró elnöklete alatt titkos szavazat utján, és általános szótöbbséggel a község képviselőtestülete ejtené meg.

Miután a községi törvény 85-ik §-a az ideiglenes megüresedett jegyzői állásnak helyettesül alkalmazandó egyén minősitése iránt nem intézkedik: kimondandó volna az, hogy helyettesül csak olyan egyén alkalmazható, ki a község jegyzői tisztségre törvényszerüen minősitve van és képesitési bizonyitványnyal is bir.

A községi törvény 103-ik §-a kimondja azt, hogy a képviselőtestület a község törzsvagyonának elidegenitését, lényeges átalakitását, vagy felosztását csak külön kitüzendő és kihirdetendő közgyülésben, tagjainak általános többségével névszerinti szavazással határozhatja el. A törvény ezen rendelkezésével szemben, már több hetyütt azon eset állott be, hogy három egymás után meghirdetett közgyülésen sem jelentek meg annyian, hogy érvényes határozatot lehetett volna hozni. Czélszerü volna tehát azt kimondani, hogy azon esetben, ha jelzett rendkivüli közgyülés első izben határozatképes nem volna, a törvényszerüen meghirdetendő, és 15 napra kitüzendő következő közgyülésen a jelenlevők határoznak, mert a községek egyes képviselők hanyagsága miatt érzékeny károsodást nem szenvedhetnek.

Az 1871. évi XVIII. t.-cz. 110. §.-a kimondja, hogy a mennyiben a község kiadásai a községi törzsvagyon jövedelmeiből nem fedeztethetnének, a község a községi lakosokra és a birtokosokra községi adót vethet ki, mig az 1876. évi V. t.-cz. 33-ik §a községi adók kivetését akként szabályozza, hogy kis és nagy községekben a község minden tagját egyenlően érdeklő közigazgatási költségek az összes egyenes államadók arányában, azon költségek pedig, melyek a földbirtok érdekében tétetnek, csak az érdekeltek földadója arányában vettetnek ki, azon költségek végre, a melyek a két osztályba nem sorozhatók, milyenek a belrendőrségi és közbiztonságra vonatkozó kiadások, a földbánya adó és a pusztai haszonbérlőknek azon haszonbérlet után fizetett jövedelmi adójuk kivetésével a többi egyenes adónemekre vettetnek ki. A törvény ezen szakaszát ugy volna czélszerü módositani, hogy a közigazgatási költségek a szerint a mint azok az állami adminisztráczió czéljaira szükségeltetnek, osztályoztatván, a hozzájárulási kulcs ugy a községekre, mint a pusztákra egyenlő arányban állapittatnék meg, — mig a tisztán községi czélokra forditott költségek kizáróan a község lakosai által volnának fedezendők.

Az 1876-ik évi V. tvczikk 36. §-a a községhez közigazgatásilag csatolt puszták és havasok birtokosait azon esetben, ha a községben semminémü belsőséggel nem birnak, a község belsejében levő utak és egyéb közlekedési eszközök fentartásához szükséges szolgálmányok alól kiveszi, a mi sem nem jogos, sem nem méltányos; mert köztudomás szerint ezen birtokosok a község belsejében levő utakat és egyéb közlekedési eszközöket épen ugy használják, mint bármelyik községi lakos és igy ezen utak fentartása az illetők érdekében is áll. Kimondandó volna tehát, hogy a községhez közigazgatásilag csatolt puszták és havasok birtokosai az idézett törvényszakaszban biztositott kedvezményben csak az esetben részesülhetnek, a mennyiben a község belsejében levő utakat egyáltalában nem használják. Egyébiránt a községi és közlekedési utak fentartása forgalmi szempontból annyira életbevágó kérdés, melyre nézve kivánatos, hogy az önálló törvény által rendeztessék.

Az 1871. évi XVIII. t. cz. 124. §-a értelmében az állam hivatalnokai, a katona és honvédtisztek, a törvényhatósági tisztviselők és hivatalnokok s a néptanitók a hivatalaiktól járó fizetéseik, illetve nyugdijaktól községi adót nem fizetnek; ép oly jogos, hogy ezen adót a községi jegyzők se fizessék, mert az állami s községi közigazgatás teendőit épen ugy végezik, mint akár az állam, akár a törvényhatóságok tisztviselői és hatáskörükben csak olyan fontos, ha nem fontosabb közegei a társadalomnak, mint a néptanitók: miután ezek tagadhatatlanul fontos működésének eredménye még is csak problematikus, mig a községi jegyző működési körében a közművelődés olyan tényező, melynek jelentőségét senki sem tagadhatja. Törvényhozásilag kérjük tehát kimondását annak, hogy a községi jegyzők hivatalaiktól járó fizetéseik után a községi adó fizetése alól mentessenek fel.

A községi törvény 126., 127. és 128-ik §§-ai általánosságban a pénztár kezeléséről, a számvitel módjáról, a községi számadások készitéséről s azok megvizsgálásáról szólnak. Az egyöntetü és helyes kezelés szempontjából kivánatos volna, ha a nagyméltóságu magyar királyi belügyminiszterium a megyei törvényhatóságokat arra kötelezné, hogy ugy a községi ügyvitelre, valamint a számvitelre nézve egyforma alapokon nyugvó szabályrendeleteket alkotnának. Irányadóul itt az volna szem előtt tartandó, hogy a községi vagyon cselekvő és szenvedő állapota tisztán kitünjék, miután ez a czél, a most divó leltárkészitéssel el nem éretik. Mivel pedig a gyakorlat által bizonyitott tény, hogy a községi számadások vizsgálata most annyi kézen megy keresztül, hogy ez által a kitüzött czél, t. i. a számadások gyors vizsgálata koczkáztatva van: czélszerü lenne az idézett törvény 129. szakaszára való tekintettel mindenütt ambulans számvevőket alkalmazni, kik az idézett törvény 128. szakasza alapján a községi számadásokat a képviselőtestület számvizsgáló bizottságával együttesen vizsgálnák meg.

Az 1876. évi V. t. cz. 45. §-a intézkedik ugyan arról, hogy ha a rendezett tanácsu város nagy községgé és a nagy község kis községgé akar alakulni, vagy pedig ha valamely község eddigi önállásával felhagyva, másszomszédos községhez akar csatlakozni vagy vele egyesülni. De arról, hogy ilyen esetben a törvény értelmében holtiglan választott községi jegyzővel mi történjék? nem intézkedik, a mi a törvény által garantirozott feltételekkel szemben olyan baj, melynek megszüntetése, vagy legalább méltányos enyhitése jogosan követelhető. Törvény által volna tehát kimondandó, hogy ilyen esetekben az illető község, a kenyerétől önhibáján kivül elesett jegyzőnek végkielégitésül egy évi fizetését, és mellékjárulékainak (minők a természetbeni lakás, föld, szőlő s termény stb.) egy évi készpénzbeli értékét köteles megfizetni, illetve azt állásának megszüntétől számitott egy év leforgása alatt, különbeni közigazgatási végrehajtás terhe mellett kiszolgáltatni. Megjegyeztetvén, hogy ha a jegyző által haszonélvezett naturalék értékére nézve a

---

azután őzeire lövöldözhetnénk. De a vállalat kissé merésznek látszik előttem, s nem is fogom azt koczkáztatni . . . annyival inkább, mivel, mint mondják, éppen most vesztette el egyetlen fiát.

— Igen, Tuniszban. A lapok emlegették halálát. Csatában, százada élén lötték le. — Elmegyünk a sziklához, nemde bátyám?

— Miután máshova nem lehet menni, Isten neki . . . azon feltétel alatt, hogy lovaddal nem követsz el semmi ostobaságot.

— Esküszöm önnek! és nézze csak! Ralph példásan viseli magát. Mióta elindultunk, még egyszer sem tért le az egyenes utról, és egyszer sem ugrott meg. Alfréd nem tud vele bánni, s még utoljára is akaratossá teszi. Én ugy bánok vele, mint akarok. De most itt az ideje, hogy elmondjam történetemet.

— Kitől hallottad? kérdezé Laurence.

— Pomméval Arthurtól. Csodálkozol rajta, mert nem igen szokott egyébről, mint lóversenyekről és jokeyk-ról beszélni. De a mint észrevette, hogy azon lovasdi társalgás untat, más izben érdekesebb történetek elbeszélésére adta magát, és én most elmondok egyet azok közöl.

— A Lémon-szikla közepén van egy nagy repedés, mely azt felülről egészen le, kettéhasitja, mint egy rettenetes kardvágás. Már bizonyosan kitalálták, hogy az a repedés nem egyéb, mint a pokol szelelőlyuka, vagy más valami, ehez hasonló tündérek laknak e gránit palotában, és Isten tudja mennyi kincset rejtegetnek ott . . . gyémántot, rubint, smaragdot, véka számra. De engedelmök nélkül nem lehet bejutni hozzájok, és ha rossz kedvüek, borzasztó zivatarokat bocsátnak a vidékre. A szél, mely hegyeik felől fuj, kicsavarja a fákat, és ledönti a házakat.

— És vizbe öli az embereket, kik át akarnak kelni a folyón, szólt közbe Armand bácsi. De Germaine, történeted már nem kiadatlan. Ezeket a tündérmeséket egész Bretagne ismeri.

— Várjon csak! még nincs vége. Ha egy fiatal leány megakarja tudni, kinek a neje lesz, oda megy a repedéshez, és csendesen megmondja nevét . . . teszem azt, Laurence vagy Germaine, s azonnal hall egy hangot, kedveset mint mennyei zene, a tündérek hangját, mely felel neki: György, vagy Erneszt, vagy Edmund. Sorsa el van határozva. Szeretni fogja a férfit, kit tündérek megneveztek, és szeretve lesz általa, a mi igen fontos dolog, mert nem érdemelné a fáradságot: valamely hálátlannak lenni menyasszonyává.

— Nos, ez csakugyan igen elmés találmány! hisz az epedő házasulandónak csak el kell rejtőzni a szikla mögé, és ha egy kissé tud beszélni a hasából, játszmája meg van nyerve.

— Oh! nagybátyám, ön semmiben sem hisz.

— Hiszem, hogy vannak bolondos lánykák, kik megkérdik az oraculámot, de remélem, te nem tartozol azok közé.

— No, no, nem merném reá megesküdni.

— Erről rád ismerek. Nővéred tudom nem bizná szivügyeit a Lémon-sziklára.

— Mert nincsenek neki.

— Hát neked vannak? kérdé a bácsi nevetve.

— Nincsenek, de nem bánnám, ha volnának. Igen mulattatna.

— Ha én oly szép fiatal ember volnék, mint például Du Pomméval Arthur, majd tudnám, hogy mit csináljak. Elrejtőzném azon pokolbeli telephon mögé és . . .

— Talán hiába vesztegetné idejét. Nem minden név tetszik a tündéreknek. De im itt vagyunk a tertrei erdő közepén. Nos elég szép-e? E nagy bükkfák, melyek fehér márvány-oszlopokként emelkednek az ősz lehelletétől megsárgult levelek felett. Azt mondhatnók. . . .

«Nap és eső megrozsdázták az erdőt.»

Hol is olvastam csak e verset? Laurence, neked tudnod kell, neked, a ki mindent tudsz.

— Viktor Hugótól van, mondá halkan az idősebb nővér.

— Bizonyos voltam benne. Ah! ha látta volna a lémoni sziklát, mily gyönyörü költeményeket irt volna róla! valamennyit megtanultam volna könyv nélkül.

— És egész nap azokat szavalnád előttünk, azon nem kételkedem, mond Daudierne ur, de e pillanatban igen lekötelezném, ha megengednéd, hogy hallgatózzam. Nekem ugy tetszik, hogy valaki jár az erdőben . . . itt . . . egészen közel hozzánk.

— Igen, mondá Germaine; én is hallottam recsegő gallyak zörejét . . . de most már semmit sem hallok . . . bizonyosan őzet riasztottunk fel, . . . már elfutott.

— Fájdalom, itt nincsenek őzek . . . dörmögé a bácsi. A bretechei erdő tele van velök, de nem jönnek ki onnét. Az anyád tulajdonához tartozó erdővágások nem elég kiterjedtek.

— Tehát nyul volt, melyet nyughelyéről kiugrasztottunk.

— Én azt hiszem, hogy ember jár itt. . . .

— Talán vadórzó. Vagy ki tudja? . . . Nem a tegnapi vadember-é, kit Subligny mutatott be nálunk.

— Miért rejtőznék el? Hiszen meghivtam, hogy vadászszék velem.

— Bizony, igen hibáznék, ha elrejtené magát, mert pompás ficzkó. Különösen szemei olyanok, milyeket még sohasem láttam . . . villámló és égető szemek. Ha ugy nézett volna velök reám, mint Laurencera, bizony tüzet fogtam volna.

— Biztositva vagyok minden tüzveszély ellen, mormolá Laurence.

— Es én, mond Armand bácsi, bánom, hogy oly előzékeny voltam e csavargó iránt. Az éjjel gondolkoztam, és minél többször jut eszembe a beuvroni szerencsétlenség, annál gyanusabbnak látszik előttem az orvos ezen pártfogoltja. Az a ficzkó azt állitja, hogy életét koczkáztatta szerencsétlen szomszédaink mentésében, de senki sem látta viz alá merülni, s csak saját szavai után kell azt elhinnünk. Azután nagy hihetetlenségek is vannak elbeszélésében. Azt mondja, hogy Vignémal asszony a gát aljára vetődött ki, és mire odamentünk, már nem volt ott. Semmi sem bizonyitja, hogy nem a czigány lökte-e vissza a vizbe?

— De ez bün volna, kiáltá Germaine. És miért követte volna el a bünt; azért, hogy Du Pomméval örököljön? No bizony, hiszen nem is ismeri, tehát éppen nincs is oka vele jót tenni. És gondolom, nem is tanulmányozta a törvénykönyvet, folytatá mosolyogva, s nem tudja mi az a . . . hogy is mondták csak? tulélési vélelem.

— Ez valószinü; de haragudott ám Vignemal asszonyra, ki üldöztette kerülőivel. Ha biró volnék, előbb, hogysem a szép Arthurt beleültetném az örökségbe, Roch Ferrert küldeném börtönbe, és mindaddig ott hagynám, még ki nem vallaná az igazat a révbeli szerencsétlenség felől.

— Ez oly vélemény, melyet a szép Arthur aligha pártolna.

— Nem hihetem, hogy Roch gyilkos lenne; mondá szeliden Laurence. Bácsi barátja, az orvos, nem érdeklődnék iránta, ha képesnek tartaná. . . .

— Csitt! suttogá Daudierne ur, hirtelen megállitva lovát. Most tisztán hallottam, s bizonyos vagyok benne, hogy a sürüben valaki jár . . . erre . . . bal felé. Hadd nézzek utána, és hadd hallgatózzam.

A két fiatal leány azonnal elhallgatott, s a kis csapat megállt az ut közepén, mely alig volt oly széles, hogy a három ló egymás mellett elférhetett.

A sürüség, mely az utat környezé, nem terjedt messzire, s helyről-helyre tisztások nyiltak, hol gazdagon nőtt a fü, mely oly magas volt, hogy a földet egészen elboritá, s melyben őszszel a nyulak szerettek elbujni. A szél szeliden hullámoztatá a füvet, de nem lehetett feltenni, hogy ember rejtőzhetnék alatta, s az erdő is ujra csendes lett.

(Folytatása következik.)

EGY ÖREG EMBER SZERELME.

ANTHONY TROLLOPE

UTOLSÓ REGÉNYE.

XIX. FEJEZET. 31

(Folytatás.)

Elutazzék-e Mr. Whittlestaff?

— Mit tud maga abba? szólt Mr. Whittlestaff. — Különben, nem türöm az efféléket. Ha a házban akar maradni, jobban vigyázzon a nyelvére.

— De nem akarok ám itt maradni. Épen ezt akartam most elmondani. Baggett ottlenn van a lovak közt, és azt mondja, hogy menjek el vele. Feljöttem hát bejelenteni, hogy ha meg tetszik engedni a meghálást, hát holnap reggel indulok.

— Mondtam már, hogy semmiféle változtatást sem szándékozom tenni.

— Azt tetszett mondani, hogy elmegy — azt gondoltam, hogy a mézesbetekre.

— Elmehet az ember más okból is. De ni, az a levél még most sem ment el. Azonnal postára vigyék. Magam fogok utána látni.

Mikor megmozdult, ugyanazt cselekedte a két nő is. Mary a reggeli után nézett, Mrs. Baggett pedig a levél elküldéséről gondoskodott.

Tiz perczczel utóbb a levél elment s félóra mulva Mr. Whittlestaff a vasut felé robogott kocsiján.

— Mit akarthat vajjon? kérdé Mrs. Baggett, mikor gazdája eltávozott.

— Nem tudom, mondá Mary, ki nagyon haragudott az öreg asszonyra.

— Ő feleségül kivánja önt, Miss Mary.

— Minden kivánatának engedelmeskedem — csak tudjam: hogyan.

— Kötelessége is, miss Mary. Jusson eszébe, hogy ő mit tett önért.

— Nincs szükségem rá, hogy eszembe juttassák.

— Miért jött ide mr. Gordon, mindenkit megzavarni? Senki se hivta — legalább én ugy gondolom, hogy senki se hivta.

Ebben olyan gyanusitás volt kifejezve, melyet Marynak nehezére esett eltürni. De jobb volt eltürni, mint ilyen dologban vitába bocsátkozni egy cseléddel.

— És olyanokat mondott, a mik az urat szörnyen kihozták a sodrából.

— Nem tehetek róla.

— De ő olyan ember, a kinek az akaratának teljesülni kell. Miért lenne meg mr. Gordonnak a kivánsága? Soha hirét se hallottam, a mig a minap ide nem jött. Nem is tartok felőle különben sokat.

Erre Mary természetesen nem felelt.

— Miért zavarja az embereket, mikor senki se hivta? Nem nézhetem, hogy Mr. Whittlestaffot ugy megzaklatta. Régebb óta ismerem őt, mint ön.

— Megengedem.

— Ha csalódás éri, olyan a természete, hogy baja lesz belőle.

Csend következett, mert Mary nem volt hajlandó a dolgot tovább vitatni.

— Tudom, a mit tudok, és látom, a mit látok, szólt ismét Mrs. Baggett hosszabb szünet után.

— Mit tud?

— Azt, hogy Mr. Whittlestaff a faképnél marad, mikor már igéretet kapott. Nem kapott?

Mrs. Baggett erre a kérdésre nem kapott választ, jóllehet várt reá egy darabig, mielőtt folytatta:

— Jól tudja ön, hogy kapott. És az ilyen igéretnek olyan szentnek kellene lenni, mint az irásnak. Ön olyan némán áll itt, mint a halál, és nem akar szólni, pedig önön mulik az egész. Miért kerüljön mindenkinek a szájára az, hogy Mr. Whittlestaff nem kaphat asszonyt, csak azért, mert egy ember gyémánttal megrakodva jött haza? Ezt fogják mondani az emberek; és azt fogják mondani, hogy ön egy pár drágakőért vette vissza a szavát. No, én nem szeretném, ha rólam ilyet mondanának.

Ezt már igazán nehéz volt eltürni, de Mary kénytelen volt vele. Elhatározta, hogy nem bocsátkozik vitába Mrs. Baggettel, mert ez méltóságán alul volna. Jól ismerte ő a saját magaviseletét, s tudta, hogy mennyire különbözik az attól, a mit ez a vén asszony ráfogott.

A gyémántok csillogását Mrs. Baggett csak mérgében lobbantotta szemére. Mary nem hitte, hogy

jegyző és a község között a barátságos egyezség nem sikerülne, ugy ezek értékét — minden felebbezés kizárásával — a megyei törvényhatóság teljesen érdektelen becsüsök által öt évi átlag alapján állapittatná meg. Azonfelül az ilyen községi jegyző eltöltött szolgálati éveinek számához képest, ott a hol létezik, a nyugdij alapból mindaddig, mig uj állomáshoz jut, s a jegyzői pályáról le nem lép, méltányos évi segélyösszegben részesittessék.

Az emlékirat felolvasása után kezdetét vette az abban foglalt *inditványoknak egyenkint való tárgyalása.*

Kacsóh Pál egész általánosságban szólott a szőnyegen levő dologhoz s ugy vélekedett, hogy legczélszerübb lenne, ha a jegyzői kar nem foglalkoznék olyan dolgokkal, a mik nem tartoznak egyenesen az ő hatáskörébe; inditványozza, hogy bizzák a jegyzők a törvénycsinálást az országgyülésre, meg a kormányra.

A közgyelés igen kedvezőtlenül fogadta ezt az inditványt és hosszantartó zugás támadt, mikor Kacsóh leült.

Kuncze elnök kijelenti az inditványnyal szemben, hogy a jegyzői kar s központi gyülés egyáltalán nem kivánja a törvényhozás munkáját végezni s nem lép annak hatáskörébe, hanem annak feladatát meg akarja könnyiteni; a közjegyzői kar hivatva van arra, hogy tanácskozásával és a gyakorlati élet terén szerzett tapasztalataival megvilágitsa a helyzetet s annak javitására felhivja a kormány figyelmét. Ezt óhajtja tenni a gyülés és ezt semmiféle deszpota nem veheti tőle rosz néven. Meg van győződve, hogy a kormánynak sincs ez ellen kifogása.

Az emlékiratnak a *településre és az illetőségre* vonatkozó passzusai körül némi vita fejlődött ki. A gyülés mellőzte a beadott módositványokat s változatlanul elfogadta a választmány által is jóváhagyott bizottsági szövegezést.

A *fizetés teljesitésének* módozatai iránt inditványokat tettek; ugy a többi közt ohajtották a fizetésnek államositás nélkül való egyöntetüségének kimondását. *Az elnök* ama kijelentése után, hogy ez nem tartozik a tárgyhoz, mert a szőnyegen lévő pont csak a fizetések mennyiségére nézve intézkedik, még többen hozzászólottak a kérdéshez, végre a gyülés elfogadta az eredeti szöveget.

A *segédjegyzőnek* a mutatkozó szükséghez képest a megyei törvényhatóság által való kirendelésére nézve, a választmány azt a módositást ajánlja, hogy a megyei törvényhatóságnak ne csak joga, «hanem kötelessége is» legyen a megfelelő munkaerőt a község terhére kirendelni.

Inditvány tétetett az iránt, hogy a «mutatkozó szükség» ruganyos kifejezése helyett kidolgozandó szabályzatban részleteztessék az, hogy minő körülmények közt rendelhet ki a törvényhatóság megfelelő munkaerőt, azonban az *elnök* és *Barta* László felszolalása után a gyülés a választmány módositásával elfogadta az eredeti szöveget.

Az 1871. évi XVIII-ik tvczikk 73-ik §-ának első bekezdése a bizottság inditványa szerint ugy lenne kibővitendő, hogy elöljáróvá csak az választható, ki a törvényben foglalt kellékeken kivül irni, olvasni és számolni tud. — E pontnál többen fölszólaltak, s helytelenitették az inditványt, mert az országban számos olyan község van, melyben senki sem tud irni és olvasni, inditványozták, hogy választható legyen az is, a ki irni olvasni nem tud.

Barta László módositást ad be, mely szerint a szövegbe tétessék be ez a szó: «rendszerint» s igy ott, hol irni, olvasni tudó ember nincs, elöljáróul irni, olvasni nem tudó ember is választható lesz. — A gyülés ezzel a módositással elfogadta a bizottság inditványát.

A *községi törvény* 103-ik §-ára vonatkozólag tett bizottsági inditványnál módositást ajánlottak az iránt, hogy a község törzsvagyonának elidegenitése, lényeges átalakitása, vagy felosztása tárgyában tartandó külön közgyülésen való megjelenésre az elöljárók valami presszió által köteleztessenek, igy pl. pénzbirság lenne megállapitandó. A kérdéshez többen hozzászólottak, végül az *elnök* felvilágositó észrevételei után a gyülés a bizottsági inditványt az eredeti szövegezés szerint fogadta el.

A községi törvény 126., 127. és 128. §§-ai általánosságban a pénztár kezeléséről, a számvitel módjáról stb. szól. Az egyöntetü és helyes kezelés szempontjából a bizottság ujabb intézkedések szükségét látja, s ez iránt az emlékiratban inditványt tesz. — Ez az inditvány élénk ellenvetésekkel találkozott. Több jegyző hangsulyozta, hogy azáltal a községi autonomia megszorittatnék, holott kivánatos lenne, hogy a község belügyeibe minél kevesebb beavatkozás történjék. Ezt a véleményt helyesléssel fogadták s a gyülés elfogadta azt az inditványt, hogy a törvényhozás elé terjesztendő emlékiratból az emlitett passzusok kihagyassanak.

Az emlékirat utolsó pontjánál, mely az iránt óhajt intézkedni, mi történjék a választott jegyzővel az esetre, ha az illető község átalakul, vagy több község egyesül, élénk vita támad. Többen hozzászólottak a kérdéshez és módositványokat adtak be. A többi közt inditványozták, hogy a községek egyesülése esetén a nagyközség jegyzője maradjon meg; két kis község egyesülése esetén a községek lakosságának száma legyen a döntő; továbbá, hogy a 2-ik bekezdés, mely a nyugdij alapból való segélyezésre vonatkozik, hagyassék ki. A bizottság eredeti szövegezését az *elnök* és *Barta* László védelmezték, végre a gyülés mellőzte a beadott módositványokat és elfogadta a bizottság eredeti szövegezését.

Ezzel az emlékirat tárgyalása véget ért.

A tárgyalás folyamán itt-ott támadt élénk vitákban részt vettek: Szabadházy Béla, Veipert Ferencz, Pályi Zsigmond, Fridrich Vilmos, Dobozy István, Schiller Lipót, Szalay József, Draskóczy Ede, Szabó Gyula, Cserepy István, Heiszler Győző stb.

Minthogy az idő nagyon előrehaladt, az elnök a tanácskozást 3/4 2 órakor felfüggesztette és annak folytatását délutáni negyedfél órára tűzte ki.

*

A délutáni ülésben folytatólagosan sorra került a *közjegyzői törvény* módositásáról szóló törvényjavaslattal szemben való állásfoglalás.

Még mielőtt a tárgyalás megkezdetett, bejelentik, hogy a belügyminiszter e törvényjavaslatot, még a napirendre tüzés előtt visszavonta. Elnök azonban jelenti, hogy az a hir, mely szerint a miniszter visszavonta volna e törvényjavaslatot, még semmi megerősitést nem nyert és üdvös volna, ha e tárgyban a körjegyzők addig emelnék fel szavukat, mig nem késő, és mindenesetre a törvényjavaslat ellen. Ez inditványt a közgyülés magáévá tette és megbizta a választmányt a további intézkedések megtételével.

Ezután az *inditványok* kerülnek sorra, melyek egyenkint elég érdemlegesen és kimeritően tárgyaltattak. A *körjegyzői évkönyv* kiadását inditványozzák ujból, mely inditványra nézve a közgyülés ugy intézkedett, hogy véleményadást kérnek a hazai 44 megyei egylettől és ezek véleményes jelentései alapján a választmány s illetőleg a jövő évi közgyülés fog dönteni.

Elnök inditványozza, hogy miután az egyesület megalakulásakor a vidéken már létező 20 megyei egylet ezóta 24 megyei egylettel szaporodott, méltányos, hogy *a választmányi tagok száma is fölemeltessék* 10-ről 20-ra. Ez inditvány minden megjegyzés nélkül elfogadtatott.

Ezután felolvastatott *Dormányi* Imre javaslata, mely szerint ajánlatosnak tartja, hogy az egyesület 500 frtos pályadijat tüzzön ki egy oly müre, melyben a jegyzői vizsgálatra készülők összegezve találják mindama ismereteket, melyekből szigorlatot kell tenniök. Ez inditvány lényegében elfogadtatik, de mint a belügyminiszteriumban épen most dolgoznak amaz ismeretek megállapitásán, melyekből a jelölteknek szigorlatot kell tenniök, elhatároztatott, hogy a pályázat kiirásával mindaddig várnak, mig emlitett tárgyban a belügyminiszterium az országgyülésnek benyujtja javaslatát.

Ezután még egy pár inditvány nyujtatik be és olvastatik föl, melyek közül emlitést érdemel a közigazgatási tisztviselők iránti fegyelmi eljárásra vonatkozo törvényczikk módositása. Elnök bizatik meg, hogy a mennyiben erre szükség mutatkoznék egy javaslatot dolgozzon ki, melyet külön czikkely alakjában a mai emlékirathoz fognak csatolni.

Végül a *választások* megejtése végett 3 tagu kandidáló bizottság küldetik ki, melynek ajánlása alapján megválasztattak: első alelnöknek Juhos Ferencz, másod alelnöknek Schiller Lipót, választmányi tagoknak Szabadházy Béla, Heiszler Lipót, Ambrus Antal, Pataky Miklós, Veitner Ferencz, Draskóczy Ede, Buocz Gyula, Ujváry Béla, Szalay József, Illés Lőrincz, Maser Bertalan, lapfelügyelőnek Schiller Lipót, számvizsgálóknak Raksányi Kálmán és dr. Bodó Sándor.

Ezzel az ülés az elnök lelkes éltetése közben este 7 órakor véget ért.

*

A községi és körjegyzők mai központi gyülése alkalmából a fővárosban összegyült községi és körjegyzők ma d. u. 2 órakor *társasebédre* gyültek össze az *Arany Sas*-ban. Az elnökség a zártkörü bankettre meghivta a fővárosi napilapok és jogi szakközlönyök szerkesztőit. A nagyszámu társaság vidám hangulat közt töltötte el az időt s a délelőtt jól végzett munkára szapora áldomást ittak. A pohárköszöntők sorát *Magyar* Elek nyitotta meg, éltetve a központi egylet elnökét és tisztikarát; *Kovács* Gyula Barta Lászlóért, az egylet egyik legtevékenyebb tagjáért s az egylet közlönyének szerkesztőjeért üritette poharát. *Kuncze* László elnök és *Barta* László a napi sajtó munkásait éltették, hangsulyozva ezeknek kiváló érdemeit. *Dárday* Sándor orsz. képviselő és a Jogtudományi Közlöny szerkesztője a községi és körjegyzőket, *Barta* László a megválasztandó alelnököket: Juhos Ferenczet és Schiller Lipótot éltette. *Berán* Oszkár nagyszebeni jegyző dicsérendő jó magyarsággal mondott hatásos felköszöntőt az egyletre. Végül *Szalay* József éltette az egylet vezérférfiait. A társaság negyedfél órakor oszlott szét s a jegyzők a megyeház nagytermébe vonultak, hogy folytassák a félbeszakitott komoly munkát.

VIDÉK.

* **Szabolcsmegye** közgyüléséről irják lapunknak: A szept. 16-án tartott évnegyedes közgyülésen felolvasott alispáni jelentésnek az egészségügyi állapotról szóló része mélyen elszomoritotta a bizottmányt, tudomására jutva annak, hogy a lefolyt évszakban a 7 éven aluli gyermekeknek 70%-a elhunyt, még lesujtóbb volt azt hallani, hogy e 70%-ból csakis 26% esetben folyamodtak orvosi segitséghez. A megye bizottmánya elhatározta felekezeti különbség nélkül felkérni a lelkipásztorokat, hassanak a szülőknél oda, hogy azok az orvosi segélyt igénybe vegyék. Az alispáni jelentés csatolványaként felolvastatott Zoltán János alispán óvása a főispánnak az önkormányzati jogot sértő ama eljárása ellen, hogy az alispán adott engedélye ellenére megtiltotta Vidliczkai József Nyiregyháza város volt képviselőjének, hogy a megyeház udvarában tartsa meg beszámolóját. Daczára Gräfl kijelentésének, mely szerint «ő már csak azért sem támadhatna meg a megye autonómiáját, mert akkor a kormánynyal gyülne meg a baja, s különben sem volna szándéka a megye első tisztviselője intézkedését hatályon kivül helyezni, hanem csakis az esetleges botrányok elkerülése szempontjából tiltakozott a megyeháznak átengedése ellen. *Vay* Ádám gróf csinos beszédben a főispán védekezését tarthatatlannak deklarálja s a következő határozati javaslat elfogadását kéri: «Mondja ki a bizottmány, hogy helyesli az alispán óvását és utasitja, hogy jövőre is mint őre a megyei önkormányzatnak, annak megvédése s tekintélyének integritása érdekében mindent kövessen el.» E határozati javaslat egyhangu elfogadása után a kellemetlen epizódon keresztül siklott a bizottmány. Az odiozus nyiregyházi vámügyben leérkezett közlekedésügyi miniszteri leirat elfogadása mellett állást foglalt állandó bizottmány többségi vélemény 6 szavazattal megbukott a kisebbség véleményével szemben, minek folytán a megye a képviselőház elé megy jogorvoslatot kérni a miniszter ellen.

* **A nagyszalontai kerület** országgy. képviselője *Lukáts* Gyula a fővárosba való feljövetele előtt bucsulátogatást tett kerületében. Négy napi körutja alatt mindenütt kitüntetéssel fogadták. Sarkadon tiszteletére társas vacsorát rendeztek, melyen számos felköszöntőt mondtak. Szalontán szombaton 200 teritékü bankettet rendeztek a képviselő tiszteletére. Lukáts Gyula több községben beszédet is mondott, s leginkább Tisza Kálmán miniszterelnöknek nagyváradi beszédével foglalkozott, fejtegetve, hogy miért nem járulhat hozzá a miniszterelnök által hangoztatott ujitásokhoz. Daczára a nagy munkaidőnek, Lukátsot mindenütt nagy számmal fogadták a választók.

* **Hajdumegye virilistái.** A hajdumegyei legtöbb adót fizetők 1885. évre kiigazitott névjegyzékéből közöljük az első harmincz nevét. 1. Gróf Zichy Géza, 6296 frt adóval Tetétlen. — 2. Gróf Degenfeld Gusztáv, 4269. Téglás. — 3. Stern Jakab, 3046. Kaba. — 4. Forray Henrik, 2793. Nádudvar. — 5. Sembery István, 2286. Csege. — 6. Hartstein Péter, 1896. Debreczen. — 7. Fischbein Ignácz, 1700. Nádudvar. — 8. Ledig Sámuel, 1365. Böszörmény. — 9. Lukács Dezső, 1274. Nádudvar. — 10. Lichtschein Sámuel, 1198. Debreczen. — 11. Adler Farkas, 1164. Szoboszló. — 12. Ludman Lajos, 881. Nádudvar. — 13. Mandel Jakab, 871. Kaba. — 14. Scher Lajos, 786. Debreczen. — 15. Oláh Jakab, 783. Nánás. — 16. Fried Emil, 780. Nánás. — 17. Lengyel Imre, 765. Böszörmény, ügyvéd. — 18. Oláh Emil, 740. Nánás. — 19. Weinberger Mihály, 704. Földes. — 20. Fogthüy Sámuel, 656. Szoboszló, ügyvéd. — 21. Gaál Mihály, 636. Böszörmény, ügyvéd. — 22. Fekete Sándor, 634. Szoboszló. — 23. Rosenfeld Mór, 634. Szoboszló. — 24. Kohn Benő, 590. Kaba. — 25. Pákozdy Lajos, 564. Nánás, ref. lelkész. — 26. Dr. Varga Géza, 564. Debreczen, orvos. — 27. Szultán Vilmos, 540. P.-Ladány. — 28. Weisz Benjámin, 499. Nádudvar. — 29. Tury Jakab, 496. Szoboszló, ip. és keresk. k. tag. — 30. Fehér Emánuel, 496. Dorog, lelkész. Az utolsó virilista Nagel Mór 236 forint adóval, a póttagok közt pedig Róth Jakab 201 forint adóval.

A szász egyetem közgyülése.

Nagyszeben, szept. 15.

Dr. Brennerberg Mór szebenmegyei főispán és szász gróf. Arz Albert, Bömches Frigyes és Hiemesch Ferencz egyetemi követekből álló küldöttség kiséretében a gyülésteremben megjelenvén, a szász egyetemi rendes közgyülés idei ülésszakát következő beszéddel nyitotta meg:

«Tisztelt egyetem! Nehány nap mulva egy év telik be, mióta a magas kormány bizalmából ezen elnöki széket elfoglalom, most pedig másod izben van szerencsém ezen nagytekintélyü gyülésen elnökösködni. Mindenekelőtt indittatva érzem magamat, hogy igazoljam, miért hivatom én az egyetemet, az eddigi szokástól eltérőleg, már szept. 15-re össze. Történt ez a követ urak többségének előttem nyilvánitott kivánságára azon általam is osztott meggyőződésben, hogy az előősz hosszabb és derültebb napjai csakugyan alkalmasabbak munkánk előmozditására, mint az utóősz rövid és komor napjai. A mi a gondozásunkra bizott vagyon kezelése eredményeit illeti, ugy erről a kezökben levő sáfárkodási kimutatás kimeritő felvilágositást nyujt, mire vonatkozólag röviden csak annyit akarok megjegyezni, hogy a tényleges bevételek az előirányzatnak megfelelvén, hiánylat a lefolyt 1883. évben nem állott elő. Hasonló eredmény jövőben is várható, ha sikerül hogy bevételeinket fenyegető bizonyos veszélyt szerencsésen elháritsunk. Mint tudva van, a kincstár évek óta az illeték-egyenérték fizetését követeli az egyetemtől; ez részben meg is történt, de a fizetés kötelezettsége ellen az egyetem mindenkor felszólalt. Most valahára ezen ügy eldöntés alatt van és a m. k. pénzügyminiszterium végleges elhatározása le fog érkezni. Alaposan lehet remélni, hogy a meglevő értesülés szerint — vagyonunkra nézve ezen oly fontos és nagy horderejü ügy kedvezőleg fog eldőlni. Az urbériségek kérdését és ezzel bizonyos összefüggésben a tizedkárpótlást illetőleg a véglegesen kedvező elintézés szintén látszólag közel kilátásba van helyezve. A medgyesi gazdasági iskolát illetőleg azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy jelenthetem, hogy a tőle évekkel ezelőtt megvont évi 600 frtnyi állami segély valószinüleg az egyetem ezen ülésszaka folyamában ismét folyóvá lesz téve. Végül még egy tárgyról meg kell hogy emlékezzem, melyre az egyetem még a mult ülésszakban méltán a legfőbb sulyt fektette; ez az egyetemi szabályrendeletek módositása. Miként a követ uraknak máris tudomására jutott, a magas kormány a kivánt módositások csak részbeni helybenhagyását biztositá, egy részére nézve pedig több pontban kifogásait tévé. E szerint a t. egyetemnek alkalma lesz a törvényes hatásköréhez tartozó folyó ügyek elintézése mellett a kérdéses szabályrendeletek módositása tárgyában ujolag véleményét nyilvánithatni. Mielőtt azonban rövid vissza- és előrepillantásomat befejezném, nem tehetem, hogy megindultan meg ne emlékezzem a veszteségről, mely minket ért. Egy követ, ki évek hosszu során át mindenkor munka- és áldozatkészen ezen nagytekintélyü gyülekezet munkálatait előmozditotta, ezen gyülekezetnek helyettes elnöke is volt, kit nehéz betegség már a mult évben távolmaradásra e gyülekezet tanácskozásaitól kényszeritett: nagyon tisztelt munkatársunk Kapp Gusztáv nincs többé; fölkérem tehát a követ urakat, méltóztassanak tiszteletöket az elhunyt emléke iránt helyeikből fölállással kifejezni és egyszersmind elhatározni, hogy a kegyelet e ténye a jegyzőkönyvben méltóan megörökitve legyen. (Megtörténik.) Miután ez meg van, legyen megengedve, tudatnom, hogy az üdvezült helyébe Connerth József tanár, Dörr Samu helyébe ujabb választás alkalmával ismét Dörr Samu meg lett választva egyetemi követnek. Azon bizonyára minden oldalról helyeselt reményt fejezvén ki, hogy tekintve a választott kedvezőbb időszakot és tekintettel a pénztárunk állapotától igényelt lehető legnagyobb takarékosságra, sikerülni fog ezen ülésszak teendőit legrövidebb idő alatt elintézni, az idei rendes ülésszakot megnyitottnak nyilvánitom.»

Gull képviselő inditványára a nagygyülés tudomásul vette az elnök nyilatkozatait.

Az ujonnan választott képviselők választóleveleinek bemutatása után *Hiemesch* képviselőt jegyzőhelyettessé választották.

Ezután a szak- és részleges bizottságok megalakitásához fogtak.

Amaz okmányok közül, melyek a közgyülést foglalkoztatni fogják, kétségkivül a legérdekesebbek a *nagyszebeni katholikusok kérvénye* s a vallásügyminiszternek erre vonatkozó leiratai, melyekben a szász egyetem a katholikus iskolák anyagi támogatása iránt kerestetik meg. Ez okmányokat, melyek aziránt nyujtanak tájékoztatást, hogy a szász egyetem vagyona mily természetü s mily czélokra forditandó, közöljük egész terjedelmükben:

«Nagym. m. kir. vallás- és közoktatási miniszter, valóságos titkos tanácsos! Kegyelmes uram! Alulirott, mint a nagy-szeben-fogarasi egyházkerület elnöke, az ezen területen levő összes katholikus iskolák egyházi felügyelője, valamint a fenn emlitett nagyprépostsági kerületnek s a n.-szebeni belvárosi r. kath. egyházközség egyházi és iskolai tanácsának törvényszerinti elnöke, Nagyméltóságod, mint szakminiszter, főkegyur és a magyar közmüvelődés vezére elé lépek a következő kéréssel: Kegyeskedjék tekintetbe venni kinos sérelmünket, hogy a szász nemzeti egyetem feleletre sem méltatta szabályszerüen kiállitott méltányos, az 1876. XII. t.-czikkre alapitott két kérvényünket; az egyikben, mely 1877. szept. 26-án kelt, a jogegyenlőség alapján a n.-szebeni nagy-prépostsági kerületben levő és nagy szegénységgel küzködő róm. kath. iskolák részére 3000 forint évi segélyt kértünk, a másikban, melyet 1878. november 17-én egy több tagból álló diszes küldöttség nyujtott át az egyetem elnökének, a n.-szebeni belvárosi róm. kath. egyházképviselet részére évi 1000 frtot kértünk a helybeli főelemi iskola segélyezése czéljából.

Mindkét kérvényben kiemeltük, hogy a Királyföldön levő összes felekezetek, ugy az ágostai, mint a helvét hitvallásu, sőt a görög keleti is, nagy mennyiségü segélyben részesittetnek, csak mi nem vétetünk figyelembe. A magánérintkezésben egyesek ez eljárást azzal mentegetik, hogy a költségvetésben nincs szabad rendelkezésre álló összeg, melyből a Királyföldön élő római katholikusoknak valamit juttathatni lehetne. Kérem nagyméltóságodat, kegyeskedjék a Nagy-Szebenben ülésező szász nemzeti egyetem figyelmét egy mielőbb hozzá intézendő rendeletben felhivni a fentebbi kérvényekre és ezen testületet utasitani, hogy a most tárgyalandó költségvetésben az 1876: XII. tvczikknek megfelelően bizonyos összeget szavazzon meg a jelzett iskolák javára. Maradtam stb. N.-Szeben, 1881. november 24-én, *György* István, apát, nagyprépost.»

E kérvényt a vallás- és a közoktatási miniszterium a n.-szebeni főispánhoz tette át a következő leirat kiséretében:

«Méltóságos főispán ur! A nagyszeben-fogarasi egyházkerület főprépostjának f. é. november 24-én kelt felterjesztését a nagyprépostság kerületében levő és nagy szegénységgel küzködő róm. katholikus iskolák segélyezése tárgyában átküldöm méltóságodnak, a méltányos kérelem figyelembevétele és jelentéstétel végett. Fogadja stb. Budapest, 1881. decz. 5. A miniszter megbizásából: Gönczy Pál, min. tanácsos.

Méltóságos Wächter Frigyes urnak, Szebenmegye főispánjának, mint a szász nemzeti egyetem elnökének.»

A *szász egyetem,* 1882. január 16-án tartott ülésében elfogadta a gazdasági bizottság következő inditványát:

«Tekintve, hogy az egyetem vagyonának jelen állása évenkint visszatérő uj kiadások rendszeresitését nem engedi meg, miután a talmácsi és szelistei uradalmak várva várt dézsmaváltsága még mindig nem következett be, a gazdasági bizottság a következő inditványt terjeszti elő:

Az iskolák segélyezésére való uj dotacziók rendszeresitése fölötti tárgyalás és az itt 1648—881. sz. a. mellékelt jelen kérvény elintézése is elodázandó mindaddig, mig a vagyon jövedelmének fokozódása, vagy a talmácsi és szelistei uradalmak dézsmaváltságának folyóvá tétele megfelelő alapot fog nyujtani további határozatokra.»

Az egyetem határozata folytán a *vallás- és közoktatási miniszter* f. 1884. márcz. 4-én a következő leiratot intézte dr. *Brennerberg* Mórhoz, Szebenmegye főispánjához, mint a szász egyetem elnökéhez:

«Méltóságos főispán ur! A méltóságod elődének 1882. február 12-én kelt jelentését és a szász egyetem közgyülésének 1881. november 21-étől 1882. január 27-ikéig tartott üléseiről szóló jegyzőkönyveket a bennök foglalt határozatokkal együtt tudomásul vettem. De miután a szász egyetem az 1882. január 26-án 76. tétel alatt hozott határozatával a szeben-fogarasi róm. kath. egyházkerület elnökének kérvényét a n.-szebeni r. kath. prépostság róm. kath. népiskoláinak és a N.-Szeben város belvárosi róm. kath. népiskolájának az egyetem vagyonából leendő segélyezése iránt visszautasitotta, annak daczára, hogy a méltóságod elődéhez 1881. decz. 5-én kelt rendeletemben a szóban levő kérvényt méltányos figyelembevételre ajánlottam — felhivom méltóságodat, hogy befolyásával hatna oda, hogy a kérelmező és különben is a legnagyobb szükséggel küzködő róm. kath. iskolák az 1876. XII. t.-cz. 6. §-a értelmében mielőbb megfelő segélyben részesittessenek. A hivatkozott szakasz elrendeli, hogy a szász egyetem vagyonának szabad rendelkezésre levő jövedelmei az összlakosságnak mint tulajdonosnak javára, vallás és nyelvkülönbség nélkül kulturális czélokra forditandók. De miután a segélyezett *római katholikus iskolákat* fentartó róm. kath. egyházközségek a vagyonra joggal biró lakosság soraiba tartoznak, a *kérelem* a törvény értelmében teljesitendő. A méltóságodnak 1883. decz. 29-én kelt jelentésére vonatkozólag, a mely az 1883. nov. 12-étől decz. 15-dikéig tartott közgyülés határozatait tartalmazza, meg kell jegyeznem, hogy a szász egyetem által segélyezett ipariskolákban (a szászvárosit kivéve) a növendékek a magyar nyelv oktatásában nem részesülnek. Az ipariskolai növendékek jól felfogott érdekében el kellene rendelni, hogy ezen iskolákban a magyar nyelvnek legalább irása és olvasása kötelezően hozassék be. Tekintve továbbá a fényes eredményt, mely a kolozsvári ipariskolában az iparostanonczok munkáinak kiállitása által éretett, czélszerü volna a tanonczok munkáiból évenkint ily kiállitásokat rendezni. Fogadja stb. Budapest, 1884. márcz. 4. *Trefort,* s. k.»

KÜLFÖLD.

— szept. 17.

Orleanista körökben most azzal vádoltják Chambord grófnét, hogy háboruságot vitt a monarchista táborba, a mennyiben nemcsak Andigné grófot ösztönözte a párisi grófnak ellenséges szinben való feltüntetésére, Kernaëret abbét sugalmazta, segélyeszközöket nyujtott a *Journal de Paris* és a *Droit Monarchique* föntartására, hanem kieszelte a spanyol trónkövetelők utáni hajszát is. Sőt V. Henrik özvegye még Nanndorff utódaival is kész volt szövetségre lépni, csakhogy az Orleansoknak kellemetlenségeket okozhasson. Legérzékenyebben sujtattak Chambord grófnak amaz egykori barátai, kik az orleanista táborba pártoltak át, a mennyiben a grófné vonakodik a számukra biztositott évi járadékokat kifizetni. A grófnénak a fehér zászlóval szemben tanusitott elvhüségét illetőleg R.... gróf a *Figaroban* még a következő példát hozza föl: «Tizedmagunkkal voltunk royalisták Frohsdorfban. A vendégek közt volt egy előkelő nemzetiségü fiatal grófnő, Jeanne de..... Nyakába aranykereszt volt akasztva. A reggeli után persze politizálni kezdtek és a fiatal grófnő, kinek tiszta royalizmusához kétség sem fért, megkoczkáztatta azt az észrevételt, hogy talán mondanának le a fehér zászlóról, melyről Francziaország jogosan vagy jogtalanul, semmit sem akar már tudni. E szavakra Chambord grófné méltatlankodva megragadta a fiatal asszony keresztjét, ezt mondva: «Jeanne, ha öntől azt kivánnák, hogy lábbal tiporja e szent jelvényt, képes volna ön rá?» — Az Orleansokra nézve a grófné ellenségeskedései e perczben annyival is kellemetlenebbek lehetnek, a mennyiben a *Siècle* egy czikksorozatában épen most azzal vádolja őket, hogy a franczia államkincstárt őket meg nem illető jogok élvezésével tetemesen megkárositották.

UJDONSÁGOK.

— szept. 17.

— ***Személyi hirek.*** *A királyné* ő felsége ma Fürstenberg őrgrófnő udvarhölgy kiséretében látogatást tett Frohner Hotel Impérialjában a görög királyi párnál, ki a látogatást viszonozta a Burgban; Albrecht főherczeg meghivta a görög királyi párt Weilburgba; holnap reggel a fejedelmi vendégek a hannoveri királyi családhoz Gmundenbe utaznak. — *A király* holnap hajnali négy órakor érkezik vissza Bécsbe Skierniewiczéből és este Tirolba, illetőleg az arlbergi vasut megnyitására indul. — *Trefort Ágoston* közoktatásügyi minisztert tegnap, midőn külföldi utjából hazatérve, megjelent hivatalában, előbb a miniszteri s később az osztálytanácsosok üdvözölték s ugyane czélból tisztelgett nála Tóth József pestmegyei tanfelügyelő is. Trefort igen jó szinben van, a külföldi tartózkodás jó hatással volt kedélyére, de mint mondá, mégis örül, hogy már ideháza van. — *Gr. Széchenyi Pál* közgazdasági miniszter ma reggel Kecskemétre utazott. — *Báró Mayr Ernő* romániai osztrák-magyar nagykövet családja látogatása czéljából pár napra Pozsonyba érkezett. — *Dániel Ernő* orsz. képviselő tegnap este Kubinba érkezett, hol választói igen melegen fogadták és fáklyafény mellett kisérték be a városba. — *Dr. Sztojkovics Arzén* budai szerb püspök gasteini fürdőzéséről Bécsbe érkezett. — *Pompéry* János állapotában nem mutatkozik javulás; tegnap óta eszméletlenül fekszik és orvosai felgyógyulásához nem kötnek reményt.

— **A királyné Máriaczellben.** Ő felsége a királyné a hó 11-én Mária Valéria főherczegnővel, Korniss grófné udvarhölgy és a fiatal Auersperg Aglája herczegnő kiséretében Máriaczellbe érkezett és meglátogatta a csodatevő Boldogasszony templomát, melynek ez alkalomból pompás gyémántokkal, rubinokkal, smaragdokkal ékitett arany szivet, müvészi Ecce Homo mozaik-képet ajándékozott. Az arany szivet felfüggesztették a csodatevő szoborra. Mária Valéria főherczegnő pompás miseruhát ajándékozott a templomnak; a casula gazdag aranyskófiumos szövetére havasi hófehérkék, enzianák és havasi rózsák vannak müvészien himezve. A felséges asszony most volt Máriaczellben negyedszer.

— **A testőrség uj szervezete.** Ő felsége e hó 1-én kelt elhatározása szerint az udvari burgőrség ezentul «testőr-gyalogszázad» elnevezéssel a testőrségbe osztatik be. E szerint ezentul a testőrség egyes osztályai: az első arcière-testőrség, a magyar testőrség, a testőr-lovasszázad és a testőr-gyalogszázad. A testőrségek az uralkodó katonai udvarához tartozó katonai osztályok. A testőr-lovasszázad egyuttal az állandó hadsereg illetőleg a mozgósitott sereg kiegészitő része. Valamennyi testőrségnek hivatása első sorban az uralkodóház tagjai fölött őrködni, másodszor ünnepies alkalmakkor környezetül és kiséretül szolgálni. A testőr-lovas- és gyalogszázadnak első sorban kötelessége ügyelni a bizton ág és rend fentartására az udvarnál, különösen a palotákban és nyaralókban, továbbá rendet tartani nagyobb fogadtatásoknál és az udvari ordonánczszolgálat. A két utóbb emlitett testőrség legénysége futárutakra is alkalmaztatik. Mozgositás esetén lehetőség szerint a testőr-lovasszázad egy osztálya a hadsereg főparancsnoka alá rendeltetik a főhadiszálláson leendő szolgálatra. Az első arcière testőrségnek és a magyar testőrségnek egyenkint 5 tábornoka és törzstisztje és 41 testőrtisztje van, a darabont-testőrségnek 6 testőrtisztje és 45 testőr-altisztje, a testőr-lovasszázadnak 6 tisztje és 73 testőre és a testőr-gyalogszázadnak 6 tisztje és 248 testőre van. Valamennyi testőrség, a mi az udvari szolgálatot, szolgálati személyes ügyeket, ellátást illeti, a felség első főudvarmestere, mint az összes testőrségek ezredese alá tartozik. Az első arcière-testőrség és a magyar testőrség testőrei kapitányok és főhadnagyok rangjával birnak. A magyar testőrség létszáma: 1 testőrkapitány (táborszernagy vagy lovastábornok), 1 testőrfőhadnagy (vezérőrnagy vagy altábornagy), 1 testőrhadnagy (altábornagy vagy ezredes), 2 testőrőrmester (őrnagyok), 4 testőr-altiszt (első osztályu kapitányok) 24 első osztályu kapitány, 6 másodosztályu kapitány, 6 főhadnagy stb. Ugyanilyen szervezete van az arcière-testőrségnek.

— **A szerzői jog nemzetközi védelmére** Bernben alakult értekezlet eddigelé csupán előzetes kérdésekkel foglalkozott, melyeket nagyobbrészt a német küldöttség vetett föl. Arra a kérdésre, mily feltételeket és alakszerüségeket kell teljesitenie a szerzőnek, hogy magának a védelmet biztositsa, a szövetségi tanács inditványára azt válaszolták, hogy a szerződő államok mindenikének alattvalói jogos védelemben részesülnek az unio egyéb államaiban, föltéve, ha eleget tesznek ama kötelezettségeknek, melyeket saját államaik törvényhozása előirt. Az értekezlet kimondotta, hogy a védelem körébe belevonják a föld- és helyrajzi, ugyszintén a természettudományi müveket is. A védelem tartamának kérdése nagyobb vitát keltett, ugy hogy e tárgyat bővebb tanulmányozás végett vissza kellett utasitani a bizottsághoz. Igenlőleg válaszolt az értekezlet ama kérdésre, vajjon az unio tagjai köthetnek-e külön szerződéseket.

— **A Poroszországból kiutasitott magyar.** A következő sorokat kaptuk: Az *Egyetértés* mai számának ujdonsági rovatában dr. *Kohut* kiutasittatására vonatkozó, a «Schlez. Ztg.»-ból átvett közlemény jelent meg, mely eleitől végig nem egyéb, merő hazugság és rágalomnál. Hogy mindjárt az okot megmondjam, megjegyzem, hogy dr. Kohut és a «Schlez. Ztg.» közt bizonyos ellentét áll fenn amaz idő óta, midőn előbbi még a «Breslauer Ztg»-nak volt szerkesztője. A dologra áttérve, biztosithatom t. szerkesztő urat, hogy Kohut soha sem folyamodott Poroszországban honosittatásért. Eleget unszoltam, hogy tegye, ha már egyszer ott lakik és megmaradni szándékozik, de ő még hallani sem akart róla. Nem irt már több mint két év óta politikai czikkeket, nem izgatott az állam tekintélye ellen, a mint hogy Poroszországban az efféle izgatás egyszerüen a lehetetlenségek közé tartozik. A hol, mint e napokban történt, két szerkesztőt egy sajtóhibából támadó félreértés miatt itélnek el, melyben nem is az illetőknek, hanem a szedőnek volt része (azt találta szedni, hogy «t. szt követett el zsarolást», a helyett hogy hivatalnokot mondott volna, összezavarván az «Officier és Officiale» kifejezéseket), a hol mondjuk, ilyen szigorral járnak el a sajtóval szemben, az nem igen izgathat. Kohut nem levelezett osztrák lapokba. Megjelent tőle itt-ott egy közlemény, mindig teljes névaláirásával, de ez többnyire magyar dolgokra vonatkozott, soha sem elegyedett azonban a porosz politikába. Készakarva hagytam utoljára a legerősebbet, a plagium alattomos vádját. A «Schlez. Ztg.» emliti, hogy «Kohut a mult évben fel akarta magát vétetni a *Berliner Presse* egyesületébe, de az elnökség inditványára megtagadták tőle a felvételt, minthogy egy aggasztó körülmény jött közbe, melynél egy irónő szerzőjogáról volt szó,» — Biztosithatom t. szerkesztő urat, hogy az *egészből szó sem igaz.* Kohut sohasem folyamodott a felvételért, tehát nem is utasithatták vissza. Ha volna valami a dologban, tudta volna egyik másik berlini lap is és el nem hallgatja, de valamennyi, még az ellenséges tábort szolgálók is kiemelik «tiszta és mocsoktalan jellemét.» A kiutasitás igazi okát is elmondhatom: Kohut egyszerüen *Stöcker* agitácziójára lett kiutasitva, kivel évek óta elkeseredett polemiákat folytatott. Ez az egész. Kiváló tisztelettel *Tábori Róbert.*

— **Az égvörösség**, mely a mult évben oly szokatlan erővel lépett fel s oly sok magyarázatra adott okot, ugy látszik *az idén is* állandó dísze lesz esténként a nyugati égnek. Mint a Nem.-nek irják, a herényi astrophysikai observatoriumon már augusztus közepe óta a tünemény erősbödése észleltetett, szeptember 14-én este pedig oly intensitással ragyogott, hogy a mult évéiből nem sokat engedett, sőt az alak szépségére nézve azt felül is multa. Különben a tünemény egész éven át látható volt kisebb-nagyobb mérvben, nemcsak este, hanem a nap bármely szakában, ha a napot kisebb felleg, folt stb. ugy takarta el, hogy a rózsaszinü környezete látszott; ilyen esetben a napot környező, nagy átmérőjü korongot igen tisztán ki lehet venni. Szeptember 14-én este közvetlen a nap nyugta után nagy, vöröses barna, félkör idomu tünemény mutatkozott, finom rózsaszinü szegélylyel, közepén pedig nagyon világos szürkés köralaku folttal. Legszebb pár percczel 6 óra után volt, ezután fogyott erősen, 6 óra 20—25 perczkor majd egészen eltünt. 6 óra 30 perczkor azonban ujra kigyuladt az ég s nyugati részének majd egyharmada gyönyörü biborfényü, széles sugaraktól ragyogott, melyek mint valami legyező lemezkék terjeszkedtek szét s igazán lebilincselő látványt nyujtottak. Pár percz alatt sokat veszitett a tünemény szépségéből, 10—15 percz mulva alig jelölte csekély sárgásvörös fény a nap leáldozásának helyét. A tünemény előreláthatólag napról-napra szebb s érdekesebb lesz.

— ***Egy renegát török tábornok,*** Mahmud pasa, ki az 1876-diki montenegroi hadjáratban Me-

---

akárki is elég hitvány lenne, ilyesmivel vádolni őt. Azt fogják róla mondani, hogy fiatal imádója váratlanul hazajött, s hogy ő ezt elibe tette annak, a kihez annyi kötelék füzi. Azt fogják mondani, hogy előbb odaigérkezett, de mikor régi imádója eljött, visszalépett. És fogják mondani azt is, hogy őt semmi igéret sem kötötte volt ehhez a fiatal imádóhoz.

Elég rossz lesz mindez a gyémántokra való czélzás nélkül is. Nem fogják mondani, hogy mielőtt Mr. Whittlestaffnak oda igérkezett, megvallotta fiatal imádója iránt való vonzalmát, mikor még azt sem tudta, hogy életben van-e még. Nem fogják tudni, hogy bár ő és John Gordon nem fogadtak egymásnak hüséget, mégis megvolt mindkét részén az a ki nem mondott szerelem, melyet semmi fogadás sem tehetett volna erősebbé.

Mindez ellen óvnia kell magát a nélkül, hogy a gyémántokra gondolna is. Iparkodott is magát óvni és gondolt annak a férfinak a kielégitésére is, a ki olyan jó volt hozzá. Megmondta magának, hogy önmagára egyáltalában nem akar gondolni. És elhatározta azt is, hogy John Gordon összes gyöngéd érzelmei sem lesznek rá hatással. Választania kellett a két férfi közt, s abban állapodott meg, hogy a becsület- és hálaérzés egyiránt azt kivánja, hogy az idősbiknek az óhajtását teljesitse.

Mindent, a mi csak tőle telt, megtett erre nézve, s az ő hibája-e, ha Mr. Whittlestaff kiolvasta szive titkát és elhatározta, hogy félreáll?

Ez annyira meghatotta, hogy csaknem azt lehetne mondani, nem is tudta: a kettő közül melyiké már most a szive.

Mindez, ha Mrs. Baggettnek elmondaná, bizonyára föloldaná ennek sértő vádja alól, de Mrs. Baggettnek ilyen magyarázatot nem adhatott.

— Szörnyen bánt engem ez a dolog, mondá Mrs. Baggett. — Azt gondolom, ön nem igen hallotta Catherine Baileynek a dolgát?

— Soha.

— No én nem is akarom elmondani. Amolyan regény ez, a mely bennem fog maradni. Szomoru játék — az, és bizony elfacsarná a szivét, ha hallaná. Catherine Bailey fiatal leány volt — csakhogy épen ugy nem volt Mr. Whittlestaffnak való, mint akármelyik buta leány, a ki Alresfordban az utczán ögyeleg és a bolti ablakokat bámulja. Meg kell adni, Miss Lawrie, hogy ön olyan leány, a kinek ő bizvást járhat utána.

— Köszönöm, Mrs. Baggett.

— De mert lágy a szive, az a leány olyan bajra hozta, hogy rettenetes volt látni. Olyan ember ő, a kinek mindig kellett volna feleség. Hát miért nem házasodott meg már előbb? fogja ön kérdezni. Mert a mig ön az utjába nem került, mindig Catherine Baileyre gondolt. Az azóta Mrs. Compas lett. Hordja el a kánya a porontyaival együtt! mondtam magamban sokszor. Mi volt az a Compas. Egyszerü fiskális, a kit emlegetni se lehet egyszerre Mr. Whittlestaffal. És azt gondolom, hogy Mr. John Gordont se.... Gondolkozzék ezeken, Miss Mary és határozza el, hogy mikor már odaigérkezett neki, meg akarja-e törni a szivét. Neki keservesebben esnék az, mint John Gordonnak meg az afféléknek.

XX. FEJEZET.

Mr. Whittlestaff elutazik.

Mr. Whittlestaff végre a vonaton ült és Londonba vitette magát. És olyan megelégedéssel falatozott és szürcsölte a sherryt, mintha megvalósitotta volna a szándékát.

És meg is valósitotta. Elhatározta magát bizonyos teendőre s ennek végrehajtása czéljából elmenekült a háztartásában uralkodó két nőtől, a kik minden lehetőt megtettek, hogy szándéka kivitelében megakadályozzák. Ennyiben tökéletes volt diadala.

De a mint hallgatagon ott ült a waggon szögletében, gondolatai utja czéljára tértek át, s ez elfojtotta diadalérzetét. Nagyon jól tudta ő mindazt, a mit Mrs. Baggett mondott. És tudta azt is, hogy Mrs. Baggetten és magán a leányon kivül mindenki ellene van.

Az az együgyü Montagu Blake, valahányszor a száját kinyitotta, hogy menyasszonyáról beszéljen, rögtön fölemlitette azt is, hogy John Gordonnak szintén kellene menyasszonyának lenni, csak azért, mert John Gordon fiatal és üde, őt, Mr. Whittlestafft pedig öreg ember számba lehet venni.

A Hall-kisasszonyok is mindnyájan ezen a véleményen vannak s ezt nem is tudták. Meg fogja tudni egész Alresford és mindenki John Gordonnal fog rokonszenvezni.

És ha megtudják azt, hogy ő maga mondott le arról a leányról, a kit szeretett, szomszédjai arczán csupa szánalmas mosolylyal fog találkozni.

Az igazat megvallva, Mr. Whittlestaff nagyon is könnyen volt sebezhető a nevetség nyilai által. Az a «*robur et des triplex*», mely szivét erősitette, csupán a jó és önzetlen cselekedetek elvégzésére terjedt ki, és nem látta őt el azzal az adamánt-keménységü pánczéllal, melyet az erénynek magától kellene szolgáltatnia. Épen ugy ki volt téve azoknak a tüszurásoknak, mint a kinek semmi ereje sincs azok elháritására.

Föl tudta magát tüzelni arra, hogy valami nagyot tegyen másért, és mialatt ezt tette, bensőleg könynyezni tudott azon a büntetésen, a melylyel a világ ezért a tettéért sujtani fogja.

S a mint ott ült a kocsi szögletében, inkább ezen a büntetésen, semmint a dicsőségen gondolkozott. És a büntetésnek most be kell következnie. Holta napjáig fog az tartani, és olyan sanyaru lesz, hogy szinte lehetetlenné teszi rá nézve az életet.

Nem mintha meg akarná magát ölni. Ilyesmire nem gondolt. Isten müvét megsemmisiteni, isten ellen való vétek volna, a melyre nincs vezeklés. Végig kell kihuznia az életet. De ugy kell élnie, mint sülyedt embernek. Mr. Montagu Blake gondoskodni fog arról, hogy mindent megtudjanak felőle.

És a keserv, a mely érni fogja, olyan lesz, a melyet el sem panaszolhat. Magára fog maradni, egyedül élve Mrs. Baggettel, a kinek természetesen mindenről tudomása lesz. Arra, hogy Mrs. Baggett elmenne a férjével, gondolni sem lehet. Bajnak ez is baj volt, de igen csekély életének nagy szerencsétlenségéhez képest.

Házába hozta volt azt a leányt, hogy napjainak társa legyen, s a leány kedvesebb, édesebb lett neki mindennél. Olyan bájt kölcsönzött napjainak, a minőről évek óta nem mert ábrándozni sem. Sokat gondolkozott ő a szerelemről, mindent összeolvasva felőle azokban a költőkben, a kiket kedvelt. S mikor valaminek a szellemét magába vette, rendszerint bepillantott saját lelkébe is, hogy ő vele hogyan áll a dolog. Kedvencz Horácziusának minden napra uj szerelme volt, de Mr. Whittlestaff azt mondá magában, hogy Horáczius semmit sem tudott a szerelemről.

Sokat gondolkozott Petrarcáról és Lauráról is; de még Petrarcának is Laura inkább csak versirás, semmint szenvedély tárgya volt. Arthur herczeg Guinevere iránt való szerelmével jobban megközelitette azt a felfogást, melyet ő magának alkotott. A tökéletes szerelmet Imogennek Posthumus iránt való érzelmében találta föl.

(Folytatása következik.)

duna erősségnél nagy vereséget szenvedett és ezért kegyvesztett lett, most a szultán kegyelméből ismét visszahivatott Konstantinápolyba. A medunai csatavesztésért Rhodus szigetére számüzték Mahmud pasát és megfosztották marsalli rangjától, most azonban minden tekintetben rehabilitálta őt a nagyur. Mahmud pasa egyike a török hadsereg legkiválóbb vezéreinek. Lengyel születésü, neve *Freund*, mely név alatt *végigküzdötte a magyar szabadságharczot* es kapitányi ranggal emigrált Törökországba. Itt hasonló ranggal lépett a hadseregbe és Omér pasa törzskarához osztatva, résztvett az 1853-diki montenegrói hadjáratban. Mahmud Hamid bej (e nevet vette föl Freund, áttérvén az iszlam-hitre) 1862-ben mint ezredes és az Omér pasa törzskarának főnöke, ismét Montenegró ellen indult. Nemsokára vezérőrnagy, majd musir (marsall) lett.

— **Lázadás Magyar-Bánhegyesen.** Vasárnap a csanádmegyei Magyar-Bánhegyesen bucsu volt. A bucsun a korcsmában megjelent egy Balázs Vincze nevü, ismert rakonczátlankodó, rovott előéletü egyén is és rendetlenkedni kezdett. A csendőr-őrjárat felszólitá, viselje magát tisztességesen. De Balázs virtuskodásával nemcsak nem hagyott alább, de megragadta az egyik csendőrt és a földre teperte. Erre a másik csendőr fegyverét használta és oly szerencsétlenül szurta hasba a dulakodó Balázst, hogy az rögtön meghalt. Erre a nép lázongani kezdett és maga a község birája is izgatta a népet a csendőrök ellen, a kiket Cseresnyés kovácsházi járási segédszolgabiró a rend helyreállitása végett kivezényelt. Ezek azonban csakhamar helyreálliták a rendet, mert miután a községi birót megvasalták és Battonyára beszállitották, a nép elcsöndesült. Később, mint az A—d irja, kezesség mellett kieresztették a birót, ki ellen a bünügyi eljárás megindittatott.

— **Keresztény gőzmalom.** *Csongrádról* irják nekünk: Csatár Zsigmond és társai Csongrádon «*Keresztény gőzmalmot*» akarnak épiteni. Az e hó 12-én tartott városi közgyüléshez kérvényt adtak be egy «Keresztény gőzmalom-részvénytársaság» által épitendő gőzmalomhelyiség nyerése végett, de a kért helyiség már évek előtt szegényházhelyiségnek szemeltetett ki és adatott át, tehát a közgyülés a kért helyiséget át nem engedhette a kérvényezőknek.

— *A tolnai gyilkos támadás.* Emlitettük tegnap, hogy Tolnán vasárnap este tiz polgárt, a mint békésen mentek hazafelé, egyszerre ismeretlen emberek megtámadták és ugy összeverték őket, hogy kettő (Kaiser János és Greif Mátyás) meghalt közülök. Bünrészesség gyanuja miatt letartóztattak egy Vecsei nevü embert, a ki eleinte mindent tagadott, de most, mint nekünk irják, *bevallotta bünét és megnevezte czinkosait is,* a kik négy 7-ik huszárezredbeli huszár. Vecseit a vizsgálóbiróság a kaszárnyába kisértette, a hol a gonosztevőt az öszszes legénységgel szembesitették; Vecsei azonnal megjelölte azokat a huszárokat, a kik a bünös merényletben részesek. A négy huszár rögtön terjedelmes vallomást tett. A kaszárnyában egy huszárnál egyik áldozatnak kalapját találták; egy másiknak a ruhája tele volt sárral és vérfoltokkal. Az egész város a legnagyobb izgatottságban van, senki se mer éjjel az utczára menni, mert a vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosság *puszta juxból* történt. A tettesek vadállati kedvtelésökben az egyik áldozatnak *mindkét szemét kiütötték.* — Más oldalról irják nekünk e fellázitó esetről a következő még megdöbbentőbb részleteket: Tolnát, a rendes, csendes és békeszerető nagyközséget e hó 14-én nagy izgatottságba hozta egy példátlan, csakis pokoli lelki állapotból eredhető rémületes eset. Ugyanis itt Vecsei Mihály kocsiskodó és az uradalmi nagy szeszgyárban napszámosként dolgozó, jelenleg besorozott rekruta, ki többféle lopás és boltfeltörés miatt már két évi börtönt szenvedett, a délutáni órákban a 7-ik cs.kir. ezredhez tartozó 5. század kaszárnyájába ment és ott magának a huszár közvitézekből társakat toborzott, hogy ezekkel a nap estéjét mulatva töltse. A huszárok csakugyan elmentek egy korcsmába. Borozgatva, de nem részeg állapotban azt mondá Vecsei a gonosz czimbora este 8 és 9 óra közt: «*Menjünk és verjünk agyon egy pár embert az utczán.*» E pokoli tanács a három huszárnál szikrát fogott. — Ellátván magukat furkós botokkal, az utczákon járó embereket ütlegelték. Először is egy 17 éves fiut fejbe ütötték, ugy hogy ezt vére elfutván összerogyott. Erre egy a város végén lakó földész, becsületes polgár, Kaiser János nevü, a lármát és a fiu jajgatását hallván, inté őket, hogy miért bántják az ártatlan fiut. Vecsei és az egyik huszár erre Kaisert dorongszerü furkósbotjával ugy fejbe üté egy párszor, hogy azonnal halva rogyott össze. Innen a czinkosok a foki utra térvén, a kaszárnyához vezető utczába jöttek s ott minden lárma nélkül, egy a rokonai látogatásából este fél 9 órakor hazatérő kőmüves pallért ugy fejbe ütöttek, hogy a szerencsétlen vértől elboritva földre rogyott és most is élethalál közt van. Ezzel ekként elbánván, egy serdülő fiut bottal fejbe ütöttek, ugy, hogy ez is elbukott véresen. Tovább menvén a gyilkos banda, egy kocsizó fiut a kocsiján agyba ütöttek, ugy hogy az egyik szemén különben is vak fiunak a másik szeme kidudorodott helyéből és alkalmasint egészen meg fog vakulni. Igy utczáról-utczára menvén, a kikkel össze jöttek, agybafőba ütötték, mig le nem rogyott. Ekkép vérig, fél holtig *sértettek tizennégy egyént,* ugy hogy lárma alig történt és a gazok mindjárt más utczába tértek. — Végre zaj kerekedett, mire a czinkosok megugrottak. Utánuk nyomozván másnap reggel a városi, utóbb a szegszárdi járásbirósági hatóság és csendőrség, melyből két egyén ez alkalomkor épen Tolnán volt, mind a négy lépre került és már el is vannak fogva. Vecsei a szegzárdi megyei börtönben és a három katona a tolnai kaszárnyában van fogva. Valóban ördögi gonoszság, minden rablási, vagy boszuállási indok nélkül csupán ölési vágyból békés polgárokat az utczán dorongokkal holtra verni. Tolna nyolczezer lakósu nagy községe elvárja és követeli, hogy területére csendőrök helyeztessenek; a kik végre itt a nagyban lábrakapott korhelykedéseket, éjjeli tivornyázásokat, különösen a 17 korcsmában minden ünnep- és vasárnapon hajnalig tartó tánczolásokat korlátozzák, melyek által a férfi, ugy mint a női cselédség, sőt mondhatni az egész fiatalság annyira megromlottak, hogy már a szigorubb, erősebb fegyelmet követelő gazda cselédet is alig kap, és ha kap is, többnyire hütelent, mi természetes is, mert pénz nélkül dorbézolni nem lehet, bére pedig a ruházatára kell; a pénzt a mulatozásra hát csak lopás, zab, kukoricza és más ilyesek orzása által szerezheti be, az elég nagy számban levő orgazdáktól. Mulhatatlan szükség van itt csendőrségre, a mely véget vessen a most uralkodó botrányos állapotoknak.

— **Holdkóros leány Debreczenben.** *A Debreczen* czimü lap tegnapi száma irja: Idegrázó jelenet folyt le ma hajnalban 4 és 5 óra közt a Rózsatéren. *A Szikszay-féle kávéház tetején egy holdkóros leányt* pillantottak meg a járókelők, ki az utczai zajra felébredve, összezsugorodottan kapaszkodott a lecsüngő csatornába, mely különben nagyon gyenge. Szerencsére kéményseprőlegények jöttek s létrák segélyével megmentették a szegény leányt a szörnyü lezuhanástól. Valószinü, hogy a leány a padlásról jött ki a tetőzetre.

— *Sikkasztó postamester elfogatása.* Linzből távirják lapunknak mai kelettel, hogy tegnap reggel elfogták Glazer Márton krapina-töplitzi postamestert, ki tudvalevőleg e hó 2-án harminczezer forint hivatalos pénz elsikkasztása után megszökött. Glazer elfogatásának részleteiről a következőket távirják lapunknak Linzből: Tegnapelőtt este érkezett a gráczi városi tanácsnak az a jelentése az idevaló rendőrfőnökséghez, hogy Glazer Linz közelében birtokot vásárolt. Sikerült konstatálni, hogy az állitólagos Mikusch János, ki Leoding mellett egy szőlőt s házat vett, Glazerrel ugyanazonos. Elfogatása tegnap reggel ment végbe. Glazer különféle eszközöket használt, hogy magát felismerhetetlenné tegye. Igy a többi közt parókát viselt. A birtokot már megszökése után két nap mulva megvette. Nála csak 198 frtot találtak; 5000 frtot kifizetett a birtok vételárának első részleteként; ezenkivül kifizetett 8000 frt jelzálogadósságot, a többi 17000 frtot alkalmasint elrejtette.

— **Hyrtl József,** a bécsi hires boncztanár, e kitünő hazánkfia felől perchtoldsdorfi magányából az a szomoru hir érkezik, hogy csaknem egészen megvakult. Az ottakringi községtanács egy utczát Hyrtlről nevezvén el, a nagy tudós következő levélben köszönte meg e megtiszteltetést: «Tisztelt községtanács! Idegen kéz által mondok köszönetet a tisztelt községtanács engem annyira kitüntető határozatáért, mely szerint egy uj utczát nevemről nevez el. Biztositom önöket, hogy becsülésök e jele magányomban nagy örömet okozott nekem. Hálás szolgájok Hyrtl József (*csaknem egészen vak.*)» Mint Hyrtl egykori tanitványai visszaemlékezhetnek, a nagy anatomus előadásain mindig emlitette, hogy megvakulók, ellentétben a megsüketülőkkel, nagy rezignáczióval adják meg magukat sorsuknak. Tapasztalta ezt Hyrtl atyjánál is, ki öregségére szintén megvakult. A kitünő tudós különben mindmostanig foglalkozott tudományos munkálatokkal.

— **Meglőtt vasuti vonat.** *Bécs-Ujhelyből* irják, hogy a déli vonat Matzleinsdorf állomása mellett e hó 15-én délután négy órakor a Bécsből jövő 12-ik számu személyvonatot lövés érte. Két sörét átlyukasztotta egy másodosztályu kocsi ablakát és az egyik ólomgöbecs Pöck bécsujhelyi polgármester homlokát kissé megsebesitette. Gyanitják, hogy valami ügyetlen vadász követte el ez akaratlan csinyt.

— **Magyar huszár-bravour.** Az *Armeeblatt*-ban Dembster őrnagy következőket irja egy a hadgyakorlatok alatt véghezvitt lovasbravourról, melyet annak idején röviden emlitettünk. Az 5-ik hadtest parancsnoka, báró Catty altábornagy érdekében volt megtudni: hol van a 43-ik dandár (báró Cornaro altábornagy) és hogy vajjon képes-e még az harczot kezdeni. E végből a többi közt őrjáratra küldte Kriszt XI-ik huszárezredbeli hadnagyot és ez alkalommal vitte véghez *Árvay* 6-ik századbeli közhuszár azt a lovasbravourt, mely ép oly fényes bizonyitéka e katona találékonyságának és furfangjának, mint lova jóságának. Kriszt hadnagy e hó 8-án délelőtt 10 órakor indult el lóháton Schweinbarthból, az előörsök vonalán átcsempészte magát Gaunersdorfig és délután két órakor mellékutakon Mistelbachba érkezett, a honnan táviratot küldött a lovas-dandár-parancsnokságnak. Aztán két órát pihent, abrakoltatott, majd tovább lovagolt és 5 órakor Poisdorfba ért, onnan pedig 7-kor Steinbergenbe, a mi kerek 50 kilométer ut. Steinbergenben ismét abrakoltatott, a legénységet megvacsoráltatta a becsinált husokból és kilenczedfélkor az emlitett Árvay huszárt jelentéssel küldte az 50 kilométerre fekvő Weikendorfba, utasitván a legényt, hogy a falvakat ne ejtse utba, az ellenséges őrsöket pedig kerülje ki és a jelentést még napkelte előtt okvetetlen megtegye a dandár-parancsnokságnál. Az ég felleges volt, az éj jó sötét. Árvay, kinek ezrede Győrben állomásoz s igy a környéket nem ösmerheti, ezen kivül csak magyarul tud, neki nyargalt a fekete éjszakának és 9-én reggel 4 órakor megérkezett Weikendorfba, a hol átadta a jelentést a dandár-parancsnokságnak. Aztán hirtelen megabrakoltatta lovát és kivonult századával a gyakorlatra, ugy hogy nyolczadfélkor már ismét a Weikendorftól 17 kilometerre levő hohenruppersdorfi gyakorló-téren volt. Lovagolt aztán egész esti 5 óráig, ugy hogy 31 óra alatt összesen 140 kilometert hagyott hátra. A huszár és lova kitünő kondiczióban voltak és másnap 10-én ismét részt vettek a gyakorlaton. Albrecht főherczeg őt aranyat adott a derék huszárnak.

— *Bányaszerencsétlenség. Kolozsvárról* táviratozzák ma: Ide érkezett jelentés szerint *Forgácskuton* a kőszénbányában földomlás történt, minek következtében *két munkás* meghalt. A bánya rendőri megvizsgálása elrendeltetett.

— **Kéjvonatok a Munkácsy-kép ittléte alkalmából.** A budapest-pécsi, a mohács-pécsi és kir. szab. pécs-barcsi vasutak igazgatósága értesiti az orsz. magyar képzőművészeti társulat igazgatóságát, hogy megkeresése folytán a fent jelzett vonalokon Munkácsy remekmüve «Krisztus a Kálvárián» megtekintésére szeptember hó 20-án, október 4. és 18-án mérsékelt áru menettérti jegyeket fognak kiadni, illetve kéjmeneteket rendezni. E kéjvonatokra csak azok kapnak mérsékelt áru jegyeket, kik legalább egy belépti-jegyet váltanak a műcsarnokba, mely jegy a forintos napokon is érvényes lesz. E jegyek a vasuti állomáson le fognak bélyegeztetni.

Rövid hirek. *A m. t. akadémia* könyvtára holnap nyilik meg a 68 személyre ujonnan berendezett olvasóteremmel. — *Prágából* ma reggel indult el Pozsony felé a Dormus-ezred, hogy négyévi távollét után ismét hazakerüljön a városba, a mely kiegészitő területe. — *Posarevácz* szerbiai községnél mult szombaton hatodfél órakor reggel négy másodperczig tartó igen heves földrengést éreztek. — *Bécsben* a telefon oly rosszul szolgál, hogy alig lehet általa érintkezni s a lapok sürgetik, hogy vagy uj berendezést állitsanak be, vagy szünjék meg az egész intézmény. — *A khartumi* osztrák-magyar konzul Henselt, bécsi születésü ember felől hónapok óta nincs hir és tartanak tőle, hogy már nincs is életben. — *Párisban* Basseur Léon tizenhároméves gimnazista beleszeretett egy fiatal szinésznőbe és látva szerelme reménytelenségét, összetakaritotta zsebpénzét, annak feléből vásárolt egy pompás bokrétát s elküldte lángoló versekkel a szinésznőnek, megmaradt pénzéből pedig vett egy forgópisztolyt s azzal e hó 9-én, midőn ujra végig nézett egy előadást, melyben az imádott nő résztvett, főbelőtte magát.

= **Véres büntett.** Tegnap este 10 óra körül Edelmann Jozefa kerepesi uti vendéglőjében véres jelenet folyt le. Egy Szabó Ilona nevü napszámosnő azzal gyanusitott egy ott lévő embert, hogy ellopta a füreszét, mire az utóbbi olyan dühbe jött, hogy nagy zsebkésének hosszu pengéjét tövig szurta Szabó Ilona mellébe. A sebesült nő egy éles sikoltással összerogyott, az ismeretlen férfi pedig felhasználva az erre támadt zavart, elmenekült. Szabó Ilona életveszélyesen sebesült meg; miután a vérzést elállitották és sebét bekötötték, a Rókus-kórházba szállitották. Éjfélkor *Csekó* vizsgálóbiró jelent meg a kórházban s kihallgatta a sebesült nőt, azonban ez nem tudott semminemü felvilágositást adni a tettes kilétéről. Szabó Ilona ma délután még élt, de életben maradásához nincsen semmi remény.

= **Nagy zsebtolvajlás.** A központi pályaudvarban tegnap este ismét nagy zsebtolvajlást követtek el. Heiman Kálmán kereskedő tegnap este 8 óra 50 perczkor érkezett meg Tamásiból Budapestre. Kabátjának oldalzsebében volt 9000 frtnyi pénze, mely 85 drb százasból és 50 drb tiz forintos bankjegyből állott. Mikor Heiman a vonatról leszállott, még a perronon, hol nagy tolongás volt, két ember feltünő módon Heimanhoz tolakodott, s ez közvetlen ezután észrevette, hogy pénztárczája, melyben pénze volt, eltünt. A lopást kétségtelenül az a két ember követte el, a kik Heimant közrefogták, s azután nyomtalanul eltüntek. Minden jel arra vall, hogy a tolvajok már az uton kiszemelték áldozatjokat. A rendőrség a károsult jelentése után azonnal megkezdte a nyomozást, és gyanuja van egy emberre, a kit azonban még nem sikerült kézrekeriteni.

= **A rendőrség köréből.** Alkér Jenő VI. kerületi (Terézváros) rendőrkapitány a mai napon megkezdte hat heti szabadságát. Távolléte idejére a főkapitány a központból Orincsay László ker. kapitányt rendelte a hivatal vezetésére.

= **Át akarta lábolni a Dunát.** Izgalmas jelenet szemtanui voltak tegnap délután a budai Margit-rakparton járókelők. Egy szegényesen öltözött nő sétált fel és alá jó darabig a parton, s egyszerre e szavakkal: No most megyek át Pestre! — neki indult a Dunának, s mielőtt megakadályozhatták volna, a kőpartról belépett a vizbe. A közelben levő matrózok csónakkal nyomban utána eveztek s még élve kihozták a partra. Itt, mihelyt magához tért, ujból neki akart menni a Dunának, s az őt visszatartani akaró matrózokat hevesen megtámadta, hogy miért nem engedik őt átmenni Pestre. Hiába mondták neki, hogy a vizen átmenni nem lehet, csak a hidon, egyre azt hajtotta, hogy ő gyalog akar átmenni, s végre oly dühös lett, hogy a matrózokat megtámadta s ruháikat tépni kezdte. Egy a helyszinére érkező rendőr végre a szegény nőt a kapitányságra vitte, hol a rendőrorvos konstatálta, hogy a nő nagyfoku elmezavarban szenved, minek következtében beszállitották a Rókus megfigyelő osztályába. A boldogtalantól még nevét sem sikerült megtudni.

= **A Boskovics-ügy folytatása.** Az ismeretes 400 frtos csalási ügybe, melyből Boskovicsnak sikerült magát kitisztázni, most két ugyancsak budapesti ügynököt: Klein Jakabot és Eisler Lajost vonták bele, kik közöl az előbbi Boskovicsnak rokona. Tegnap este a főkapitányság az aradi rendőrség megkeresése folytán mind a kettőt megidézte s rövid kihallgatás után letartóztatta őket. Ma reggel Klein neje és Eisert anyja a főkapitányságnál jártak, hogy a letartóztatottak szabadlábra helyezését kieszközöljék, de sikertelenül, mert a megkeresés értelmében Aradra szállitják őket.

= **Szökevény katonatiszt.** Husz Alajos stájerországi születésü tartalékos tüzértiszt a gyakorlatra való bevonulás elől megszökött, minek folytán Gráczban állomásozó parancsnoksága országszerte körözteti.

= **Baleset a vasutnál.** Rumi György napszámost az ujpesti közuti vaspálya-állomásnál egy terhes kocsi ugy oda nyomta a kapuhoz, hogy sulyos belső sérüléseket szenvedett.

= **Osztrák különlegesség.** 30 éves ta asztalat arra tanitott, hogy az emésztési tractus és székdugulásnál egyedül *Moll Seidlitz-pora* bir gyógyhatással. Egy doboz ára 1 frt. A gyógyszertárakban és füszerkereskedésekben határozottan védjegygyel és néválairással ellátott Moll-készitményt kell kérni.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A kir. operaszinházban** holnap délelőtt lesz az első zenekari próba *Bank bánnak* a megnyitó előadáson szinre kerülő felvonásából. A nézőtér nagy bronz csillárával tegnap d. e. 11 órakor volt meg a próba, a remek müvü, izléses kiállitásu csillár sulya 30 métermázsa; ára 13.000 frt volt.

— **A német szinházban** ma este a *Koldusdiák* került szinre sikerült előadásban. Az operettet Millöcker uj nyitánya előzte meg, melyet a Koldusdiák kétszázadik előadására irt a népszerü zeneszerző. Az ünnepi nyitány jóformán ugyanazokból a motivumokból van összeállitva, mint az első, s sem hangszerelés, sem kidolgozás nem sejteték azt, hogy valami ünnepi alkalomra készült. A szerepek többnyire jó kezekben voltak, igy Herger k. a. Laura szerepében megérdemelte a közönség tapsait s azt a négy bokrétát, mit a 2-dik és 3-dik felvonásban nyujtottak át neki. Bronislavát Stein k. a. énekelte szép hanggal. Legjobban megállta helyét Indra ur, ki Ollendorf ezredest jellemző játékkal alakitotta s a szépszámu közönséget mindvégig élénk derültségben tartotta. Rimanowics Simont Bauer, Jan Janiczkyt Décsi énekelte. Karok és zenekar megállták helyöket. Holnap, Laube Henrik emlékünnepére annak *Karlsschüler*-jét adják elő. Az ujabb tagok közül először lépnek föl a következő hölgyek: Gerhard (mint Laura), Jaud (mint Franciska) és Falkenberg (mint Rieger tábornokné). A többi szerepek Franker, Gelling, Weiss, Blasel és Gimnig urak kezeiben vannak.

— **Képzőművészeti hirek.** *Telepy* Károly festőművész s a képzőművészeti társulat mütárnoka, az őszi kiállitásra három tájképet fejezett be. A müvek czime: «Szamos éle», «Üv ghuta a fekete erdőben» és «Hermanetz völgye». *Gregus* Imre akademiai műtermében történeti képen teszi az utolsó ecsetvonásokat. II. Rákóczi Ferencz zászlóbontását ábrázolja ez, azt a jelenetet, midőn a fejedelem Lengyelországból visszajövet Szatmár környékén kitüzi a forradalmi lobogót. A mű a képzőművészeti társulat őszi kiállitásának történelmi dijára pályázik. Egy másik képet is ki fog állitani ez alkalommal, melynek czime «Honvéd-vonulás», s tárgya az 1848-iki forradalomból van merítve. E kép az idei párisi Salonban is ki volt állitva. — *Vastagh* György három arczképet fejezett be legközelebb. Ezek a gróf Zichy Rezső lányai s Strasser Alajos arczképei, melyek az őszi kiállitásban lesznek kiállitva. Jelenleg pedig az operaház foyerjának boltozatán levő freskójának másolatán dolgozik, hogy arról fényképeket fölvenni s ujabb másolatokat késziteni lehessen. — *Huszár* Adolf müteremében Deák Ferencz impozáns gipsz szobra mellett immár ott áll az a három allegóriai szobormü, melyek a főszobor talapzatára jönnek. Közülök a «Népoktatás» már teljesen kész, a «Kiegyezés» és «Hazaszeretet» azonban most mennek az utolsó simuláson keresztül. E mellett Volkmann Róbert életnagyságu mellszobrát is most mintázza a müvész.

— **Pálmay Ilka** asszony e hét végén fellép a krisztinavárosi szinkörben; hogy melyik darabban, az még nincs elhatározva.

— **Külföldi zenészeti hirek.** A *bécsi* operában tegnap került szinre hosszu pihentetés után uj szereposztással Auber kedves dalmüve a *Kőmüves*, Nádayné asszony alakitását mind játék mind ének dolgában a közönség s a sajtó osztatlan tetszése kisérte. A bécsi *Ambrozius-egylet* Böhm karmester vezetése mellett a jövő saisonban előadja Palestrina jeles müvét a «Missa Papae Marcelli»-t, Cherubinitól a «Credo a capella»-t s részleteket Lisz «Krisztus» czimü oratoriumából.

Donna Juanita.

(Operette 3 felvonásban. Szövegét irták Zell és Genée. Forditotta Radó Antal. Zenéjet szerzé Suppé Károly. Első előadása a népszinházban szept. 17-én.)

A népszinház őszi saisonjának második ujdonsága ismét egyike amaz operette-termékeknek, melyeket a közönség jobbára a német szinházból, zongoraátiratok és kintornákból, katona-zenekarok és czigánybandák müsorából meglehetősen jól ismer, s mely élénken bizonyitja azt, hogy szerzőjének, Suppénak, azóta elég alkalma volt jelesebb müveket komponálni. Egyike ama termékeknek, melyek többet akarnak mutatni, mint a mennyit valójában érnek. Az operette a benne előforduló sok karral és a magánének- szerepek kidolgozásával a vig- opera bizonyos tekintetben magasabb rendü müfaja felé gravitál, anélkül azonban, hogy czélját elérné. Van benne ugyancsak sok nagy dob és czintányér, de kevés üde gondolat, behizelgő dallam. Zenéje lármás, több helyen banális s nagyon hasonlit egy indiskrét emberhez, ki sok olyat mond, a mit helyesebb volna magának megtartani. A sokat mondás törekvése képezi az operette zenéjének főjellemvonását. Ez főhibája ugy a kompoziciónak, mint a hangszerelésnek, mely egynehány helyet kivéve, határozott chablon-munka. Feltünő sok számot énekel a kar, s e számok között alig van lendületes élénk rész. Aránylag több jól dolgozott szám fordul elő a magánénekszerepek között, s egypár fülbemászó polka és keringő elég sikeresen tartja fenn a lankadó érdekeltséget. A zenének tulnyomó része azonban nehézkes, nem folyik oly könnyedén és természetesen, mint a hogy azt a genre s a vig tárgy megkövetelné. Nélkülözzük benne azt a jól eső diskrécziót, elegancziát s finomságot, melyben a francziák e nemü termékei oly annyira kitünnek, s ebben förésze van a hangszerelésnek, a mely ugylátszik a rézfuvók s a nagy dob létjogát akarja tüntetőleg kimutatni, a közönség füle érzékenységének tökéletes figyelembe vétele nélkül.

A szöveget Zell és Genée irták, kiktől már annyi rosz librettót kellett a közönségnek elszenvedni. Ez sem marad a többi mögött: képtelen alakok, képtelen helyzetekkel, egy lehetetlen mesében, ez a szöveg rövid vázlata. San Sebastianoban, melyet az angolok megszállva tartanak, elfognak egy franczia tisztet Gastont, kinek menyasszonya Pedritta ugyanabban a városban lakik. A franczia tábornok Renée hadnagyot, Gaston öcscsét küldi a városba, hogy batyját mentse meg s a várost kémlelje ki. Renée szamarhajtsárnak öltözik s beszökik a városba, melynek lakói a franczia köztársaság hivei s az angolokat szeretnék nyakukról lerázni. Renée itt átöltözik leánynak s elbolonditja az angol vezért és a város polgármesterét, kik halálosan beleszeretnek. Ez alatt a francziák szervezkednek a város polgáraival s a Jamaika ünnep alkalmával, midőn az egész város mulat, zarándokoknak öltözve, bejönnek s az angolokat lefegyverezvén, a várost a Marseillaise hangjai mellett elfoglalják.

Hogy hogyan alakulhat át egy hadnagy csinos leánynyá, azt Pálmai Ilka asszony ma este sikeresen mutatta be. Jó kedvvel játszott s szépen énekelt, miért is sok tapsot s egy óriási bokrétát kapott. Szelényi kisasszony Pedritta jó szerepét nem dolgozta ki elég gonddal, pedig ez az egyedüli alak az operetteben, mely megerdemli, hogy komolyan vegyék. Lehetetlen volt elképzelni, hogy az a hideg teremtés, a kit ő adott, valóban a délnek hevesvérü szülötte legyen. Határozott haladásnak adta jelét Aranyossiné asszony, ki a folyton tánczoló polgármesternét sok humorral személyesitette. Kassai és Solymosi az alcade és ezredes szerepében létjogot szereztek ennek a két gyenge alaknak. Kápolnai a franczia tisztet mindvégig az őt jellemző jó izléssel énekelte, Ujváry s Gergely, ki ma este jobban helyén volt, mint máskor, beillettek a keretbe. Az előadást Serly karmester dirigálta.

A zenekar a magánszereplők énekét az erős kisérettel egészen elnyomta; kivánatos, hogy ezen a mindinkább lábrakapó hibán legközelebb segitve legyen. A karok ma este nagyon gyengén viselték magukat, a rendezés elég sikerült volt. Végül még arra figyelmeztetjük a magánszereplőket, hogy ejtsék ki ének közben tisztábban a szavakat, mert az ily nagyobb müben, melyben a jelenetek egész sora meg van zenésitve, végtelen megneheziti a tárgy megértését a szöveg elmosódott kiejtése. A közönség egészen megtöltötte a házat s zajosan tapsolta a harmadik felvonásban előforduló Marseillais-et, melyet Serly hangszerelésében adott elő a zenekar.

SPORT.

— **Ritka vadász-zsákmány.** Lundenburgból irják: A napokban Liechtenstein János herczeg a landshuti pagonyban (Lundenburg közelében) tizenkét csapos szarvast lőtt, mely kizsigerelt állapotban 223 kilogrammot nyomott. Tavaly a herczeg a türniczi pagonyban szintén ritka erős szarvas példányt teritett le, mely 208 kilogramm sulyu volt.

— **A magyar athletikai klub** őszi versenyeit október 5-én fogja megtartani. Nevezési zárnap október elseje. A trainirozók az Orczy-kertben levő versenypályát a reggeli órákban használhatják.

Páris, szept. 14. *Omnium* 10,000 frank. Handicap. Távolság 2400 méter. Delamarre hároméves Précieuse 43 kilogrammnyi teherrel első; Ephrussi M. négyéves Précy-je 48 kilogrammal második; Blanc E. négyéves Missyje 51 és fél kgrammal harmadik. Két hosszal könnyen győzött. Összesen 19 ló futott. — *Prix Royal Oak.* 40,000 frank. Három éveseknek. Távolság 3000 méter. Lefèvre Archiduc-je első; Straub Escogriffe-je második; Aumont P. Fra Diavolo-ja harmadik. Játszva három hosszal győzött. Összesen négy ló futott. A versenyeknek gyönyörü idő kedvezett.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A főváros közgyülése.

— szept. 17.

A törvényhatósági bizottságnak a szünidők után mai napon tartott első közgyülése igen látogatott volt.

Elnöklő főpolgármester közlé, hogy ő felsége a király köszönettel vette a főváros üdvkivánatait születése napjára, mi éljenzés közt vétetett tudomásul.

Megemlékezett elnök azon halálesetekről, a mik az adminisztrácziót *Andreánszky* Zsigmond tanácsnok s *Duliczky* István számtanácsos halálával sujtották, s azon halálesetről, melyet oly fájdalommal hallott a főváros minden polgára: *Sztupa* Györgyéről. Elnök melegen emlékezett meg mind a három férfiu elhunytáról. — A közgyülés a gyászoló családokhoz részvétiratot intéz, s fájdalmát jegyzőkönyvileg fejezi ki.

Bejelentetett *Takácsy* Miklós és *Hoffman* Pál biz. tagok egészségi szempontból történt lemondása. *Elnök* iparkodott a közgyülésnek a két régi buzgó tagját maradásra birni, de az illetők a lemondás visszavételére nem voltak hajlandók. Érdekes kis eszmecsere fejlett ki itt, mert *Királyi* Pál azt inditványozta, hogy a közgyülés a lemondásokat ne fogadja el, hanem inkább egy évi szabadságot adjon nekik. Elnök is hajlott ez inditvány felé, de *Ország* Sándor ellenkező szellemü felszólalása után a lemondásokat a közgyülés elfogadta. Sztupa György helyébe a póttagok sorából *Feszty* Adolf, Takácsy helyébe *Tabódy* József. Hoffman helyébe *Kernedel* Mihály hivatik be.

A tanácsnoki állomás, mely Andreánszky halálával megürült, egyelőre nem fog betöltetni, hanem a főpolgármester inditványa értelmében kimondatott, hogy miután három uj tanácsnoki állomás szervezése is megtörtént már, a közgyülés a kormány jóváhagyását bevárva, egyszerre fog négy tanácsnokot választani. Addig a főpolgármester a polgármesterrel egyetértve helyettesités utján tölti be ezt az állomást.

Két interpelláczió tétetett ezután. Az egyik *Ország* Sándoré volt, hogy miért késik a császárfürdői tó beboltozása, a másik dr. *Adler* Zsigmondé, hogy e járványos időben miért hordják ki nappal a házi szemetet. A polgármester mind a két interpelláczióra kielégitő választ adott.

A napirend tárgyaira térve, elhatározták a kiállitásra érkező tárgyak kövezetvámmentességének engedélyezését; a volt katonai szénaraktár területén levő pajta Andretti Anselmnek adatik bérbe havi 10 frtért; az uj épület mögött egy telek évi 200 frtért Ernyey Jánosnak; a széphegyi dülőben levő városi kőbánya pedig évi 500 frtert Neuschlosz Miksának adatik ki. A Rottenbiller- és dohány-utcza sarkán levő városi telket évi 60 frtért Rill Imre, a várerőditési kazamatát 80 forintért Karász Imre kapja bérbe. A katonai és honvédségi gyakorló terek használata iránti szerződések meg fognak hosszabbittatni. Az erzsébettéri kioszk homlokzatának helyreállitási költségeit (5000 frt) megszavazták; a nőiparegyletnek 201 frt átiratási dijat segélyképen adnak vissza.

Az uj országház környékének szabályozási terve észrevétel nélkül elfogadtatott.

Vita támadt a Fenyffy-féle ház kisajátitása ügyénél. A tanács ujból is proponálja, hogy a kérdéses ház (a haltér és Duna-utcza sarkán) 46,000 frtért megvétessék, mert a szabályozási vonalba esik. Ezen előterjesztés ellen *Weisz* B. F., utána bő érveléssel *Morlin* Imre szólt, majd *Hubenay* József, ki e házat nem hivatalnak valónak, hanem patkányfészeknek nevezte s ebben a főpolgármester is igazat adott neki, végül *Fuchs* Gusztáv s a szónokok érveiből a közgyülés azon meggyőződést meritette, hogy a szabályozási tervnek az a része, a mely a hatvani-utcza meghosszabbitását a Dunáig czélozza, csak a messze jövőé s a házakat e vonalon megvásárolni czéltalan. Azért a belügyminiszterrel egyetértve a közgyülés is elejté a Fényffy-ház megvételét és átirt a közmunkatanácshoz, hogy a szabályozási tervnek szóban forgó részét ejtse el s az érdekelt tulajdonosokat ingatlanaik felett való szabad rendelkezésükben ne gátolja.

A mártonhegyi ut kiépitése folytán elfoglalt magánterületek kártalanitására 1954 frtot megszavaztak. A régészeti ásatások folytathatása végett a közgyülés felir a kormányhoz, hogy a III. ker. remete dülő és kerekmalom közti dülő közti szőlőkre a városnak kisajátitási jogot adjon. Tudomásul vették ezután, hogy Asbóth Emil s társainak a villamos körvasutra a kormány az előmunkálati engedélyt megadta.

Élénk érdeklődés közt olvasta fel *Viola* tanácsnok a helypénzszedés és kövezetvám házi kezelése kérdésében jött miniszteri leiratot. Ebben a belügyminiszter azt rendeli, hogy a város mielőtt végleg elhatározná magát a házi kezelés életbeléptetésére, okvetlenül tartson propaárverést, megtudni, minő bérlet kinálkozik. A tanács e rendeletnek egyszerü foganatositását javasolja azzal, hogy az árverés még ebben az évben történjék meg.

A tanács ezen előterjesztése ellen legelőbb is *Fenyvesy* Adolf szólt, kiemelvén azt a sajátságos körülményt, hogy a tanács az árverés elrendelését már most másodizben történtnek állitja, a mi ellen appelláta nincs, holott ő ugy emlékszik, hogy ez most először rendeltetik el. Ha ez utóbbi eset forog fönn, inditványozza, hogy a közgyülés elvetvén a tanács inditványát, irjon fel a miniszterhez, hogy tekintettel e roppant nagy értékü javadalom várható nagy jövedelmére, engedje meg a házi kezelésnek 1885. április 1-ével próbaárverés nélkül való megtartását. A többi szónokok: *Hubenay, Fuchs* Gusztáv, *Halász* Géza szintén ily nézetben voltak, mert a főváros czélja az, hogy a kövezetvám jövedelmének évről-évre konstatált nagymérvü emelkedésére való tekintettel is, megtudja, vajjon helypénzjavadalma menynyit ér, mert ennek értékét, miután mindig bérbe volt adva, nem ismeri. Csupán *Scheich* Károly szólt a bérlet mellett; belehozta beszédébe a képviselők vagyoni felelősségét is, a mi hangos derültséget keltett. A közgyülés szavazás utján *nagy többséggel Fenyvessy Adolf inditványát fogadta el,* megjegyzendő, hogy az iratok felolvasásából kitünt, hogy ez ügyben csak első volt a miniszteri rendelet, a mi ellen felterjesztésnek törvény szerint helye van.

A járdafoglalási szabály 6. §-ának módositását a tanács javaslata értelmében szó nélkül elfogadták.

A többi tárgy holnapra maradt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az egyetemi ifjuság választásai.** *A tudomány-müegyetemi olvasókör* ez idei tisztikara a tegnap délután tartott bizottsági ülésben következőleg alakult meg. Elnök: Rakovszky Géza j. h.; alelnök: Erdélyi Pál b. h.; titkár: Sántha György o. h.; pénztárnok: Juszth Ferencz m. e. h.; ellenőr: Toldy Géza j. h.; főjegyző: Wesztermayer Vidor j. h.; főkönyvtárnok: Négyessy László b. h.; háznagy: Térfy Gyula j. h.; szépirodalmi matinék elnöke: Erdélyi Pál b. h.; bizottsági tagok: Lakath István j. h., ifj. gróf Zichy Nándor j. h., Filó Tihamér j. h., Schlauch Géza o. h., Bánóczy Gyula o. h., Paal Árpád m. e. h., Tolnay Kornél m. e. h. és Soltész Árpád b. h. — *Az egyetemi gyógyszerész hallgatók* segitő egyesületének tisztikara a következőleg alakult meg: elnök Belus Lajos, alelnök Korányi Lajos, titkár Mégay Artur, jegyző Tóth Gyula, pénztáros Klór József, ellenőr Bayzinger Sándor, könyvtárnok Hankus Imre, háznagy Lux Mihály.

— **Társas körök.** *A szepesi társaskör* e hó 18-án este 8 órakor ismerkedési társasestélyt tart a Ferencz József-rakparti Kommer vendéglő külön helyiségében. — *A miskolczi kör* ugyancsak 18-án este 7 órakor a nagymező-utcza 4. szám alatt tartja megnyitó ülését. — *A beszterczе-selmeczbányai társaskör* felhivást intézett Hont és Zólyommegye ifjuságához, hogy minél tömegesebben lépjenek be a körbe, melynek czélja a két szomszédmegye Budapesten tartózkodó ifjuságát csoportositani, egyeseket segélyezni s köztük a társas életet fenntartani és fejleszteni. A hat év óta fennállókör már is két tagot részesit rendes segélyben.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Somoskeőy Gézának** mielőtt elutazhatott volna Budapestről, egy kihallgatáson kellett megjelennie a «Fortuná»-ban. Emlitettük volt, hogy Somoskeőy ellen birói zártörés miatt vizsgálat folyik a budapesti büntető biróságnál. Legutóbbi itt időzésekor ugyanis körülbelül 2000 frt tartozása fejében lefoglalták volt ingóit és ékszereit, s mikor elutazott Londonba, a lefoglalt tárgyakat magával vitte. A hitelező ennek folytán birói zártörés miatt feljelentést tett S. ellen, s a kir. ügyészség a köröztetését is elrendelte. Most hogy Somoskeőy Budapestre jött, a hitelezője megsürgette az ügyet. A kir. ügyészség tekintettel arra, hogy Somoskeőy önként jelentkezett, a köröztetést visszavonta s egyuttal az ügy felvételét inditványozta. A törvényszék ezt határozatra emelvén, maga elé idézte Somoskeőyt. Ma délután két órakor meg is jelent a Fortunában, hol *Tóth* Ernő biró és *Pancera* István jegyző hallgatták ki. Somoskeőy előadta, hogy a lefoglalt tárgyak nem az ő, hanem Lady Alice York tulajdonát képezték, s ő azokat elutazásakor magával vitte Londonba. Ezek a tárgyak különben még mai napig is megtalálhatók a Ladynél, sőt a ládára alkalmazott birói pecsét is sértetlen. Végül késznek nyilatkozott Somoskeőy, hogy rendelkezésére bocsátja az emlitett tárgyakat a biróságnak. Ennyiből állott a kihallgatás, melynek befejeztével Somoskeőy ismét távozott.

HÁZASSÁG.

— **Albrecht János,** aradi gimnáziumi tanár Nagy-Czenken mult vasárnap vezette oltárhoz Vaszary Mariska kisasszonyt. A szertartást Pribék István fölszentelt püspök és veszprémi kanonok végezte s a díszes vendégsereg tagjai közt volt gróf Széchenyi Imréné urnő is fiával Dénes gróffal, Albrecht tanár volt növendékével.

— **Muraközy László** gyógyszerész és huszárhadnagy jegyet váltott Varga Gabriella kisasszonynyal.

— Csernátoni **Cseh Ilona** kisasszonyt, özv. Dózsa Pálné nevelt leányát e hó 17-én vezette oltárhoz Aszódon Horn István, a budapesti iparbank igazgatója.

GYÁSZROVAT.

Taubinger Pál földbirtokos, Bazin város legidősb polgára, tekintélyes és közkedveltségü férfiu 90 éves korában elhunyt Bazinban. Temetése általános részvét között ment végbe.

Kohn József, a Kohn Jakab és József gyári czég főnöke ma délelőtt Budapesten elhunyt.

Kolozsvár, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Nagy Péter* püspök ravatala egyelőre saját házában állittatott fel. A szoba posztóval van bevonva; három lépcső vezet a ravatalra, melyen a nyugodt arczu halott fekszik. E szobában van az elhunyt iróasztala, virágai, lombfürész gépe, könyvei. Diszravatalát a külmagyar-utczai ref. templomban emelik és reggelre lesz kész. Az özvegynél ma délelőtt Hegedüs vezetése alatt a református tanári kar testületileg fejezte ki részvétét, az «Erdélyi muzeumegylet», melynek a boldogult elnöke volt, Brassai Sámuel, Finály Henrik, dr. Mosel Antal, K. Biasini Domokos, dr. Éltes Károly, Cseh Lajos, dr. Móritz István, Orbán Sándor által képviseltette magát. Reggel a vármegye és városi tanács küldöttségeket neveztek ki, melyek részt vegyenek a temetésen. Az igazgatótanács felhivta az erdélyi egyházközségeket, iskolákat, hogy képviseltessék magukat a temetésen. Gyászjelentést adott ki a családon kivül a kolozsvári egyház is. Koszorukat ez ideig a ref. kollégium, az igazgató tanács, a muzeumegylet, gróf Bethlen Gergely, báró Wesselényi István, Bartha Miklós, gróf Rédey Jánosné, Filep Sámuel küldtek. Gyászlobogók vannak a lutheránus, ref. templomokon, a ref. főtanodán, városházán, az egyházkerület házán, a muzeumon, takarékpénztár épületén stb. Báró Kemény Gábor miniszter, Révész Bálint, Kun Bertalan, Vay Miklós részvétöket táviratilag fejezték ki. Élén Kovács Ödönnel megjött a nagyenyedi tanári kar, holnap reggelre megjön az egész nagyenyedi theologia fakultás, 80 főnyi. A fáklyákat ők viszik. Révész szuperintendens és az erdélyi iskolák küldöttségei reggel érkeznek. Kemény Gábor báró nem jön. Az igazgatótanács állandóan ülésezik. A temetés impozans lesz. A temetés rendezésével Szász Béla igazgatótanácsos és Bodor Antal igazg. tan. titkár bizattak meg.

A hivatalos lap szept. 17-ki számából.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter, *Hermann* Adolf adóhivatali ellenőrt, az ipolysági kir. adóhivatalhoz III. oszt. adótárnokká, *Taschner* Géza becslőbiztost a beszterczebányai kataszteri kerületbe kerületi felügyelővé, a budapesti főfémjelző- és fémbeváltó-hivatalhoz I. hivataltisztté *Völgyi* Marczel ottani II. hivataltisztet, *Varinyi* Lajos birósági végrehajtót, Zólyom és Turóczmegyék területére állami végrehajtóvá, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Fodor* Izabella polgári iskolai oklevéllel biró tanitónőt, a mezőhegyesi m. kir. állami ménesintézet elemi népiskolájához tanitónővé, a szegzárdi kir. törvényszék elnöke, ifju *Zaáry* József végzett jogászt és ügyvédjelöltet, a dunaföldvári királyi járásbirósághoz dijtalan joggyakornokká, a budapesti (budai) m. kir. pénzügyigazgatóság, *Prónay* István pénzügyőri fővigyázót, a székesfehérvári kir. illetékkiszabási hivatalhoz hivatalszolgává nevezte ki.

Névváltoztatás. *Strasser* Géza dunapataji illetőségü ugyanottani lakos saját, valamint kiskoru Andor és Mari gyermekei vezetéknevének «Szende»-re kért átváltoztatása belügyminiszteriumi rendelettel megengedtetett.

Ügyvédi kamara. A nagyszebeni ügyvédi kamara részéről ezennel közhirre tétetik, hogy *Borger* Samu nagyszebeni ügyvéd, a felfüggesztett *Marlin* Rezső nagyszebeni ügyvéd irodájának gondnoka, tisztje alól felmentvén, helyette *Popa* János nagyszebeni ügyvéd rendeltetett ki gondnokul. A pozsonyi ügyvédi kamara részéről ezennel közhirré tétetik, hogy *Szécsi* Miklós előbb kis-szebeni most baáni ügyvéd a kamara lajstromába bejegyeztetett. A szabadkai ügyvédi kamara részéről ezennel közhirré tétetik, hogy *Fehér* József ó-kanizsai ügyvéd elhalálozása folytán a kamara lajstromából kitöröltetett. Az aradi ügyvédi kamara részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint *Antonescu* Döme aradi ügyvéd a kamara lajstromába fölvétetett.

TÁVIRATOK.

Kolozsvár, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az erdélyi reform. egyháztanácsnak Szász Béla elnöklete alatt tartott ülése tegnap elnökölni hivta meg *Szász* Domokost és helyettesitette a püspöki teendők vitelére és kimondta, hogy a generalis notáriusi állás helyére helyettest állitanak Benkő János személyében. (Az ülésen ama tagok voltak többségben, kik a Szászok pártjához tartoznak.) Ezzel szemben gr. Bánffy Miklós elnök és főgondnoka mai gyülésen megütközésének adott kifejezést. Elhatároztatott, hogy Szász Domokosnak, mint helyettes püspöknek, az igazgató tanácsban votuma sem lesz, a főnotárius helyettesitésére nincs szükség, mert az még nem püspök.

Bécs, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *király* ma éjféli 12 órakor külön udvari vonaton érkezik meg a Ferdinand északi vasut pályaudvarába s onnan *Schönbrunnba* megy. Holnap esti 7 órakor a penzingi állomásról az arlbergi vasut megnyitására Innsbruckba utazik, hova reggel 8-kor érkezik. E hó 22-dikén délután 3 órakor ismét Bécsben lesz. Hogy *Budapestre* mikor utazik, az még bizonytalan, 25-ike előtt aligha.

Bécs, szept. 17. A *görög* királyi pár ma délben látogatást tett a trónörököspárnál a laxenburgi kastélyban és onnan a weilburgi kastélyba (Baden mellett) *Albrecht* főherczeghez kocsizott ebédre. A királyné pénteken a cumberlandi herczeg családjának látogatására Gmundenbe utazik.

Lemberg, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Dziennik Polski munkatársa beszélgetést folytatott *Dzieduszicky* Adalbert gróffal, sztaniszlói beszéde fölött. A gróf kijelentette, hogy a sajtónak ama része. mely őt azzal insinuálta, hogy a Jagellók birodal-

mának visszaállitását, az orosz lengyelek felláz itását óhajtja s Gácsországnak Ausztriához való viszonyát, mint egyszerü szövetségi viszonyt jellemezte, beszédét nem is erve szólottak. — Minden értelmes lengyelnek törődnie kell Ausztria hatalmával. Az ö szavait czélzatosan elferditették.

Berlin, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A különvonatot, melyen Vilmos császárnak ma a Rajnához kellett volna utazni a hadgyakorlatokhoz, visszarendelték.

Róma, szept. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Olaszország népét *Umberto* király nápolyi utazása és ottani tartózkodása rendkivül módon fellelkesitette. Ez a lelkesedés olyan, hogy emlékeztet arra, mely Olaszország egyesitése alkalmával Viktor Emánuel királylyal szemben a legnagyszerübb tüntetésekben nyilvánult. Ettől az áramlattól minden néposztály át van hatva, még a republikánus és klerikális párt sem vonhatja magát ki az alól. Umbertó király most megszerezte magának azt a népszerüséget és személyes befolyást, mely Viktor Emánuelnek erejét képezte, és a király tette nemcsak a dinasztiát erősitette meg, hanem a fiatal uralkodó az által olyan tekintélyre tett szert, a minőt hosszu időn át nagy tettekkel lehet szerezni.

Páris, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Courcel bárót a jövő héten ide várják, hogy Ferrynek szóbeli jelentést tegyen a Bismarckkal folytatott tárgyalásokról, a kinek Berlinbe való visszaérkezését azután megvárja, hogy ujabb tárgyalásokat kezdjen vele.

Páris, szept. 17. *Courbet* tengernagytól tegnap távirat érkezett, melyben azonban nem tesz emlitést a *Kimpai-szorosnál* való partra szállásról, csupán azt tudatja, hogy a táviratok továbbitását végző franczia hajónak, melyre a khinai ütegek több izben tüzeltek, kiadta a parancsot, hogy a tüzelést viszonozza.

Brüsszel, szept. 17. A király délelőtt a brüsszeli, genti, lüttichi, monsi, arloni és antverpeni polgármestereket fogadta, kik szintén aláirták ama határozatot, melyet Brüsszel város hatósága az uj iskolai törvénynyel szemben követendő eljárásra nézve hozott. A *király* a brüsszeli polgármester beszédére válaszolva kijelenté, hogy neki alkalmazkodnia kell az országnak a kamarák többsége által nyilvánitott akaratához. *Ő esküjéhez mindig hü marad* és *mindenkor arra fog törekedni, hogy a parlamentáris kormányzat szabályszerü menetét megóvja.* Előjogaival az alkotmány szellemében élve, Belgiumnak, az ország két nagy politikai pártjának és a szabadságnak tesz szolgálatot. — Midőn a polgármesterek a városházára visszatértek, az összegyült néptömeg tetszésnyilvánitásokkal fogadta őket. Egy embert, ki fütyüléssel akart zavart előidézni, elfogtak.

Brüsszel, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A királynak a polgármesterek küldöttségéhez intézett válasza, mely többé semmi kétséget sem hagy az iránt, hogy a klerikális iskolatörvény szentesittetni fog, az egész városban nagy mozgalmat keltett. A küldöttség több polgármestere a királyi palota elhagyásakor könyezett. Az áru- és értéktőzsdén formalisan felfüggesztették egy időre az üzletet. Mindenütt a nap eseményeiről s az ország aggasztó helyzetéről beszélnek. (N. Fr. Presse.)

London, szept. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) *Wolseley* inditványára 1100 emberből álló tevékel ellátott hadtestet alkotnak, mely részben lovasokból, részben gyalogosokból fog állani. Wolseley mindenekelőtt Berberen át Kartum ellen készül, egyuttal viziuton is előnyomulni igyekszik.

London, szept. 17. A tengerészeti parancsnokság elhatározta, hogy az «Agamemnon» vértezett hajót Khinába küldi.

Pétervár, szept. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Alsanov alezredes mervi közigazgatási főnököt az orosz-afghanisztáni határ-szabályozáshoz első orosz biztosnak nevezték ki. Az orosz bizottság a legközelebbi napokban Tifliszben találkozik össze az angol-afganisztáni határ szabályozására kiküldött bizottsággal, Tifliszből a bizottságok együttesen indulnak utra és pedig Teheránon át.

Shanghai, szept. 17. A Reuter-ügynökség jelentése: *Kétezer franczia katona a Kimpai-szoros közelében partra szállt, megtámadta és teljesen megverte a khinaiakat,* kik nagy veszteséget szenvedve, gyors visszavonulásban kerestek menedéket.

A horvát tartománygyülési képviselőválasztások.

Zágráb, szept. 17. (O. É.) A képviselő választások Zágrábban ma vették kezdetüket. *Az I. kerületben* a választásnál Hudovski városi tanácsos elnököl. Jelöltek: Kresztics Miklós és Pogledics Károly volt főispán. A választás igen nyugodtan foly. A mellékutczában katonaság áll ugyan, de az teljesen fölösleges.

A III. kerületben Hoffmann polgármester elnököl. Jelöltek: Gasparics és Starcsevics Antal. Délelőtt 9 óráig Gasparics 97 és Starcsevics 57 szavazatot nyert.

Zágráb, szept. 17. (O. É.) Az I. kerületben *Kresztics* Miklós tartománygyülési elnök az ellenpárt óriási erőfeszitései daczára *Pogledics* Starcsevics p. ellenében 49 szavazattöbbséggel képviselővé választatott.

A II. kerületben *Sram* Lipót nemz. p. 324 és *Starcsevics* Dávid 205 szavazatot nyert.

A III. kerületben nagyon élénk volt a küzdelem. *Gasparics* nemz. p. 155 és *Starcsevics* Antal 145 szavazatot kapott. Az ellenzék a választás ellen tiltakozást emel a miatt, mert állitólag a tisztviselők két kerületben szavaztak.

Buccari, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Starcsevics* Antal *megválasztása* b. Smaich ellenében nagy félrevezetések folytán sikerült. Az elkeseredés a magyar állameszme hiveinek körében általános.

Sziszek, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai választások alkalmával *Sziszeken* Sipus, *Popovacaban* Frank pártonkivüliek, *Glinaban* Milics, *Novskaban* Bedovics nemzetipártiak, *Petrinjában* és *Sunjában* Ivandia, Kostajnicában Radosevics és *Selaban* egy Liebhardt nevezetü tudatlan pékmester, mindhárman jogpártiak, tartománygyülési képviselőkké választattak.

Sziszek, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Krizsben* (Körös) *Starcsevics Dávid, Miskatovics,* a nemzetipárt nagyembere ellenében képviselővé választatott. (Miskatovics volt az, kinek mint «magyarón» előadónak a zágrábi diákok hirhedt kiáltványukban «a vérét szomjuzták.»)

Daruvár, szept. 17. (O. É.) A daruvári választókerületben *Tüköry* Alajos kormánypárti ma képviselővé választatott.

Zágráb, szept. 17. (O. É.) A ma végbement képviselő választásoknál továbbá még megválasztattak:

Csazmán *Thanhoffer* nemz. p., Lovinac-on *Mandics* nemz. p.. Perusicson dr. *Bakarcsics* Starcsevics p., Plaskiban *Stankovics* Milán nemz. p., Varasdon az I. kerületben *Petrovics* függetlenségi p., a II. kerületben *Kumicsics* Starcsevics p., Buccariban *Starcsevics* Antal, Károlyvárosban *Türk* pártonkivüli, Zengg-en *Folnegovics* Starcsevics párti, Noviban *Voncsina* osztályfőnök, Delneci-ben *Valusnig* Starcsevics párti, Banján *Hetz* Vilmos nemz. p., Jaskán *Kamenar* függetl., Dolna Bistrán *Obad* Starcsevics p., Ivan Zelinán *Ozegovics* Titus függetl., Sziszeken *Sipus* nemz. p., Sveti Krizen *Pisacsics* Starcsevics p., Krapinán (vidék) *Radics* Starcs. p., Pregradán *Sladovics* Ferdinand Starcs. p., Krizen *Starcsevics* Dávid, Ivan Zsabnoban *Nicolics* nemz. p., Trojstvoban *Stekvics* nemz. p., Beteranecen *Berutta* függetl. p., Ivanics (vár) dr. *Hinkovics* Starcsev. p., Suhopoljeban *Tarkovics* nemz. p., Viroviticán *Pejacsevics* Tivadar gr. nemz. p., Miholjacon *Zindl* nemz. p. Vukán *Tanlovics* nemz. p. Djakováron (város), *Sudarovics* nemz. p., Bobolán *Mikovics* nemz. p., Illokon *Subbotics* nemz. p., Irigen *Gyurgyevics* Vaso nemz. p., Carlopagoban *Pilepics* Starcsevics p., Brlogon *Pankovics* nemz. p., Brinjben *Pavlovics* Starcsevics p., Sluinjban *Graba* nemz. p., Svarcsán *Tuskán* Starcsevics p., Petrinjában *Ivandia* Starcsevics p., Kostajniczán *Radosevics* Starcsevics p., Sunjában *Ivandia* Starcsevics p., Bródon *Krnjavi* nemzeti p., Vinkovczében id. *Khuen* gróf nemzeti p., Moroviczon *Popovics* nemzeti p.

Zágráb, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A kormánypárt és az ellenzék közt való számbeli arány a választás mai második napján sem változott. Megválasztatott ma 14 nemzetipárti, 6 szerb, 4 függetlenségi, 18 Starcsevics-párti és 2 pártonkivüli. *A kormánypárt nyert* 8 kerületet és vesztett ugyanannyit; *a függetlenpártiak* nyertek 1 kerületet és vesztettek 6-ot; a *Starcsevicspártiak nyertek 9-et és elvesztettek* 2-öt; a pártonkivüliek vesztettek 2 kerületet. Négy kerületből még nem érkezett hir a választás eredményéről.

Egészben véve a választás eddigi eredményét a következő számadatok mutatják: Megválasztatott *nemzeti-párti* **29**, *szerb* **17**, *független-párti* **7**, *Starcsevics-párti* **21**, *pártonkivüli* **3**.

A lefolyt választásokban a legjellemzőbb körülmény a *Starcsevics-párt meglepő erősödése* azokban a kerületekben, a hol nem is sejtették, hogy e párt sikerre számithat. A zágrábi 3-ik kerületben, hol *Starcsevics* Antal volt az ellenzék jelöltje, a különbség csak tiz szavazat, s a választás ellen a Starcsevics-párt óvást emelt azzal az indokolással, hogy néhány olyan hivatalnok is e kerületben szavazott, a kik más kerületben laknak, más kerületben vannak felvéve a szavazók lajstromába, s egyuttal ott is leszavaztak; továbbá hogy Gasparik jelölt számára, mint az bebizonyult pénzért vettek szavazatokat. *Zágráb 2-ik kerületében Starcsevics Dávid 250 szavazatot kapott.* Ez oly eredmény, a minőt a legdühösebb Starcsevicsisták sem reméltek. Zágráb 3-ik kerületében *Kreszticsnek, Pogledics* ellenzéki jelölttel szemben csak 49 többsége volt. A választási küzdelem maga itt olyan heves volt, aminőre évek óta nem emlékeznek. Betegeket, aggastyánokat ágyaikból vittek az urnához. A Starcsevics-párt legerélyesebb korteseiként az asszonyok tüntek ki. A párt szervezete kitünő volt. A városi magisztrátus minden lehetőt elkövetett az ellenzéki jelöltek érdekében és nemcsak hogy valamennyi városi tisztviselő az ellenzéki jelöltekre szavazott, hanem ezenkivül a legerélyesebben korteskedtek is. Egy paraszt választónak, a ki Kreszticsre szavazott, azonnal felmondták az árvapénztárból általa felvett kölcsönt.

De Zágrábon kivül is Szlavoniában, például Bródban vagy a Szerémségben, Ujlakon szintén nem nagy kisebbségben maradt a Starcsevics-párt. Igen érzékeny veszteség a nemzetipártra *Miskatovics bukása,* a ki eddigi kerületében, Krizsben, *Starcsevics* Dáviddal szemben kibukott. Ugyancsak megválasztották *Starcsevics* Dávidot a független Lehpomner ellenében is. *Varasdon* és *Petrinyán* megbukott *Stankovics* osztályfőnök és *Josipovics,* a Starcsevicspárt jelöltjeivel szemben, mig *Bedekovics Kálmán miniszter ellenében a varasdi első kerületben a független Petrovics választatott meg.* Djakováron *Vojnovics* függetlenpártit egy szótöbbséggel győzte le a kormánypárti jelölt, a mi ellen a kisebbség óvást emelt. Mivel *Derencsin* megválasztatása is kétes, igy a függetlenpárt ugy szólván végkép eltünőben van. A sikerek a Starcsevicspártot egészen megrészegitik. Lapjok: a *Sloboda* napróInapra dühöngőbbon ir. A *Narodne Novine* ma közzéteszi, hogy a *sajtóügyi esküdtszéki eljárás felfüggesztetett.*

Zágráb, szept. 17. (O. É.) Jaszkán, hol *Kamenár* független párti választatott képviselővé *Kucsas* plébános, Starcsevics-párti jelölt ellenében, ez utóbbinak pisarevinai párthivei a választás után az ellenpártot kövekkel kezdték dobálni. A csendőrség közbelépett, de a zavargók őket is megdobálták. Erre az őrsvezető elsütötte fegyverét és egy embert megsebesitett, mire a *zavargók és a csendőrök közt küzdelem keletkezett, melynél két zavargó megöletett és többen elfogattak.* A csendőröknek végül sikerült a rendet helyreállitani.

A császártalálkozás.

Skiernievicze, szept. 16. Délben 12 órakor az uralkodók és a nagyherczegek számára villásreggelire teritettek, mire a czár fejedelmi vendégeivel a közös vadaskertbe hajtatott dámvad-vadászatra. Ferencz József király jobbján a czárné ült, mig a czár Vilmos császár balján foglalt helyet a kocsiban. Ausztria-Magyarország uralkodója orosz tábornoki egyenruhát viselt, mig Vilmos császár, a czár és a nagyherczegek vadászruhát öltöttek magukra. Délután 4 órakor tértek vissza az uralkodók; ekkor a czárné balján Vilmos császár foglalt helyet a kocsiban, mig a czár jobbján Ferencz József király ült. A közben Nikolajevics *Mihály* nagyherczeg fiaival, *Mihálylyal és Györgygyel,* Dél-Oroszországból, hol csapatszemléken voltak, ideérkezett. A nagyherczeg mindjárt megérkezése után, osztrák-magyar egyenruhában, látogatást tett Ferencz József királynál és azután porosz egyenruhában Vilmos német császárnál. Mig az uralkodók vadászaton voltak, *Bismarck herczeg német birodalmi kanczellár, Kálnoky gróf osztrák-magyar külügyminiszter és Giers orosz külügyminiszter mintegy két óra hosszáig értekeztek egymással.* Később Bismarck herczeg sétakocsizást tett a parkban. A három miniszter ismét találkozott a fényképésznél, hol a találkozás egyes jeleneteit ábrázoló képeket tekintették meg. Fél hét órakor Vilmos császár Kálnoky grófot fogadta. Hét órakor a kastélyban családi ebéd és egyidejüleg a külön pályaudvarban ebéd volt a méltóságviselők számára. Jelen voltak: a czárné, Ferencz József császár és király, Vilmos császár, Sándor czár, a három nagyherczeg, Pawlowna Mária nagyherczegnő, Kotschoubey herczegnő, Apraxin grófnő, Oserow kisasszony, Bismarck herczeg, Kálnoky gr., Mondel báró, Wolkenstein, Albedyll, Lehndorff, Radziwill herczeg, Schweinitz, Werder, Woronzov-Daskov, Tolstoj gr., Giers, Wannowsky, Gurko, Lobanow, Cserevin.

Skiernievicze, szept. 16. (Az «Egyetértés» távirata.) A fejedelmi vendégek ma délu án 1 órakor vadászaton voltak az állatkertben. Elől lövészmesterek és vadászok hajtattak, tőlök 100 lépésnyi távolban következett a császári kocsisor. A három nyitott vadászkocsiban ültek a fejedelmi vendégek, a kiséret négyfogatu kocsikban foglalt helyet. Az első kocsiban ült Ferencz József király a czárnéval. A király orosz egyenruhát, a czárné világoskék szövetruhát viselt. A második kocsiban foglaltak helyet Sándor czár és Vilmos császár, az előbbi orosz vadász-egyenruhában, az utóbbi lövészöltözékben. A harmadik kocsiban Wladimir nagyherczeg foglalt helyet nejével, ezután következett a kiséret. Mikor az uralkodók végig hajtattak a városon, a sürü tömegekben ott álló népség hangos hurrah-kiáltásokkal fogadta őket. Diadalkaput is emeltek, mely alatt iskolás-gyermekek virágbokrétákat nyujtottak át a czárnénak. A vadászat 5 órakor ért véget. A miniszterek délelőtt 9 órától 11-ig és délután 1-től 3-ig Bismarck herczeg lakásán értekeztek. Bismarck herczeg a délután folyamán igen jókedvü volt és Kálnoky gróffal, valamint Giersel együtt egy a palota kertjében dolgozó varsói fotografusnál lefényképeztette magát.

Bécs, szept. 17. Mint a Politische Korrespondenznek *Skiernieviczéből* jelentik, a czár *Kálnoky* gróf osztrák-magyar külügyminisztert a *Szent-András* rend nagykeresztjével, és Ferencz József császár és király *Giers* orosz külügyminisztert és *Lobanow*-Rostowsky herczeg bécsi orosz nagykövetet a *Szent-István*-rend nagy keresztjével tüntette ki. Ezenkivül a három uralkodó kisérete is kölcsönösen kitüntetéseket kapott.

Skiernievicze, szept. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) A tegnapi *ballet-előadás,* mely az udvar számára föntartott pályaháznak a park felé eső részében lévő kis térségü szinház-teremben volt rendezve, igen élénken folyt le. A nézőtéren négy hosszabb és néhány rövidebb ülőhelysor volt elhelyezve. A két oszlopfülke egyikét a hirlapirók foglalták el. A keleti stylusban épült teremben legfölebb 200 ember férhet el, és annyian lehettek is jelen a tegnapi előadáson. A terem fényesen volt világitva és pompásan diszitve. Nyolcz órakor egy különvonat nyolczvan vendéget hozott, kik az előadásra meghivót kaptak; ezek közt volt több lengyel főnemes nejeikkel együtt. Nyolcz és ³/₄ órakor kezdtek gyülekezni a teremben. Előbb a hölgyek jelentek meg, valamennyien világos szinü zárt ruhákat viseltek; azután érkeztek a férfiak egyenruhában, rendjelekkel. Az érkezettek helyet foglaltak, de az első széksor üresen maradt, mert ez az udvar számára volt fentartva. Valamivel kilencz óra előtt *Trubeczkoj* herczeg főudvarmester, egy karcsu, elegans, érdekes, fekete szakállal köritett arczu alak, csengő hangon jelentette, hogy az udvar megérkezett. Legelőször Vilmos császár lépett be orosz egyenruhában karján vezetve a czárnét, ki ez alkalommal csipkékkel diszitett, és csipkeujjakkal ellátott halványrózsaszin atlaszruhát, és sötét hajzatában gyémántokból és strucztollakból álló pompás diadémet, nyakán ragyogó gyémántos collier-t viselt. Őket követték Ferencz József uralkodó, karján vezetve Paulovna nagyherczegnőt; ezután következett Sándor czár német uhlanus egyenruhában, s őt követték az udvar többi tagjai. Az első széksorban következő rendben foglaltak helyet. Középen ült a czárné, tőle jobbra: Ferencz József uralkodó, azután a nagyherczegek, Sándor czár, Rosztvorovszka grófnő és Kálnoky gr., a czárnétól balra: Vilmos császár, Kotsubey herczegnő, Bismarck herczeg. Az előadás megkezdését háromszoros tapssal jelezték, mihelyt az udvar helyet foglalt. Az előadás három felvonásból állott. Az első felvonásban Krakoviankát tánczoltak a *Tvardovszky ur* czimü balletből, továbbá előadatott a pas de deux és egy polka a *Gizella*-balletből; a második felvonás lengyel tánczokból állott; a harmadik felvonásban lejtettek egy valczert Moniuskótól, egy mazurt és csárdást a *Szép Meluzina* balletből. A tánczdarabokat a varsói zenekar játszotta. A varsói ballet minden tánczdarabot kitünően adott elő. Guiri prima-ballerinát az uralkodók is tapsokkal tüntették ki. A csárdástáncz után a czár és az orosz urak élénken tapsoltak. A mazurkát elragadtató szenvedélylyel járták a tánczosok, a miért a nézők hoszszantartó zajos tetszésnyilvánitásokkal jutalmazták meg őket. A varsói ballet ez alkalommal jó hirnevét teljesen igazolta. Az első és második felvonás közt ő felségeik és többen a vendégek közül a mellétermekbe vonultak vissza, hol frissitőket vettek magukhoz. Egy negyedóra mulva ismét megjelentek a szinházban. Az előadás másfél órán tul tartott, mely után theát szolgáltak fel. Ő felségeik és a nagyherczegek számára egy mellékteremben külön asztal volt teritve. Az előadás tizenegy órakor ért véget. A thea után az uralkodók, a czárné és az udvari kiséret visszavonultak a kastélyba. A meghivott vendégeket egy külön vonat szállitotta vissza Varsóba.

Skiernievicze, szept. 17. A tegnapi *balletelőadásra* a szinház termében először a palotahölgyek, az udvar főrangu tisztviselői, a miniszterek, a tábornokok és a fejedelmi kiséretek tagjai jelentek meg. Nemsokára az uralkodók közeledését jelezték. Elől *Vilmos* császár karján a czárnéval haladt, őt követé *Ferencz József* király ő felsége *Mária Pawlowna* nagyherczegasszonynyal, mindjárt utána jött *III. Sándor* czár a nagyherczegektől környezve. A czárné az első emelet középső részén foglalt helyet, jobbján *Ferencz* József királylyal, balján Vilmos császárral. *Ferencz* József király jobbján *Mária Rawlowna* nagyherczegasszony, mellette a czár, *Postworowska* palotahölgy, továbbá Kálnoky gróf és Giers külügyminiszter. *Vilmos* császártól balra *Kotsubei* grófnő, *Bismarck* herczeg, *Gurko* tábornok neje és a nagyherczegek foglaltak helyet.

Skiernievicze, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Két napi együttlét után az uralkodók ma reggel megváltak egymástól. A bucsujelenet bensőséggel teljes volt. Különösen mikor az agg Vilmos császár bucsuzott el a többiektől, általános meghatottság uralkodott. Elsőnek Vilmos császár utazott el. Ferencz József király igen szivélyesen bucsuzott el a német birodalmi kanczellártól. Többször is barátságosan megrázta kezét. 9 órakor indult el a vonat a jelenvoltak hangos éljenzései közt. Hasonlóan barátságos jellegü volt az orosz uralkodópárnak Ferencz József királytól való bucsuzása. Ez alkalommal az udvari méltóságok feltüzték az osztrák rendjeleket, Wladimir nagyherczeg, Giers és Lobanov a Szt.-István-rend nagykeresztjét. A czár osztrák, Ferencz József orosz egyenruhában volt. A király először kezet csókolt a czárnénak, és megköszönte szives vendéglátását, aztán összeölelkezett Sándor czárral és háromszor megcsókolta. A czár köszönetet mondott a látogatásért és még pár pillanatig beszélt a királylyal, mire még egy kézszoritást váltottak. Ezután Ferencz József király kezet csókolt a nagyherczegnőnek, majd elbucsuzott Gierstől és Lobanowtól, mindkettővel szivélyesen kezet fogva. Ezután odalépett Oanjutin tábornokhoz, a Ferencz József ezred parancsnokához és gyémántokkal kirakott arany dohányszelenczével tisztelte őt meg. Ettől, valamint a tiszti kartól is elbucsuzva, a király fölszállt a kocsiba, hol szalutálva megállott. Kevéssel ezután pontosan 10 órakor a vonat megindult. A király még e szavakat kiáltotta oda francziául a jelenvoltaknak: «Köszönöm önöknek mindnyájuknak szerfölötti szeretetreméltóságukat!» miközben a vonat hurrah kiáltások között tovarobogott. Az orosz uralkodópár mindjárt elbucsuzott az udvari személyzettől, mely ma elbocsáttatott. Pár perczczel 10 után a háromcsászártalálkozás történelmi napjai véget értek.

Skiernievicze, szept. 17. *Bismarck* herczeg fiai kiséretében *Gurko* főkormányzónál tett látogatást. *Ferencz József* király *Gurkot* a Lipótrend nagykeresztjével tüntette ki.

Skiernievicze, szept. 17. *A német vendégek ma reggel* pontban 8 órakor *utaztak el.* A fényes kiséret a perronon gyült össze, mialatt a felségek a külön pályaudvar tág helyiségeiben a legszivélyesebben bucsuztak el egymástól. Öt perczczel a vonat elindulása előtt a felségek is kiléptek a perronra. *Vilmos* császár a czárnét, *Ferencz József* császár és király a nagyherczegnőt vezette karon fogva, utánok *Sándor* czár és a nagyherczegek jöttek. A nagyherczegek közül *Nikolajevics Mihály* nagyherczeg két fiával, továbbá *Richter* tábornok szintén elutaztak, hogy a rajnavidéki hadgyakorlatokon részt vegyenek. *Vilmos* császár itt ismét elbucsuzva, a czárnénak előbb ajkait, azután kétszer kezét csókolta meg. *Az agg uralkodó szemei könnybe lábbadtak* és a czárné is láthatólag meg volt hatva. Ezután a császár a nagyherczegnőnek csókolt kezet s *megölelte és háromszor megcsókolta Ferencz József királyt, Sándor czárt és a nagyherczegeket.* Végül a félkörben álló orosz és osztrák-magyar kiséreteknek mondott köszönetet a szives fogadtatásért. A vasuti kocsiba szállva, *Vilmos* császár katonásan köszönve, a kocsi ablakához lépett, ott maradt, mig a vonat a perront elhagyta és a czárnénak, a két uralkodónak és a nagyherczegeknek kezével intett bucsuüdvözletet. Midőn a vonat elindult, a kiséret tagjai mélyen meghajtották magukat és a jelen voltak valamennyien négyszeres dörgő «hurrah» kiáltásban törtek ki. *Ferencz József* császár és király a német kiséret valamennyi tagjával kezet fogott, szivélyes bucsuszavakat intézve hozzájok. Midőn a felségek a perront elhagyták, *Ferencz József* császár és király a czárnét vezette karon fogva.

Skiernievicze, szept. 17. *Ferencz József* király ő felsége *délelőtt 10 órakor utazott el Skiernieviczéből.* Ugyanaz a fényes társaság, mely *Vilmos* császár elutazásakor gyült össze, most is megjelent a pályaházban. *Ferencz József* király, miután a pályaház termeiben lévőktől szivélyes bucsut vőn, a czárnéval karján és követve a czár, *Mária Paulowna* nagyherczegasszony, *Wladimir* és *Miklós* nagyherczegektől, a perronra ment. A czár és a nagyherczegek osztrák-magyar egyenruhát viseltek. *Ferencz József* király megcsókolta a czárné kezét, ki az arczát nyujtá csókra. Király ő felsége azután a nagyherczegasszony kezét csókolá meg, mire a *czár elé lépett, őt háromszor megölelte és megcsókolta, kezét pedig szivélyesen megszoritotta,* benső szavakkal megköszönve a szivélyes fogadtatást. A király a nagyherczegektől szintén háromszori öleléssel és csókkal vőn bucsut, *Dandeville* hadosztályparancsnoknak, valamint *Panjutin* tábornok ezredparancsnoknak kézszoritással fejezte ki köszönetét. A jelenlevők, kik ez alkalommal osztrák-magyar rendjelekkel voltak diszitve, mindnyájan köszöntek. *Kálnoky* gróf azalatt *Giers* és *Lobanovtól,* kik a szt. István-rend szalagjával voltak diszitve, meleg kézszoritással vett bucsut. Midőn *Ferencz József* király a kocsihoz lépett, a czár kezet nyujtott *Kálnoky* grófnak. *Ferencz József* király a vonat elindulásáig a kocsi ajtaja előtt állt és a midőn a vonat megindult, kezét föveghez emelve, köszönt. A czár azt kiáltotta uralkodónknak *«Bon voyage»*; *Miklós* nagyherczeg *«au revoir»* szavakkal vett ismételten bucsut. A jelenlevők ötszörös «hurrah» kiáltásokba törtek ki. *Wittgenstein, Puschkin* és *Benkendorf* Granicáig, *Kaulbars* Bécsig kiséri a királyt. Midőn a vonat már nem volt látható, többen köztük *Giers, Lobanov, Gurko* és *Wannowsky* kézcsókra járultak a czárné elé, ki az utóbbitól hogyléte után kérdezősködött. A czárné elragadó szeretetreméltósága és nyájassága ez alkalommal is teljes mértékben kitünt. Öt percz mulva a czárné, mindenfelé méltóságteljesen meghajtva magát, elhagyta a perront a czár, a nagyherczegnő és a nagyherczegek által követve. Ekként végződött a történelmi jelentőséggel biró skiernieviczei találkozás. A czár, a czárné és a nagyherczegek néhány napig még itt maradnak, a vadászatokon résztveendő.

Skiernievicze, szept. 17. A skiernieviczei kastélyban tegnap rendezett családi ebéden, mely egészen benső jellegü volt, szintén nem mondattak felköszöntők. A Vilmos császár és Ferencz József király elutazása közötti idő alatt *Sándor* czár *Kálnokg* gróf osztrák-magyar külügyminisztert bucsukihallgatáson fogadta. *Lobanow* bécsi orosz nagykövet holnap visszautazik Bécsbe. *Giers* orosz külügyminiszter valószinüleg ma utazik el Pétervárra, a hova *Tolstoj* gr. és *Wannowsky* már elutaztak.

Berlin, szept. 17. *Vilmos* császár és *Bismarck* hg birodalmi kanczellár este teljesen jó egészségben visszaérkeztek Skiernieviczéből.

London, szept. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Daily News* azt állitja, hogy tegnap *Skiernieviczében hármas szövetséget kötöttek.*

A KOLERA.

A *magyar királyi belügyminiszter* a koleráról szóló népszerü ismertetést következőleg hangzó körrendelet kiséretében küldte meg a hatóságoknak: Figyelemmel a fenyegető kolera-veszélyre szükségesnek tartottam a jelzett járványos betegségről egy oly «népszerü ismertetést» készittetni, a melyből a lakosság a járvány természetéről az az ellen hatbatós óvintézkedésekről, ugyszintén a járvány alatt követendő magatartásról könnyen megérthető módon felvilágositást nyerjen. Ezen népszerü ismertetést, az erre leghivatottabb országos közegészségi tanács által elkészittetvén, az egyelőre magyar nyelvü szövegezésben nyomattatott ki. Midőn ezen népszerü ismertetésből egyelőre 50 példányt a közönség számára, különösen a lelkészek, tanitók, jegyzők és a helység elöljárói közötti kiosztás végett megküldeném: felhivom a törvényhatóságot, hogy annak minél szélesebb körben leendő terjesztése iránt a kellő intézkedéseket a saját ügykörében tegye meg. Megjegyezvén, hogy a még szükséglendő magyar szövegü példányok számát ide jelentse fel. Miután továbbá ezen népszerü ismertetésnek a hazánkban leginkább divó nyelvekre való leforditása iránt is intézkedtem, felhivom a törvényhatóságot, hogy a netán szükséglendő nem magyar nyelvü példányok számát annak megjelölésével, hogy mely szövegü példányokból hány szükségeltetik, hozzám jelentse be, hogy azok annak idején megküldhetők legyenek. Budapesten, 1884. szeptember 10-én. A miniszter megbizásából: *Lukács György,* miniszteri tanácsos.

A m. kir. belügyminiszter, f. évi 49,254. sz. a. a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: *Az élelmiszereknek és italoknak a hamisitástól* való megóvása minden időben és minden körülmények között felette szükséges lévén: annál szigorubb felügyeletet és ellenőrzést igényelnek ezen czikkek arra nézve, hogy azok kifogástalan jó minőségben legyenek kaphatók s hogy azok hamisitása megakadályoztassék akkor, midőn a lakosságot, mint jelenben népjárvány veszélye fenyegeti. Az ügy ehhez képest jelenben kiváló fokozott fontossággal és jelentőséggel birván, fölhivom a törvényhatóságot, hogy e részben szem elött tartva a fennálló törvényt, s az ennek alapján az élelmi szerek és italok jó minőségének biztositására kiadott szabályzatot, teljes szigorral és fontossággal járjon el, s az intézkedések foganatositását szigoruan ellenőriztesse. Különösen pedig, minthogy az italneműek közül leginkább a vörös bor az, mely a kolera-veszély idején számosak részéről ószer gyanánt is nagyobb mérvben szokott fogyasztatni, ennélfogva ezen italneműnek az egészségre ártalmas bármely anyaggal való keverése, vagy bármi módon történhető meghamisitása ellen a legnagyobb erélylyel szükséges eljárni, azt kitelhetőleg megakadályozni. Ezen okból a borhamisitás meggátlása tárgyában kiadott 1880. évi január hó 2-án 57,332/1879. és 1880. évi január hó 19-én 57,627. számok alatti körrendeletemet azzal hozom a törvényhatóságnak emlékezetébe, hogy azoknak szigoru és pontos foganatositása iránt a felügyeletet s ellenőrzést a legéberebb figyelemmel gyakorolni el ne mulaszsza. Minthogy pedig a kolera veszély idején a nyers gyümölcsnek jelesül pedig annak mértéktelen élvezete, egészségi szempontból aggályos, a mennyiben az ily gyümölcs könnyen koleraszerü betegséget idézhet elő, lehető kiterjedt módon figyelmeztetendő a közönség, hogy a nyers gyümölcsnek, különösen pedig az Olaszhonból behozottnak, a mely gyakran éretlen állapotban jut hozzánk, élvezetétől gondosan tartózkodjék. Kelt Budapesten, 1884. évi szeptember hó 8-án.

Róma, szept. 17. A fertőztetett kerületben tegnap 581 betegedési és 325 haláleset fordult elő, melyek közül Nápoly városra 463 betegedési és **265** haláleset jutott. Róma város járványmentes.

Trieszt, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A belügyminiszterium elvetette az idevaló központi egészségügyi bizottságnak a kolera behurczolása ellen inditványozott óvó rendszabályokat.

Páris, szept. 17. A kelet-pyrenéi megyében a legutóbb lefolyt 24 óra alatt 18 ember halt el kolerában. E halálesetek közül Perpignanban három és Port-Vendresben egy fordult elő.

Oran, szept. 17. Nehány gyanus betegedési eset fordult elő, melyek közül négy halállal végződött. Az orvosok kiielentették ugyan, hogy a betegség nem kolera, hanem bélgyuladás, a szükséges óvintézkedések mind a mellett megtétettek.

Nápoly, szept. 17. Tegnap délután négy órától ma délután négy óráig 432 ember betegedett meg és **161** halt el kolerában.

Madrid, szept. 17. Az «Epoca» szerint *Silvela,* párisi franczia nagykövet, benyujtotta lemondását.

Madrid, szept. 17. Az alicantei és tarragonai kerületekben tegnap 27 ember halt meg kolerában.

KÖZGAZDASÁG.

Kecskemét, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Széchenyi* Pál gróf földmivelési-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt a 11 órai személyvonattal *Miklós* Gyula kormánybiztos és titkára kiséretében ide érkezett, hogy az itteni közel két év óta fennálló állami szőlőtelepet megtekintse. A vasutnál az érkező minisztert a város nevében *Lestár* Péter polgármester és *Hajagos* Illés kapitány fogadták, hozzájuk csatlakoztak még *Szeless* Kálmán gazdasági előadó, *Koricsánszky* a szőlőtelep igazgatója és a telep tizenkét felügyelő bizottsági tagja. Tegnap a mint hire járt annak, hogy a miniszter ide érkezik, a város fényes fogadtatásra készült, az összes testületek a miniszternél tisztelegni szándékoztak. Egy este érkezett táviratban azonban a miniszter azt az óhaját fejezte ki, hogy mindennemü ünnepélyesség nélkül kiván városunkba érkezni és egyedüli czélja a szőlőtelep nyugodt megtekintése. A pályaházból a miniszter az emlitettek, valamint *Vámos* Béla orsz. képviselő kiséretében a várostól félórányira fekvő szőlőtelepre hajtatott, a hol *Koricsánszky* igazgató kalauzolása és magyarázgatása mellett alaposan tekintette meg az egész berendezést és felszerelést, megelégedését fejezvén ki a szép rend és az eddigi feltünő siker fölött. Több mint két és félórai ott időzés után a miniszter — programmon kivül — a város által az államnak nagyobb szabásu gazdasági intézet felállitására felajánlott 200 holdnyi terület megtekintésére indult, a hol a jelenlevőknek azt az igéretet tette, hogy az ügyet fontolóra veszi és lehetőleg teljesiti az áldozatkész város kivánságát. Három óra tájban szükebb körü bankett volt a kaszinó helyiségeiben; felköszöntőkben nem volt hiány. Az öt órai személyvonattal a miniszter kiséretével együtt megint visszautazott Budapestre. A miniszter rokonszenves személyisége igen jó benyomást keltett Kecskemét város polgárainál, a kiknek most volt legelőször alkalmuk Széchenyit körükben tisztelhetni.

Pécs, szept. 17. *Az országos erdészeti* egyesület ma tartotta Pécs városa erdejében zárülését. Az egyesület tagjai reggeli 8 órakor indultak utnak és déli 12 óra után érkeztek meg az erdő egyik kimagasló pontjára. Itt tartatott meg *Tisza* Lajos gróf elnöklete alatt a zárülés. *Bedő* Albert országos főerdőmester előadta ama tapasztalatokat, melyeket az egyesület tagjai menetközben az erdőben észleltek. Sajnálattal emlité fel, hogy nagy terjedelmet foglal el a kopár meszes talaj az erdő ele én s ennek mielőbbi befásitását tartja kivánatosnak. A tulajdonképeni erdő állapota azonban azt mutatja, hogy gondos kezelés alatt áll és a tisztások befásitása megkezdetett. Ezután a mult évi zárszámadások felülvizsgáltattak s az igazgatóválasztmánynak a felmentvény megadatott a jövő évi költségvetés pedig megállapittatott. *Bedő* Albert országos főerdőmester jelenté, hogy *Dulánszky* Nándor pécsi megyés püspök az egyesület alapitó tagjai közé lépett, mit a közgyülés zajos éljenzéssel vett tudomásul. Végül *Scholz* Gyula erdőtanácsos köszönetet mondott az egyesület nevében *Tisza* Lajos grófnak, az egyesület elnökének a közgyülés bölcs vezetéseért és azért, hogy a fáradalmas kirándulásokban részt vevén, ezáltal is megmutatta meleg és lankadatlan érdeklődését az erdészet nagyfontosságu ügye iránt. — *Tisza* Lajos gróf az egyesület nevében jegyzőkönyvi köszönetet inditványozott Pécs nemeskeblü püspökének, ki oly vendégszeretőleg és fényesen fogadta az egyesület tagjait, valamint Pécs városa hatóságának, mely szintén megtett mindent, hogy az egyesület tagjai magukat Pécsett jól érezzék. A közgyülés zajos éljenzéssel elfogadta az inditványt és ezzel a közgyülés véget ért. A közgyülés után az erdőben lakoma volt, melyet Pécs városa rendezett. A lakomán *Mendlik* Ágost apátplébános Tisza Lajosra és az egyesületre, *Tisza* Lajos gróf Dulánszky Nándor püspökre és a város közönségére, *Bedő* Albert a mesterekre, t. i. a polgármesterre és az erdőmesterre emeltek poharat. *Hinka* László püspöki jogtanácsos Bedő Albertre és Tisza Lajos gróf a nagyhatalmat képviselő publiczisztikára emelt poharat, mely utóbbi szellemes felköszöntőre dr. *Günther* Antal válaszolt. Végül számosan a megjelent városi polgárok közül a magyarosodás hatalmas tényezőjét képező erdészetre üritettek poharat.

Bécs, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *török dohányegyedárusági* társaság igazgatótanácsosai jövő hét végével Konstantinápolyban összejönnek, hogy a vállalat helyzete fölött tanácskozzanak, különösen, hogy a fontosabb fiókokat megtekintsék. Az igazgatótanács a félévi mérleg megállapitásáig a török fővárosban marad együtt.

Lemberg, szept. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) A **magvásár** ma délelőtt is élénktelen volt. Daczára a termelők árengedményeinek, jelentékenyebb üzlet nem jöhetett létre. *Rozs* teljesen üzlettelen volt. Eladatott csakis buza még pedig tiz waggon 7.25 frton Miskolczon és tiz waggon 8.25 frton Sokal. Egyéb czikkekben nem volt kereslet.

Kassel, szept. 16. A magyar-franczia biztositó részvénytársaság vezérigazgatója *Moskovits* Lajos inditványára az itt ülésező nemzetközi szállitmány-biztositási szövetkezet elhatározta, hogy jövő évi közgyülését Budapesten fogja megtartani.

Páris, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Mint a «Pariser Börsenblatt»-nak Amsterdamból jelentik, a németalföldi bank aranyállományában a birodalmi márkakészlet kimerült.

Páris, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *magyar 4 százalékos aranyjáradék* kibocsátási árfolyama a párisi piaczra nézve 77.85 százalék, a magyar 6 százalékos aranyjáradék becserélési árfolyama 103 százalék.

Konstantinápoly, szept. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr.: A *keleti vasutak* üzemtársaságának a csatlakozó vonalak kiépitésére vonatkozó javaslataira a porta nemcsak hogy határozatot nem hozott, hanem még meg se fontolta ezeket, mert az illető irómány még a forditási irodában van. A bevételek felosztási módozatára, az engedély tartamára és egyéb alárendelt kérdésekben az eltérések nem tekintetnek komoly nehézségeknek. A legnagyobb nehézséget a portának az a követelése képezi, hogy a vasuti társaság az uj konvenczió aláirása után rögtön török társaság jellegét öltse, mig az üzemtársaság ahhoz ragaszkodik, hogy előbb a régi viszonyt kell szabályozni. Mindezek daczára remélik, hogy e hó végéig a megegyezés létre fog jönni. Az uj vonalak tervei már majd mind be vannak fejezve.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

‡ **Az arlbergi megnyitása.** *Bregenzből* jelentik e hó 15-ről: Ma délelőtt egy udvari hivatalnok érkezett ide, a ki az uralkodó lakosztályait rendezi az Oesterreichischer Hof fogadóban. A felséges ur kivánságára a helyiségeken semmi ujitásokat nem tesznek, csak egyes részleteket alakitanak a király szokásaihoz. Az egész házért két napra 6000 forintot fizet az udvari háztartás, mely konyhát is visz magával. A csinos, de épenséggel nem nagydiszü vendéglőnek a tópartra eső balszárnyában a földszinten lesznek a czukrászat, az ezüstneműek tára és a főszakács, mig a jobboldali földszinti termek a cercleek tartására vannak kiszemelve. Az első emeleten van a király hálószobája, igen egyszerüen butorozott kis szoba. Balfelől van a főkomornyik szobája, jobbra pedig a felség dolgozóterme, melynek ablakai a tóra nyilnak s ezzel szomszédos a kihallgatási terem. Az ebédlőben szombaton udvari ebéd lesz nyolczvannégy teritékre, vasárnap pedig hatvanra. A király a pályaházban a polgári és katonai hatóságok tisztelgését fogadva, rögtön a vendéglőbe megy. A pályaház előtt katonaság és vorarlbergi vadászok fognak állani. Az udvari ebédek 5 és 6 óra között lesznek; az osztrák kereskedelmi miniszterium által az ünnepi vendég számára rendezendő ebéd az e czélra gazdagon diszitett tornacsarnokban lesz. Ebéd után lesz a *kirnndulás a Bodentón*, az *Austria* és *Habsburg* uj gőzösökkel, melyekről a király s a társaság a város és a kikötő kivilágitását nézni fogja. E kivilágitásra nagyszerü előkészületek történnek. Bregenz egész partvidéke Lochantól és a mehrerani és rudenburgi kolostorokig ezerszeres fényben fog csillogni, mig a hegytetőkön örömtüzek árasztanak majd fényt. A kikötőben horgonyzó összes hajók lampionokkal lesznek egész az árboczok hegyéig beakgatva, a parton pedig bengáli tüz fog égni. Lesz nagyszerü tüzijáték is. A tavon bregenzi és környékbeli hajók és csónakok százai fognak nyüzsögni. Bregenzben maris óriási a lakásszükség. Ma kezdték meg járataikat a Bodentón az osztrák gőzösök, a melyeknél gyorsabbak nincsenek az egész tavon. — A király e hó 20-án délután ¼4 órakor érkezik meg Bregenzbe; az ünnepi vendégek órával később jönnek meg. Rainer főherczeg, mivel az Oesterreichischer Hofban nem talált alkalmas lakást, magánházat bérelt ki. Vasárnap a király Rainer főherczeg kiséretében valószinüleg meglátogatja a *Mainau* szigetén időző badeni nagyherczeget és Friedrichshafenben a württembergi királyt. Este történik a visszautazás Bécsbe, az arlbergi vasuton át.

‡ **Bosznia vasutak.** *Boros* Béni, az arad-körösvölgyi és arad-csanádi vasutak igazgatója Boszniába utazott, hol előtanulmányokat tesz a tervbe vett keskeny vágányu vasutak kiépitését illetőleg. Az arad-körösvölgyi társulat most már a legkomolyabban foglalkozik azzal az eszmével, hogy e vasutak kiépitésére vállalkozzék. Kállay Béni közös pénzügyminiszter, ki a vicinális vasutakról szakmunkát adott ki, nagyon óhajtaná, hogy a vasuti épitkezések Boros Béni terve szerint teljesittetnének.

‡ **Tarifakonfliktus.** Ugylátszik, hogy a román vasutakkal való konfliktusból, melyet már ismertettünk, ujabb konfliktus fejlődik a német vasutakkal. Az osztrák és a magyar vasutak, melyek a Németország és Romania közti forgalommal érdekelve vannak, a köteléki tarifákat tudvalevőleg felmondották. Az erre következett tárgyalások eredményeképen kivételes tarifákat alkottak, melyek szerint Románia ugy a Németországgal, mint az Ausztria-Magyarországgal való forgalomban a paritást elfogadta. A román vasutaknak ezért azt a kedvezményt biztositották, hogy a Verczierova irányrészére a Bécsel való forgalomban nagyobb szállitási quotát engedtek, mint a Predeal-iránynak, ámbár mindkét irány egyenlően hosszu. Az uj tarifának augusztus 1-én kellett volna életbe lépnie. Időközben Románia azonban egyszerre azzal állt elő, hogy a Verczierova-irány részére biztositott kedvezményt más, Budapesten át irányuló forgalom részére is biztositsák. Az osztrák és a magyar vasutak ezt a kivánságot visszautasitották, s ennek következtében az uj osztrák-magyar vasitarifát nem lehetett életbe léptetni, s a német-román vasforgalom részére jelenleg díjtarifák nincsenek. E körülmény természetesen nagy kárára van a német kiviteli kereskedelemnek, miért is az érdekelt vasutak repressáliákkal fenyegetőznek. Az illető német vasutak kijelentették, hogy ha az osztrák-magyar vasutak az óhajtott kedvezményeket nem nyujtják, ugy a német vasutak a Németország és Ausztria-Magyarország közti forgalomban sokkal fontosabb viszonyoknál kiméletlenül fognak eljárni. Azt is jelentik, hogy minden előkészület megtörtént, hogy a kivitel kizárólag Oroszországon át irányittassék. Szeptember 25-én és 26-án Budapesten az érdekelt vasutak Budapesten értekezletet tartanak, melyen remélhetőleg az ügyet békés uton fogják elintézni.

‡ **A zimony-belgrádi összekötő vasut.** Folyó évi szeptember hó 15-én a Zimony-belgrádi összekötő vasut forgalmára nézve egy önálló dijszabás lépett életbe, mely osztrák-magyar értékben kifejezett osztályáru dij ételeket tartalmaz Zimonytól Belgrádig és viszont, továbbá Belgrád között helyben és átmenetileg egyrészt, másrészt a magy. kir. államvasutak központi hálózatának valamenyi állomásai között. E dijszabás a m. k. államvasutak dijszabási osztályában, a Belgráddal való forgalomban alkalmazandó magyar, német és szerb szövegü fuvarlevelek pedig a magy. kir. államvasutak minden állomásain kaphatók.

‡ **A kataszteri becslőjárási** földadó bizottság által f. évi szeptember hó 19-én a főváros pesti adóközségében helyszini vizsgálat alá vettetnek: A X. ker. kültelkén fekvő uj-hegy, ó-hegy, ó-hegyalja, gyülekezési hely: Vass-féle nyaraló előtt; Kültó és gyárdülők, gyülekezési hely: üllői uti uj kórház előtt.

IPARÜGYEK.

— **Iparrajziskolai ösztöndijak.** A budapesti kereskedelmi kamara szép jelét adta áldozatkészségének, midőn ujabban ismét három 100—100 forintos ösztöndijat adományozott a fővárosi iparrajziskola három törekvő, szorgalmas növendékének. Az igazgatóság ezen ösztöndijakra *Hanauszek* József keramikai és müszaki rajzolót, *Lehr* Ferencz ipari mintarajzolót és *Schlenker* Alajos szobrásznövendéket ajánlotta, kiknek a kamara elnöksége az ösztöndij felét ki is utalványozta. E három stipendiummal a fővárosi iparrajzi kolában 33-ra rug az ösztöndijak száma, melyeket nagyrészt *Vidéky* János igazgató ügybuzgalmának köszönhet a közhasznu intézet.

— **Gyár-látogatás.** A fővárosi iparosok köre f. hó 18-án délután 3 órakor testületileg meg fogja látogatni az ujpesti fonó- s szövő-gyárat s erre az országos iparegyesület igazgatóságát is meghivta.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A lembergi gabona- és magvásár.** Tegnap nyitották meg, mint táviratilag már jeleztük, a lembergi gabona- és magvásárt. Az első nap üzlete oly gyenge volt, hogy a jegyzések emlitésre sem méltók. Különben sem kötöttek e hatodik nemzetközi gabona- és magvásárhoz valami nagy reményt, de hogy az előzőket kudarcz tekintetében annyira fölülmulja, még sem gondoltak. Arra mindenki el volt készülve, hogy a nagy árkülönbözetek mellett semmi kiviteli üzlet sem lesz, de remélték, hogy legalább belföldi vevők fogják a vásárt élénkiteni. De ez a remény sem teljesült. A bécsi állandó látogatók közül alig jelent meg egy-kettő, Szilézia, Morvaország és más országok egészen elmaradtak. Ha a belföldi fogyasztás néhány tételt föl nem vett volna, ugy üzletről általában szó sem lehetne, s az a néhány kötés is csak nehezen történt. Rozsnak semmi kelete sem volt. Következő eladások jelentettek be: 300 korecz repcze 11.30 forinton Tarnopolból, 300 korecz 11,25 forinton, hat waggon árpa 8 frton Przevorszkból, négy waggon zab 6.25 forinton Lembergből, 10 mázsa komló 60 forintjával. Buzából csupán 10 waggonnal adtak el 7,85 forintjával Szokalból, árpából három waggont 6.25 forintjával Zloczovból, hat waggonnal 8 forintjával Przevorszkból, négy waggon zabot 6,50 forintjával Lembergből, nyolcz waggon repczét 11.25—11.30 frtig Tarnopolból, szeszt 100 akót 14,52½ forintjával Lembergből.

** **Csőd a fővárosban.** «*Kő és könyvnyomdai müintézet Morvai és Mérei*» czég és ennek tagjai Morvai József (váczi körut 17. szám.) és Mérei Miksa (cserhát utcza 30. sz.) üzlet váczi körut 17. sz. a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél 1884. évi 38,403. sz. alatt a csőd megnyittatott. Csődbiztos Horvay Árpád törvényszéki biró. Tömeggondnok Matuska István ügyvéd. Helyettes Merényi Dezső ügyvéd. Bejelentési határidő: 1884. november 18. Felszámolási határidő: 1884. deczember 15. Csődválasztmány megválasztása 1884. deczember 18.

** **Külföldi csődök.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara hivatalból értesittetett, hogy a Nis-ben, Szerbiában, telepitett R. Michailovits, szabómester ellen az ottani ker. törvényszéknél csőd nyittatott; bejelentési határidő f. évi október 11. Továbbá értesittetett a kamara, hogy a Bukarestben telepitett Ignácz Rosenthal és Moses Rusch et Cie. kereskedő czégek az ottani keresk. törvényszék által f. évi szeptember 12-én bukottnak nyilváníttattak.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Ifj. *Gogolak* Antal kereskedő Borosjenőn, *Roemer* W. P. kézmüárukereskedő Debreczenben, Werner J. B. bejegyzett kereskedő Brüxben, *Steiner és Wolstein* nürnbergi és diszmüárukereskedők Budapesten; *Weisz* Mihály kézmüárukereskedő Szabadkán, Levin J. selyemárukereskedő Bécsben, *Kohn* Hermann kézmüáru kereskedő Pécsett.

** **A kolozsvári hitelbank és zálogkölcsöntársulat** által vezetett áruraktárak forgalmi kimutatása 1884. szeptember hó 1-től 15-ig: Augusztus 31-iki készlet 17,131 mm. 156,942 frt biztositási értékben. Betároltatott 2041 mm. 20,084 frt biztositási értékben. Összesen 19,172 mm. 177,026 frt biztositási értékben. Kitároltatott 784 mm. 15,777 frt biztositási értékben. Maradt készlet 18,388 mm. 161,249 forint biztositási értékben.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Szeptember 17. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma szilárd irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv kedvezőbb és mintegy 12,000 mm. adatott el átlag 5 krral magasabb árakon. — Egyéb gabnanemekben nagyon gyenge volt a forgalom és irány és árak teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 79 k. 8.30 frt pótlékos, 200 mm. 79 k. 8 37½ frt, 100 mm. 78 k. 8.17½ frt, 200 mm. 78 k. 8.20 frt, 200 mm. 77 5 k., 200 mm. 77.2 k., és 100 mm. 76.8 k. 8.10 frt, 100 mm. 77.5 k. 8.15 frt, 100 mm. 77.2 k. 8.05 frt, 100 mm. 77 k. 8.05 frt, 100 mm. 77 k. 8 frt, 100 mm. 75 k. 7.80 frt, 100 mm. 78 k. 8.05 frt sárga, mind három hóra.

Fejérmegyei: 4000 mm. 76.5 k. 8.30 forint, három hóra.

Pestvidéki 500 mm. 77.9 k. 7.90 frt, 200 mm. 77.4 k. 8.15 frt, 500 mm. 77 k. 8 frt, 100 mm. 76.3 k. 8 frt, 100 mm. 76 k. 7.85 frt, 200 mm. 76 k. 7.80 frt, 100 mm. 75 k. 7 85 frt, 200 mm. 74.8 k. 7.85 frt, 100 mm. 74 k. 7.10 frt, mind három hóra.

Bácskai 500 mm. 73.4 k. 7 60 frt, és 100 mm. 73 k. 7.60 frt, mindkettő három hóra.

Bánsági 200 mm. 77 k. 8.12½ frt, és 200 mm. 76 k. 7.77½ forint, mindkettő három hóra.

Északmagyarországi [illegible] mm. 77 k. 7.72½ frt, 200 mm. 75.3 k. 7.40 forint, 100 mm. 73 k. 7.50 frt, mind három hóra.

Árpa 500 mm. 7.60 frt, 200 mm. 5.92½ frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Tengeri 1200 mm. 6.40 forint, készpénzfizetés mellett.

Zab 200 mm. 5.87½ frt, 100 mm. 5.80 frt, 300 mm. 6 frt, mind készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	uj, bánsági	76—81 %	—.— frttól	—.— frtig
—	» tiszavidéki	76—81 %	7.70 »	8.30 »
—	» pestvidéki	76—81 %	7.60 »	8.20 »
—	» fehérmegyei	76—81 %	7.10 »	8.25 »
—	» bácskai	76—81 %	—.— »	—.— »
—	» északmagyarországi	76—81 %	7.50 »	8.05 »
Rozs	uj	70—72 %	6.80 »	7.05 »
Árpa	» takarmany	60—62 %	6.— »	6.35 »
—	» égetni való	62—64 %	7— »	8.— »
—	» sörfőzdei	64—66 %	8.35 »	9.60 »
Zab	»	37—40 %	5.95 »	6 30 »
Tengeri	ó, bánsági	75 %	6.35 »	6.40 »
—	» másnemü	73 %	6.30 »	6.35 »
—		— %	—.— »	—.— »
Köles		— %	—.— »	—.— »
Repcze	uj, káposzta	— %	11.50 »	11.75 »
—	» bánsági	— %	11.— »	12.— »

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett szilárd irányban nyilt meg, de az üzlet folyamában ismét ellanyhult. — Köttetett:

Délelőtt

Szokványbuza őszre 1000 mm. 7.97 frt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 15,000 mm. 8.47, 8.46, 8.45, 8.44, 8.43 és 8.42 frton.

Uj tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.65, 5.64, 5.63 frton.

Hivatalosan *felmondatott* e hó 22-re 3090 mm. *szokványbuza*, 1000 mm. *bánsági tengeri* és 500 *káposztarepcze*.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyönge volt a forgalom és az irány ismét megszilárdult. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.43, 8.44, 8.45 és 8.46 frton.

Uj-tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.64, 5.65 és 5.66 frtjával.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 6.30, 6.32 és 6.33 frton.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 500 mm. 12.75 frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.45	—	8.47—
Szokványbuza őszre	»	7.98	—	8.——
B.-tengeri május—juniusra	»	5.63	—	5.65—
Szokványzab tavaszra	»	6.33	—	6.35—
Szokványzab őszre	»	6.08	—	6.10—
Káposzta-repcze aug.—szept.-re	»	12.¾	—	12.¾—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom gyenge volt és az irány is ellanyhult. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 1000 mm. 7.99 forint.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.44, 8.43, 8.42, 8.40 és 8.39 frton.

Uj-tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.65 5.64, 5.63 és 5.62 forinton.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 500 mm. 13 frton.

Este 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	7.93	—	7.95—
Szokványbuza 1885. tavaszra	»	8.38	—	8.40—
Nemzetköz uj tengeri 1885. május—juniusra	»	5.61	—	5.63—
Szokványzab őszre	»	6.08	—	6.10—
Szokványzab 1885. tavaszra	»	6.31	—	6.33—
Káposzta-repcze aug.—szept.-re	»	12.7/8	—	13——

Terménytőzsde.

A terményekben nagyon gyenge volt a forgalom.

Szilva változatlan, *szerbiai* zsákáru 1884-iki termés kész szállitásra 9.50 frton köttetett 56 kilókint.

Szilvaiz szilárd, *szlavoniai* áru szeptember—októberre 21 frton, *bánsági* szeptember—októberre 20 frton köttetett.

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsdei forgalom daczára alacsonyabb külföldi jegyzéseknek szilárd irányban nyilt meg, mire a Rothschild-hitelintézeti csoportnak a magyar járadékkonverzióra vonatkozó felhivása szolgáltatta az impulzust. Később azonban a contremine erőltetett eladások által igyekezett az árfolyamokra nyomást gyakorolni, és nem eredmény nélkül, mert az árfolyamok, kivált miután Berlinből alacsony megnyitási jegyzéseket jelentettek, jelentékenyen estek. A déli tőzsdén megszilárdult az irány és az utótőzsdén kielégitő külföldi zárlati árfolyamokra ujabb javulás állt be.

Előtőzsde.

Az előtőzsde kezdetén a konverzióra vonatkozó felhivás megjelenése következtében szilárd irány uralkodott, később azonban ismét lanyhult. Osztrák hitelrészvény 299.10—297 közt ingadozván, maradt 297.50 pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 92.97½-től 92.72½-ig esett, magyar papirjáradék 88.90—88.82½-ig közt ingadozott.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 297.50—297.60.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén az irány javult ugyan, de a forgalom gyenge maradt. Osztrák hitelrészvény 297.40 és 298.50 közt ingadozván, maradt 298.20 pénz, magyar hitelbank 296.50—297 50 közt váltakozott és maradt 297 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltóbankért maradt 86 pénz, magyar jelzáloghitelbank 106⅝-on köttetett. Befektetési értékek közül eladattak: magyar 4%-os aranyjáradék 92.95-ön, ultimóra 92.87½-től 92.77½-ig, magyar papirjáradék 88.85-től 88.97½-ig. Más értékek közül: osztrák-magyar államvasut 303.25-ön, pesti közuti vasut 584-en, Drasche-féle téglagyár 165.50-en köttetett. Valuták és váltók szilárdabbak. Váltó német piaczokra 59.70-től 59.67½-ig köttetett.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 298.20—298.30, magyar hitelbank 297—297.50, magyar 4 százalékos aranyjáradék 92.85—92.87½, magyar papirjáradék 88.95—88.97½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3.50 frt, nyolcz napra 8.50—9 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsde szilárd irányban indult meg, de a forgalom csekély maradt. Osztrák hitelrészvény 299.30—298.80 közt váltakozván, maradt 299 pénz, magyar 4 százalékos aranyjáradék 92.90 és 92.82½ ingadozott és maradt 92.82½ pénz, magyar papirjáradék 88.95-ön köttetvén, maradt 88.92 pénz.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 299—299.10, magyar 4 százalékos aranyjáradék 92.82½—92.85, magyar papirjáradék 88.92½—88.95.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	298.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	297.—	Állami vasut	—.—
» pénzv.-éslesz.bank	—.—	Déli vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Török birod. dohány	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, szept. 17. Az üzlet csendes. Magy. urasági öreg nehéz —— frt, fiatal nehéz 48—49 frt, fiatal közép 49—50 frt, könnyü 50—51 frt. — Szerlett nehéz —— frt, közép 48—49 forint, könnyü 50—51 forint. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz 48½—49½ forint, átmeneti közép 48½—49½ forint, átmeneti könnyü 49—50 forint, eredeti nehéz —.— frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz 49½—50 forint, közép 49½—50 forint, könnyü 49½—50 frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% ——, hizó két éves élősulyban 4% —. 1 éves hizó a vasutról mázsálva ——. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, szept. 17. (Az «Egyetértés» távirata.) A mai előtőzsde szilárd árfolyamokkal és kedvező irányban nyilt meg, mi közben főleg a magyar aranyjáradék és az osztrák hitelrészvény játszottak kiváló szerepet. A járadékkonverzió módozatainak megismerése után az üzérkedés forcirozott módon kinált és a járadékpapirok árfolyamai gyorsan estek. Az üzérkedés főleg azért elégedetlen, mert az aláirási árfolyam a magyar aranyjáradék mai árfolyamát jelentékenyen tul lépi. A sorompón üzletkötés nem történt. Valuták szilárdak. Az elhelyezés könnyü és olcsó volt.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 296.80, *magyar hitelbank* 295.25, uniobank 89.75, török dohányrészvény 129.50, osztrák-magyar államvasut 303.10, elbavölgyi vasut 177, tramway 209.75, májusi járadék 80.82, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 92.72, 20 frankos arany 9.68½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde valamivel jobb árfolyamokon nyilt meg. Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 297.60, *magyar hitelbank* 296.50, angol-osztrák bank 105.25, uniobank 90.—, bankegyesület 103.75, tartományi bank 99.50, osztrák-magyar államvasut 303.10, osztrák déli vasut 148 25, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 92.77.

A tőzsde később a legszükebb korlátok között mozgott, mert az üzérkedés nem mutat jobb vételkedvet. Az árfolyamok mozgalom nélkül maradtak, de nagyon szilárdan tartva. Váltók és valuták változatlanok.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 299.10, angol-osztrák bank 105.90, unióbank 90, bankegyesület 103.75, *magyar hitelbank* 297.25, osztrák-magyar államvasut 303.25, Károly-Lajos vasut 268, dunagőzhajózási részvények 534, Lloyd-részvények 550, észak-nyugoti vasut 176, elbavölgyi vasut 178, tramway 210.75, déli vasut 149.60, májusi járadék 80 80, osztrák aranyjáradék 104.80, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 92.82, 1864-diki sorsjegy 171, bécsi községi sorsjegy 125.50, husz frankos arany 9.68½, német birodalmi márka 59.70. Külföldi járadékok emelkedése következtében az irány hausse.

Bécs, szept. 17. (*Magyar értékek hivatalos zárlata.*) Magyar földtehermentesitési kötvények 100.80. Erdélyi földtehermentesitési kötvények 101.—, 5½% magyar földh. int. záloglevél 101.70. Erdélyi vasut 176 —. Magyar keleti vasut 102.28. Magyar sorsjegy 114.20. Szőlődézsma váltsági kötvények 98.75, 6% aranyjáradék 122.70, Tiszavölgyi sorsjegy 115.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 92 80 — Magyar vasuti kölcsön 142.40. Magyar hitelbank 297.50, Alföldi vasut 178 —. Magyar északkeleti vasut 165.50. Keleti vasuti elsőbbség 96.—, Tiszav. vasut-részvény 249.50. Magy. lesz. és váltób. részv. 85.25, Kassa-oderbergi vasut 148.—. Magyar papirjáradék 88.90. Dohány-részvények —.—

Bécs, szept. 17. (*Osztrák értékek hivatalos zárlata.*) Osztrák hitelrészvény 299.20. Déli vasut 149.50, 4%-os aranyjáradék 104.90. Váltó Londonra 121.25 Károly-Lajos vasut 267.—. 1864-es sorsj. 171.—. 1860-as sorsjegy 134.25, török sorsj. 21.—, Angol-osztrák bank részv. 105.50, 4.2%-os ezüstjáradék 81.85, osztr. államv. részv. 303.50, 20 frankos 9.68. 4.2%-os papirjáradék 80.80, osztr. hitelsorsjegy 176.50, osztr.-magyar bankrészv. 849, cs. k. arany 5.76, német bankváltók 59.70. Fölöttébb szilárd.

Délutáni magánforgalom.

Bécs, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A délutáni magánforgalom magasabb párisi jelentésekre szilárd volt, az üzlet azonban jelentéktelen. Osztrák hitelrészvény 299 és 299.50 után 299.30, déli vasut 149.75, *magyar 4%-os aranyjáradék* 92.80 után 92.82½.

Este zárul: Osztrák hitelrészvény 299.30.

Prolongáczió- és praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai **prolongáczió**, mely három napra (szept. 22., 23. és 24.) terjedt, a következő reporttételek mellett folyt le: Osztrák hitelrészvény 30—50 kr report (4⅛—5%), *magyar hitelbank* 30—50 kr report (4¾—5⅝%), osztrák-magyar államvasut 60—90 kr deport (½% ingyen és 1% ráfizetés a zálogadónak), déli vasut 15—30 kr deport (5⅛—3⅜%), májusi járadék 10—20 kr deport (4¼—3⅜%), *magyar négyszázalékos aranyjáradék* 2½—5 kr deport (4⅛—3⅞%).

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3.50 frt, nyolcz napra 7.50—8 frt, egy hóra 16—17 frt, három hóra 28—29 frt. Egyéb változatlan.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A forgalom a mai előtőzsdén ismét rendkivül jelentéktelen volt, de a szilárd irány tartva maradt, mert Newyorkból is magasabb árfolyamok érkeznek. *Buza* őszre 8.10—8.07, tavaszra 8.53—8.50, *rozs* őszre 7.20, tavaszra 7.24—7.23, *zab* őszre 6 59, tavaszra 6.60, *tengeri* május—juniusra 6.09—6.06 frton köttetett. Zárlat felé a hangulat csendes maradt és jegyeznek: *Buza* őszre 8.06—6.08, tavaszra 8.50—8.52, *rozs* őszre 7.18—7.20, tavaszra 7.22—7.25, *zab* őszre 6.56—6.58, tavaszra 6.58—6.60, *tengeri* szept.—októberre 6.75—6.80, május—juniusra 6.06—6.08.

Szesz ára ma tartott. Kész gabonaáru 28.50 frton adatott el.

Délután, daczára a szilárdabb külföldi jelentéseknek, a kész áru csekély kelete következtében a hangulat lanyhább. *Buza* tavaszra 8.48 frton adatott, marad igy inkább áru; továbbá jegyeznek: *Buza* őszre 8.05—8.07; *zab* őszre 6.53—6.55, tavaszra 6.57—6.60; *rozs* őszre 7.15—7.18, tavaszra 7.20—7.22; *tengeri* május—juniusra 6.05 pénz és áru.

Kész áruban teljesen jelentéktelen a forgalom, mert a fogyasztók és a kivitel igen tartózkodók és csak néhány kisebb tétel *buza* adatott el Csehországba; ezek között: *Bácskai* 500 mm. 77 k. 8.50 frt, Bécs, alárendelt 500 mm. 72 k. 7.50 frt Bécs; *marosi* 800 mm. 77 5 k. 7.50 frt Perjámos októberre; *északmagyarországi* 300 mm. 78 k. 7.90 frt Nagyszombat és *ó szokványáru* 500 mm. 7.90 frt Bécs. Még kevesebb üzlet volt *árpában* és ebből csak 300 mm. déli vasutvidéki adatott el 7.60 frt Liesingbe.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTŐZSDÉK.

Trieszt, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az irány szilárd. Váltó Londonra 121.70, olasz bank-piaczokra 48 30, husz frankos arany 9.67, májusi járadék 80.85, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 92.80, osztrák hitelrészvény 298.70, Lloyd 552, olasz járadék 95.37.

Berlin, szept. 17. Szilárd, eleintén tartózkodó irányzat mellett magasabb külföldi árfolyamok kedvezőleg tartottak. Játék és belföldi bankpapirok, továbbá vasuti értékek árfolyamai javultak. Bányaértékek piaczán nyugalom. Külföldi járadékok, nevezetesen orosz értékek kedveltek. Kamatláb 3⅛%.

Berlin, szept. 17. (Utótőzsde.) *Magyar 4%-os aranyjáradék* 77.60, osztrák hitelrészvény 502.—, osztrák-magyar államvasut 510, osztrák déli vasut 252.50, Károly-Lajos vasut 112.90. Szilárd.

Frankfurt, szept. 17. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 249.75, osztrák-magyar államvasut 254.87, osztrák déli vasut 125.37. Szilárd.

Páris, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A francziák khinai győzelmére szilárd. Járadéktőzsde kitünően áll, főleg belföldi járadékok. Olasz és spanyol járadékokban jelentékeny a forgalom; utóbbiakból első czég vásárolt.

1 óra 34 perczkor jegyeznek: 4½ százalékos franczia járadék 108.95, osztrák-magyar államvasut 635, osztrák déli vasut 317.50, olasz járadék 96.72, török 8.07, egyiptomi 310, török sorsjegy 14.25, ottoman bank 587.50, Foncier 1313, osztrák tartományi bank 461.25, Szuez 1958, uj spanyol 60.87.

3 óra 40 perczkor jegyeznek: 3 százalékos franczia járadék 79.70, 4½%-os franczia járadék 109.02, osztrák-magyar államvasut 635, osztrák déli vasut 315, franczia törleszthető járadék 80.57, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 77¾, ottoman bank 588. Szilárd.

Külföldi értéktőzsdék zárlata

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 65 kr. 100 frk vista = 48 30 kr.

Szeptember hó 17.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é
PARIS.				
*Franczia 3%-os járadék		79.70	—.—	—.—
« 4½%-os «		109.02	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	635.—	304.70	+ 1.30
Osztrák déli vasut	M	315.—	150.16	+ 0.87
*Osztrák földhitel-részv.-társaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		80.57	—.—	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi uniobank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	77.75	92.89	— 0.29
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.80	80.98	—.—
« 5 %-os «	K	—.—	—.—	—.—
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.50	81 86	—.—
« 4 %-os aranyjáradék	K	87.60	104.82	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.80	122.89	—.—
» 4%-os «	U	77.80	92.99	—.—
« 5%-os papirjáradék	U	74.60	89.30	—.—
« keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	99.80	119.28	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	502.—	299.15	+ 1.79
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	510.—	304.09	+ 1.19
Osztrák déli vasut	U	252.—	150.11	+ 1.19
Károly-Lajos vasut	U	112.90	269.16	+ 0.36
Kassa-oderbergi vasut	K	61.60	147.34	— 0.24
*Román vasuti részv.		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		206.90	123.41	—.—
Váltó bécsi piaczra		167.30	59.71	+ 0.04
*Keleti kölcsön II. kib		59.90	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.56	80.72	—.—
« 5 %-os «	K	80.63	96.21	+ 0.15
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.38	81·72	— 0.14
« 4 %-os aranyjáradék	K	87.68	104.96	— 0.22
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.75	122.83	—.—
« 4%-os	U	77.68	92.86	+ 0.06
« 5%-os papirjáradék	U	74.56	92.72	— 0.08
Osztrák hitelrészvény	U	249.50	298.77	+ 0.15
Osztrák-magyar bank	K	714.—	853.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	254.27	304.20	— 0.15
Károly-Lajos vasut	U	225.62	269.52	— 0.29
Osztrák déli vasut	U	125.15	149.96	+ 0.98
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	194.75	232.71	— 0.29
Magyar-gácsországi vasut	K	143.18	171.14	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		167.40	59.67	+ 0.01
4½%-os földhitelint. záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ARUTŐZSDÉK.

Páris, szept. 17. *Buza* és *liszt* szilárd, *olaj* emelkedik, *szesz* lanyha.

Berlin, szept. 17. *Buza* és *rozs* szilárd, *zab* csendes, *olaj* nyugodt, *szesz* lanyha.

Newyork, szept. 16. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 10½, Neworleansban 10⅛. Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban szeptemberre 8. — Philadelphiában szeptemberre 7⅞. — Nyers petroleum 6¾. United pipe line certificates 75¾. — Liszt 3.00 — Piros őszi buza helyben 86½. (= 7.88 frt), szeptemberre névleg —.— (= —.— frt), októberre 86⅞ (= 7.86 frt), novemberre 88⅛ (= 8.03 frt.) 100 kilokint. Tengeri 60. — Czukor (Fairbank jegyü) —.— Czukor. (Fair refining Muscovados) 4.80 — Rio kávé 10.05. — Zsir (Wilcox jegyü) 7.90, (Fairbank jegyü) 7.75. Gabonafuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3½ (=0.93 forint 100 kilokint.) Napi felhozatal gyapotból 10000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggonrakományokban 100 kilónkint értendő. Bevitelivám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s hüvelyesekért 1 márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0·30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 59 forint 65 kr. Párisra 100 frk vista 48 frt 30 kr.

Szeptember hó 17		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PARIS.				
Buza	folyó hóra	20.90	10.09	+ 0.07
—	októberre	20.90	10.09	+ 0.14
—	november-deczemberre	20.60	9.95	—.—
—	novembertől 4 hóra	20.60	9.95	—.—
Liszt	folyó hóra	43.75	13.29	+ 0.30
—	októberre	42.50	12.91	+ 0.18
—	november-deczemberre	42.50	12.91	+ 0.18
—	novembertől 4 hóra	42.50	12.91	+ 0.15
Olaj	folyó hóra	68.75	33.21	+ 1.97
—	októberre	69.75	33.69	+ 1.97
—	november-deczemberre	70.25	33.93	+ 1.72
—	első 4 hóra	71.50	34.55	+ 0.86
Szesz	folyó hóra	42.—	22.10	+ 0.13
—	októberre	42.50	22.36	—.—
—	november-deczemberre	42.75	22.49	— 0.39
—	első 4 hóra	43.75	23.01	— 0.27
Szállitási dij:	Budapestről	8.27	3.93	
—	« Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.				
Buza	szeptemb.-októberre	147.75	8.81	+ 0.07
—	április-májusra	158.50	9.45	+ 0.06
Rozs	szeptemb.-októberre	137.25	8.19	+ 0.02
—	április-májusra	135.50	8.07	+ 0.02
Zab	szeptemb.-októberre	127.—	7.58	+ 0.04
—	októb.-novemberre	124.—	7·40	+ 0.03
Olaj	szeptemb.-októberre	52.20	31.14	— 0.24
—	április-májusra	52.80	31.50	— 0.11
Szesz	szeptemberre	48.10	28.69	— 0.42
—	április-májusra	47.40	28.27	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	3.93	2.30	
—	« Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.				
Buza	szeptemb.-októberre	149.—	8.89	+ 0.06
	április-májusra	160.50	9.57	+ 0.12
Rozs	szeptember-októberre	135.—	8.05	+ 0.12
—	április-májusra	134.—	7.99	+ 0.06
Olaj	szeptemb.-októberre	52.50	31.32	+ 0.30
—	április-májusra	53.—	31.61	—.—
Szesz	kész szállitásra	48.70	29.05	—.—
—	szeptemberre	48.50	28.93	— 0.17
—	szeptemb.-októberre	48.30	28.82	—.—
—	április-májusra	47.50	28.33	— 0.12
Repcze	szeptemb.-októberre	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	4.81	2.80	
—	« Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:				
Buza	novemberre	15.30	9.12	+ 0.06
—	márcziusra	16.10	9.60	+ 0.22
Rozs	novemberre	13.40	7.99	—.—
—	márcziusra	13.80	8.23	—.—
Olaj	kész szállitásra	29.—	34.60	—.—
—	októberre	28.30	38.76	— 0.12
Szállitási dij:	Budapestről	5.95	3.45	
BOROSZLÓ.				
Buza		16.40	9.78	—.—
Zab		12.30	7.51	—.—
Olaj		46.70	27.86	+ 0.13
Rozs		13.60	8.11	—.—
Repcze		23.60	14.08	—.—
Tengeri		14.50	8 65	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	2.95	1.71	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Déli gyümölcs.

Trieszt, szept. 15. A *czitrom-üzletre* nézve szilárd irány uralkodik. Néhány kis tétel sorrentói czitrom 10—13.90 forintig fizettetett ládánkint. Jaffából már-már uj termésü gyümölcs is érkezett, de nagyon kevés. Pugliai narancs ára emelkedett. Jegyeztetett: cedretti 3.59—7—7.99 frt, sziczíliai czitrom 1.25—7—10 frt, görögországi 4—6—8.25 frt, pugliai 4—7—9 frt, genuai 6.83—8.79—11.25 frt. Pugliai narancs 2—7—8.75 frt. Eladatott 4118 láda czitrom, 847 láda narancs, 151 láda cedretti. Mai készlet: 1413 láda czitrom. *Szardellák* hozatal nélkül 30—40 frt. *Mogyoró*, uj termésü hosszu 43 frt, levantei 22 frt. *Levantei gyümölcs* eladatott: 350 mm. koszorus füge 20—19 frtig, 350 mm. korinthi 19 frtig, 250 mm. kandiai 15—13 frt, 700 mm. szultán füge 20—30 frtig, 200 mm. ó-koszorus füge 9 frt, 300 mm. uj szultán füge kivitetett. Uj áruból van készletben: 100 mm. koszorus füge, napi ár 19 frt, 100 mm. korinthiai, napi ár 19 frt., 300 mm. vörös kandiai, napi ár 13 frt, 100 mm. piros szamosi, napi ár 15 frt, 2100 mm. szultán füge, napi ár 22—45 frt. Készletek ó-áruból: 5800 mm. koszorus füge, napi ár 9—11 frt, 1500 mm. közönséges füge 3—7 frt, 300 mm. fekete kandiai, napi ár 10 frt, 300 mm. fekete szamosi, napi ár 9 frt, 200 mm. piros samosi, napi ár 10 frt, 50 mm. piros stanchinoi, napiár 10 frt, 600 mm. szultán füge, napi ár 13—15 frt. Behozatal 100 mm. uj [illegible] és 1700 mm. uj szultán füge.

Szilva.

Broska, szept. 14. Bosznia és Szerbia ez évi szilvatermése egy harmadát képezi a tavalyinak. A hozatalok az utolsó hét végéig jelentéktelenek voltak. A felhozott áru daczára a határidő árura vonatkozó lanyha jelentéseknek magas árakon keltek el. Sabaczban 210 piasztert követeltek az apró áruért. Belgrádban a hozatalok jelentéktelenek voltak. A tulajdonosok, tekintettel a gyenge termésre, és arra, hogy a a mult évi termés elfogyott, magasabb árakat követelnek, és pedig 18—18.75 frtot állomásokról, s ezeket az árakat el is érik. A bánsági szilvaiz ára szintén emelkedik.

Rongyok.

Bécs, szept. 16. A rongyüzlet még mindig igen lassu ugyan, de az árak jól tartják magukat. A mi elkelt, nagyobbrészt jó középáru volt, melynek árából nem igen lehetett lealkudni. Az Egyesült-Államok beviteli és Svájcz átviteli tilalma az itteni üzletre semmi hatást sem gyakorolt. Gyapju rongyok után igen gyenge kereslet van. Árak: fehér elsőrendü vászonrongy 14.50—15 frt, félfehér 12.50—13 frt, kék 9.50—10 frt, gyapotrongy vegyes 8—8.50 frt, kék 6.25—6.50 frt, kártonrongy 4—4.50 frt, jutarongy 3.75—4 frt 100 kilókint. A hamburgi piaczon az amerikai beviteli tilalom miatt a rongyüzlet egészen megakadt s az Amerikába szánt rongyok ára bizonyosan esni fog.

Selyemáru.

Lyon, szept. 13. A selyemüzlet csendes, másodrendü 18—20 és 20—22 czentiméter szélességü olasz organtinban naponkint történnek eladások és pedig előbbi 60—61 frankig, utóbbi 59—60 frankig. Sima szövetek után gyenge kereslet van. Egész selyem fekete duchesseben gyenge, merveilleuxben sem különbüzlet. Nyakravaló-satin vásároltatik. Ernyőszövetek lassan keltek. Fekete damas után jó kereslet van. Fehér, nehéz, aranynyal vagy ezüsttel himzett damasnak jó kelete van, valamint az igy elkészitett fehér faille és kasmirnak is. Kendőkben kielégitő forgalom van. Nyakkendők lassan kelnek. Sima tüllnek rosz kelete van. Selyemrojtokban gyenge üzlet jelezhető, annál nagyobb kelete van a bársonynak. A vásáron kevés vevőt lehet látni.

BORÁSZAT.

*** **Filokszera.** Szilágymegye *Szilágy-Somlyó* városában és a szilágy-somlyói járásba kebelezett *Zovány* községben a filokszera jelenléte konstatáltatván, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszter rendeletével nevezett községek összes szőlőterületei, valamint az olyan kertek, melyekben esetleg egyes szőlőtők állanak, zár alá helyeztettek. E rendelet értelmében a zár alá helyezett összes szőlőterületről gyökeres vagy gyökértelen szőlővessző, szőlőnövény és általában a szőlőtő minden egyéb alkatrésze (a szőlőfürt kivételével), továbbá bármilyen fa- vagy cserjenemü ültetvény, használt duczok és szőlőkarók s szőlőlevélbe csomagolt bárminemü tárgyak kivitele s e tárgyaknak egyik szőlőből a másikba való átvitele is tiltatik.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az orsz. erdészeti egyesületnek.** Bróz Alajos az általa Sztanizsa község határában feltárt bányaterületből öt bányarészt dijmentesen felajánlott. Az egyesület három tagu bizottságot küldött ki annak megvizsgálására, hogy a kérdéses ajándék minő természetü s elfogadhatja-e azt az egyesület vagy sem. E bizottság jelentése szerint a feltárt bányaterület közetei illetve érctelepei nem tartalmaznak finom érczet oly mennyiségben, hogy a megnyitandó bányához vérmes reményeket lehetne kötni. Mindazáltal, tekintve azt a körülményt, hogy az érctelep finom érctartalma a legnagyobb valószinüséggel van alávetve és nincs kizárva a lehetőség, hogy mélyebb feltárás után aranyban és ezüstben gazdag erek is lesznek feltalálhatók, az egyesület elfogadhatja az ajándékot, de csak akkor, ha az adományozó oly szabad bányarészek elfogadását ajánlotta fel, melyek elfogadásával sem most sem a jövőben kiadások egybekötve nem lesznek; ellenkező esetben azonban, ha t. i. az ajánlat csak a szabad részek dijmentes átengedésére vonatkozik és az egyesület a bányamivelési illetve kezelési kiadások viselése alól fel nem mentetik, a bizottság a részek elfogadását nem javasolja.

* **Gazdasági tudósitó.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, *Finka* Kálmán lieszkóczi lakost, a zólyomi járás felső részére nézve az állandó gazdasági tudósitói tisztttel bizta meg.

Gazdasági tudósitás.

A földmivelés- ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz mai napig beérkezett jelentések szerint az őszi munkálatok, *szántás és vetés* folyamatban vannak. A *burgonya* szedése is kezdetét vette meglehetős jó eredménynyel, a késői fajok elég szépen fejlődtek, csakis az erdélyi részekben panaszkodnak rothadás miatt. A *tengeri* általában jól áll, itt-ott attól tartanak, hogy nem fog teljesen megérni. A *dohánytörés* több helyt folyamatban van, állását általában dicsérik; ugyanezt állithatni a *szőlőről* is, mindazáltal a szőlősgazdák nincsenek tökéletesen megelégedve, mert a szőlő érését késlelik. Egerek nagyobb mérvü elszaporodása miatt Baranya, Somogy, Torontál és Fogaras megyékből érkezett panasz.

* **Nagy-Légh** (Csallóköz), szept. 14. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Hogy nálunk az uralgó szárazságban a szokott kerti öntözés mitsem használ, hogy a zöld veteményeк, kivált a káposzta, kel — az elpusztithatlan nyüvek sokasága miatt tarthatlan állapotba jutottak, azt napról-napra látjuk: de, hogy a méhekre nézve is ütött a végóra, arra senkisem gondolt. Már hetek előtt hallatszott: fojtják a méheket; némelyek nevettek a dolgon, mások panaszkodtak, hogy rablóméhek járnak, ezeket majd elfogták, majd elzárták. Magam is láttam augusztus dereka felé, hogy a méhek mint valamely sötét szalag telekről telekre szálltak, tanyát keresték, a méhházakra lecsaptak, s kasokat foglaltak. Némelyek örültek, hogy méheik szaporodtak, mások a dolgot késői rajoknak vélték. Egy sem találta el a valót, egy sem gondolt arra, hogy a méhek éhhalál elől vándorolnak. Pedig igy állott a dolog. Egész éven át iszonyu szárazság uralkodott, gabnáink megsültek, a fü kiszáradt, virág nem volt, tavacskákat nem lehetett látni, még a kutak is száradó félbe jutottak; a méhekre nézve tehát megszünt az élelmi keresetmód. Fáradtak, dolgoztak, de csak sejtet rakhattak, a mi csekély mézet gyüjthettek, megemésztették maguk, zivataros, ködös, borus napokon, s a kasok napról-napra könnyebbek lőnek. Nálam egy kasba három jó rajt szoritottunk, meg is telt a kas, nehézsége is meg volt arra nézve, hogy telelőnek vegyük, s mi lőn a vége? Az, hogy most már csakugyan szemlére kerülvén a dolog, világossá lett, hogy egyetlen rajt sem lehet megtartani, s hogy a kalandor méhek csakugyan éhhalál elől menekültek, idegen kasokra csapván, s a benlevő mézet ott is fölemésztvén, az ottszülöttekkel együtt elvesztek. A legjobb legnehezebb kasok nem öntenek félmeszely mézet. Mig az anyakasok is fogyatékosak; jó, ha háromból megtartható egy. A mi az őszi munkákat illeti, ugy most már forgatunk, de a földnek semmi nedve sincsen, itt-ott törik a kukoriczát is, de biz apró, tán megadja felét a mult évinek, bab nem lesz.

K.-Apáthi, szept. 14. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Az őszi munkálatokra az idő a legkedvezőbb fordulatot vette, a mig egyrészt a napfényes meleg napok a még folyamatban levő cséplésnek szolgálnak, addig az időközi esők elősegitik a buzavetésre való előmunkálatokat, ugy, hogy az idei vetésre meglehetős jól munkált föld vár. Ugyanez időjárás szépen neveli a jobbadán már kikelt repczét, csak a gyönyörüen álló tengerire nézve kellene tartós meleg idő, hogy megérhessen, mert egy korai fagy tetemes kárt okozhat zöld kukoricza földeinken. Az állatállomány egészségesnek és jó legelőnek örvend, a sertések pedig a tarlón feljavulva, vigan néznek az ez idei bő makktermés elébe.

NAPIREND: Szeptember 18-án.

Naptár: Csütörtök. — Római kath.: Tamás, Villanóvai. — Prot.: Titus. — Görög-orosz: (szept. 6.) Csudatevő Mihály. — Zsidó: (elul. 28.) — Nap kél 5 ó. 43 p., nyug. 6 ó. 4 p. — Hold kél 4 ó. 32 p. regg., nyug. 5 ó. 31 p. d. u.

Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.

A miskolczi kör megnyitó ülése este 7 órakor (nagy-mező-utcza 4. szám).

A szepesi társaskör ismerkedési estélye 8 órakor a Kommer-féle vendéglő külön helyiségében.

A főváros törvényhatósági képviselő bizottságának folytatólagos közgyülése d. u. 4 órakor (uj városháza).

Krisztus a Kalvárián Munkácsy képe a müesarnokban d. e. 9-től d. u. 5-ig és este 7—9. Belépti dij 50 kr.

Gyümölcskiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.

Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12-tőig, d. u. 2—4-ig.

Iparművészeti muzeum a müesarnok épületében d. e. 9-től d. u. 1.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Muzeumban: term. rajz- és népismetár d. e. 9—tól d. u. 1.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.

Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-d. u. 1 óráig.

Állatkert nyitva egész nap.

Margitszigeten czigányzene naponként, katona-zene kedd, csütörtök, vasárnap és ünnepnapokon. Hajóközlekedés félóránkint.

Kivonat a hiv. lap szept. 17-i számából.

Arverések a fővárosban. Zimmermann Antal 83,895 forintra becs. ingóságai okt. 31 (torony-utcza 1). Previatits József 2049 forintra becs. ingóságai szept. 19 (muzeum-körut 1).

Arverések a vidéken. Szakál Katalin 400 forintra becs. ingatl. okt. 29 Német-Gurab (Bazin). Jánován Miklós 2200 forintra becs. ingatl. decz. 20 Knéz (Vinga). Diner Karolina 90,302 forintra becs. ingatl. október 6 Liptó-Szent-Miklós. Pomázl P. Ignácz 2193 forintra becs. ingatl. okt. 27 J.-Ladány (Jász-Apáti). Goldstein Ábrahamné 4050 forintra becs. ingatl. okt. 17 Sepsi-Szent-György. Kováts Anna 1555 frtra becs. ingatl. nov. 10 Markota (Győr). Gede János 3178 forintra becs. ingatl. nov. 11 Peér (Győr). Moity Lucza 1041 forintra becs. ingatl. nov. 5 Frányova (Nagybecskerek). Hoch György 2282 frtra becs. ingatl. decz. 16 Szomajom (Kaposvár).

Csődhirdetmények. Löffler József brassói lakos ellen, bej. okt. 25. Csődbiztos: Onaciu Sándor törvényszéki biró, tömeggondnok: dr. Kábdebó Ferencz ügyvéd. Spitzer Sámson budapesti lakos ellen, bej. október 31. Csődbiztos: Sárváry Gusztáv törvényszéki biró, tömeggondnok: Pajor Gusztáv ügyvéd. Kepecs Nándor szatmári lakos ellen, bej. decz. 12. Csődbiztos: Kölcsey Sándor törvényszéki biró, tömeggondnok: Daróczy Endre ügyvéd.

Csődmegszüntetések. Semsey Miklós kassai lakos ellen.

Pályázatok. A nagyszebeni kir. jbiróságnál irnoki, — a brassói kir. ügyészségnél hivatalszolgai, — a kanizsai kir. tvszéknél hivatalszolgai állomásokra.

A kis lottó huzásai szept. 17-én.

Prága	38	61	48	20	27
Lemberg	49	76	40	50	57
Szeben	44	25	59	90	15

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NÉVSORA.

Schmidt-Orient szálloda.
Marpin A. Páris
Dittrich J. Ruttka
Senger E. Ruttka
Fülöp L. Nagyvárad
Kulcsár F. T.-Szentmiklós
Cserepy J. Kaposvár
Krisovska A. Varsó
Michna J. Holits
Kirner J. L.-Szentmiklós
Reismayer G. Szalka
Markovics M. Salgótarján
Fischer S. Zombor
Fichsl S. Nagyvárad
Lengyel S. Ludas
Koszik B. Kassa
Gombay J. Kassa
Erdősy E. Técső
Fischer J. Pancsova
Hladenik J. Borró
Pataky M. Sátoraljaujhely
Goldner G. Szolnok
Glatz D. Podolin
Fiók K. Nagykároly
Kiss J. Komárom

Tigris szálloda.
Frankl A. Bécs
Vazgauer A. Bácsfa
Wohl H. Losoncz
Máriássy B. N.-Füged
Nagy P. Zágráb
Weisz G. T.-Füred
Todorovits T. Sziget

Vadászkürt szálloda.
Keller I. D.-Adony
Orgetus I. Pétervárad
Tóth V. Iványka
Városy K. Szabadka
Stojevics I. Mohács
Crabely R. Putnok
Simonyi D. Domony
Schöndtbauer H. Bécs

Aranysas szálloda.
Czebe S. Mezőtúr
Toob M. Gyöngyös
Bogvár M. Gyöngyös
Baky M. Dunavecse
Kis D. Zólyomlipcse
Horváth M. Kismárton
Blauhorn I. Pázmánd
Heiszler Gy. Lovasberény
Draskóczy E. Losoncz
Schmidt I. és Gy. Lőrinczi

Budapest szálloda. Bécsi utcza.
Friedmann T. Zombor
Fried S. Hatjos
Kovács E. Szabadka
Dr. Wächter I. N.-Perkáta
Vaskovics A. Szeged
Kovács E. Szabadka
Singer F. Bécs

Erzsébet szálloda.
Talapkovits E. Ungvár
Ragány I. Berczel
Kaufmann I. Érsekujvár
Török M. Sz.-Fehérvár
Karl B. nejével Cservenka
Parragh B. Orsova
Habrovsky I. Pécs
Kozorics Gy. Szőllős
Lichtschein D. Debreczen
Hevessy I. Rozsnyó

Fehérló szálloda.
Szerday I. Erdély
Oláh I. Ecseg
Wimez I. Szente
Molnár L. Kecskemét
Zak I. Sümeg
Mészáros I. Kecskemét
Szak I. Somorja
Müller V. Metzenzéf
Kreitz M. Komárom
Schwimer I. Hódmezővásárhely
Füredy I. Gyöngyös
Weisz I. H-Bánya
Jezencsik S. Ecseg
Horváth P. Somogy

Európa szálloda.
Bellagard A. gr. Bécs
Amante B. Bécs
Bawer E. Bécs
Hermann K. Bécs
Winter Zs. Bécs
Silberstein M. Bécs

Fehér hattyu szálloda.
Dr. Ompolyi E. Fóth
Braun I. Heves
Ländler F. Guta
Ungar A. Omoravicza
Hinka I. Karta
Braun M. Debreczen
Goldstein M.-né Debreczen
Wohltan S. Regensburg

Hungária szálloda.
Borke K. Teherán
Berliacz B.-Bánya
Passaver Bécs
Krisch K. Petőház

Floyd E. London
Mannráth Berlin
Bethlen P. gr. Bethlen
Ormódy L. Debreczen
Gollár G. Páris
Mesnagers K. Páris
Makanrif V. Schottland

Holzwarth-Frohner száll.
Kaczvinszky V. Jassy
Hugmann F. lvg. M.-Óvár
Pollák J. Bécs
Kaffka R. Bécs
Beck A. Bécs
Hirsch M. Bécs
Huber E. Bécs
Haller O. Szatmár
Horovitz S. Kolozsvár
Maler D. Csernő
Singer V. Fiume
Pollak S. Madaras
Haldek F. Miskolcz
Klamer I. Miskolcz
Riedl K. Landshut
Szivér M. Hódmezővásárhely
Molnar E. Hódmezővásárhely
Fried I. Tata

István főhg. szálloda.
Burján I. Bécs
Szemrák K. Beszterczе
Singer E. Budapest
Leta K. Pozsony
Hombalka M. Baja
Dragovszky I. Beszterczе
Kleinschnitz D. Prága

Marchall-szálloda az „Angol királynőhez"
Vicomte de Bondy Páris
Hotte L. Francziaország
Strobl Francziaország
Salles Bécs
Blanche Bécs
Berkheim Francziaország
Jakabffy Th. Dombegyháza
Oblath L. Szeged
Lyka D. Pázmánd
Honig M. Szemes
Dr. Jakobi E. A.-Kubin
Polit P. Ujvidék
Zotovich M. Szempcz
Barthelémy L. Páris
Fanda M. Bécs
Balázsy I. Dobsa
Schwarz H. Brünn
Arangyelovits M. Alexincz
Schenner A. Bécs
Petrovits M. Sabacz
Mladenovits I. Zimony
Milke V. Philadelphia

Magyar király szálloda.
Dolesko M. Komárom
Sándor K Eszék
Sveighofer K. Érsekujvár
Novák I. Nyitra
Varga I. Nagykanizsa
Scherfel G. Kulcsár
Fabinyi E. Szászváros
Polakovits L. Ujverbász

Russo L. Hamburg
Braun I. Komárom
Vitkovszky I. Berlin
Schwartz Gy. Bonyhád

Nemzeti szálloda.
Norticiny V. Eperjes
Frater F. B.-Gyula
Blajót M. Marienbad
Majovsky V. Zólyom
D. Komlósy F. N.-Tapolcza
Boros F. Szárföld
Szendy Cs. Szolnok
Oláh F. Homonna
Salamon K. Körmöcz
Viertl N. N.-Perkáta
Dimits L. Negotin
Holler K. Kolozsvár
Aczady B. Topolya
Csoma I. Devecser
Barczay I. Bárcza
Sigmond D. Kolozsvár
Simon Gy. Temesvár

Páris szálloda.
Árvay E. Szeged
Ludvig V. Troppau
Weber I. Liptóvár
Stein G. Vácz
Wesser P. Detta

Kohen M. Batonya
Steinitz L. R.-Bánya

Pannonia szálloda.
Hubay Gy. Kassa
Solymonyi B. Szatmár
Mocsáry K. Délegyháza
Klein M. Eger
Medzihraszky B.-Bánya
Mayer V. Bécs
Kiss A. Szolnok
Aradi I. Pécs
Dr. Barts I. Pozsony
Rudnyánszky N.-Tapolcsán
Vojnovits M. T.-Kanizsa
Tompo A. Miskolcz
Rauscher M. Pozsony
Sztromszky I. Kecskemét
Müller A. Rimócz
Morgenstern S. Kisczell
Szücs-Necsko Makó
Halász A. Bogács
Török I. Bodva
Friedrich V. Pécsvár
Polith P. Ujvidék
Stoll B. Selmeczbánya
Molitorisz I. Eperjes
Krzysztofovitz Bosznia
Zsiros S. Beregszász
Szabó I. Beregszász
Seifer M. Bécs

Elhaltak Budapesten 1884. szept. 16.

Kovács M. 7 é. IX. k. malom-u. 86. elgázolás.
Ruzsitska J. 33 é. napsz. VIII. k. bérkocsi-u. 40. tüdővész.
Spiro R. J. 42 é. napsz.-nő VII. k. Hunyady-u. 30. szivbaj.
Béres P. 33 é. szabó VII. k. Klauzál-u. 32. agylob.
Povenitz J. ács önakasztás.
Linek I. 47 é. kertész VII. k. gyarmat-u. 2370. gyomorfekély.
Vári T. 73 é. napsz.-nő szegényház rák.
Kovács J. 35 é. hivt. I. k. ponty-u. 2. tüdőgümő.
Zirkl Zs. 2 é. posztónyiró leánya II. k. iskola-u. 18. ránggörcs.
Tolnay K. E. 67 é. II. k. Toldy-u. 66. aggkór.
Navratil H. T. 44 é. kefekötő neje II. k. fő-ut 43. hashártyalob.
Ágaczi T. 36 é. napsz.-nő VI. k. rózsa-u. 96. rák.
Bajáry J. 18 é. VI. k. Bajza-u. 44. tüdőgümő.
Eisenecker S. H. 65 é. VI. k. külső-váczi-ut 7. aggkór.
Ledon T. 32 é. kocsis III. k. polgár-u. 8. szivbaj.
Kamocsay K. 2 é. hivt. leánya III. k. bécsi-ut 40. bélhurut.
Sebestyén J. 2 é. napsz. leánya IX. k. Tompa-u. 11. agylob.
Balogh V. 34 é. cseléd I. k. orsz. téb. tüdővész.
Preusz F. M. 85 é. özv. VIII. k. Rákóczi-tér 3. tüdőlégdag.
Edelmann T. 2 é. korcsm. leánya VIII. k. üllői-ut 40. bélhurut.

NYILT-TÉR.

Dr. Szontagh A. egészségügyi tanácsos lakik most: **Hatvani-utcza 14.**

Dr. DEÁK fogorvosi műterme
Budapest, belváros, Deák Ferencz-utcza 3. szám, első emelet.
számos éveken át Berlinben szerzett tapasztalatok nyomán a legmagasabb igényeknek megfelelőleg berendezve. 10962
Hölgyek részére női asszisztenczia.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.
Budapest, szept. 18-án
a szinház zárva.
Holnap, szeptember 19-én.
Uj betanulással először:
III. Richárd király.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, szeptember 18-án.
Másodszor:
Donna Juanita.
Operette 3 felv. Irták Walzel és Genée. Forditotta Radó A. Zenéjét szerzette Souppé K.
Személyek:

Don Pomponio	Kassai
Donna Olympia	Aranyossiné
Sir Andreis	Solymosi
Fitzrow	Eródi
Gaston Dufaure	Kápolnai
René Dufaure	Pálmai Ilka
Riego Manrique	Gergely
Gil Polo	Ujvári
Petrita	Szelényi Anna
Don Eusebio	Prielle
Pichegru	V. Kovács
Tepa	Vasváriné
Dolores	Ágostoni B.
Bikaviador	Imrei
Vizhordó	Izsó
Angol káplár	Baranyay
Egy férfi	Füredi
Egy asszony	Füredinė
Őr	Kósa
Ersillo	Vári I.
Royos	Béni I.
Leon	Ligeti I.
Lorilló	Galantai
Gueredo	Galambos
Gorciloso	Kun M.
Villagas	Bónis A.
Ambresio	Mikei I.

Kezdete 7 órakor.
Holnap, szeptember 19-én.
BLAHA L. assz. mint vendég.
Turi Borcsa.

FŐVÁROSI SZINKÖR
Budán a Krisztinavárosban.
Budapest, szept. 18-án.
Beczkóy József jutalomjátéka.
Először:
ILDA,
a szép kun leány.
Történeti látványosság 3 felv.
Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.
Budapest, szept. 18-án.
Laube Henrik emlékünnepére:
Die Karlsschüler.
Szinmű 5 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

GYOMORBAJBAN SZENVEDŐK
részére minden előforduló esetben, különösen pedig étvágytalanságnál és emésztési bántalmaknál, a kellemes izü és erősitő kir. szab. gyomor-erősitő likőr ajánltatik. Egy üveg használati utasitással 60 krajczár. Kapható Török József gyógyszerésznél király-utcza és minden nagyobb füszerkereskedésben valamint a készitőnél **Kann Lipót** likőr-gyárosnál Budapesten váczi-körut 66.
Kolera-bajok ellen kitünő gyomor-erősitő likőröm legjobban ajánlható. 10468

IDŐJÁRÁS szept. 17. regg. 7 órakor

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A nagy légnyomás (773—774) a Keleti tenger és a Kárpátok között van s iterjed a kontinens nagy részére (766—768). Az idő, a nyugati helyek kivételével, általában derült, csendes, száraz, kevés hőváltozás mellett.

Hazánkban: Inkább északnyugatias gyenge szelek mellett, a hőmérséklet északkeleten kevéssel kisebb, délnyugaton nagyobb lett, a légnyomás mindenütt nagyobbodott. Az idő általában derült, csendes, száraz.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Általában csendes, derült, száraz időt várhatni.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700+	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	71.9	D 3	+ 12.2	—	○
Beszterczе	73.0	ENY 1	+ 10.2	—	◔
Beszterczebánya	71.5	ENY 2	+ 11.2	—	○
Budapest	72.0	K 1	+ 13.2	—	○
Csáktornya	70.8	E 1	+ 12.3	—	○
Debreczen	70.6	E 3	+ 12.2	—	○
Eger	72.9	EK 1	+ 13.7	—	○
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	70.0	ENY 2	+ 17.6	—	◔
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	—	—	—	—	—
Kolozsvár	73.7	ENY 1	+ 5.8	—	○
Magyar-Óvár	72.0	◎	+ 11.0	—	○
Mármaros-Sziget	72.9	E 2	+ 10.2	—	○
Nagy-Enyed	73.6	EK 2	+ 12.0	—	●
Nagy-Szeben	72.0	DK 2	+ 10.6	—	◑
Nagyvárad	69.7	◎	+ 13.8	—	○
Orsova	72.6	◎	+ 13.8	—	◔
Pancsova	71.7	D 1	+ 13.6	—	◔
Selmeczbánya	72.9	NY 4	+ 12.4	—	○
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	70.6	DK 3	+ 12.1	—	○
Szeged	70.9	ENY 1	+ 12.5	—	○
Sepsi-Szt-György	—	ENY 1	+ 14.3	—	◔
Szolnok	70.9	ENY 1	+ 12.2	—	○
Temesvár	71.8	E 2	+ 15.0	—	○
Trencsén	71.4	ENY 2	+ 12.0	—	◔
Ungvár	70.8	E 5	+ 10.5	—	○
Zágráb	71.4	◎	+ 15.4	—	○
Bécs	72.1	◎	+ 11.7	—	○
Bregenz	71.4	◎	+ 13.4	—	≡
Lesina	69.5	◎	+ 20.0	—	◔
Pola	69.8	◎	+ 18.0	—	∞
Prága	72.2	DNY 1	+ 11.0	—	○

Jelek magyarázata ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült; ◔ — ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ◍ — esős, ▲ — jég; ≡ — köd; ✳ — hóeső; ∞ — gőz; ⚡ — zivattar, villám.

VIZÁLLÁS 1884. szept. 17.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.05	—	apadó	M.-Sziget	0.76	—	apadó
Komárom	2 03	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	2.40	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	3.46	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	1.38	—	apadó
Ujvidék	3.58	—	áradó	Szolnok	1.73	—	apadó
Pancsova	1.57	—	változtl.	Szeged	2.15	—	apadó
Orsova	2.36	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	—	04	apadó
Barcs	1.31	—	apadó	**Maros**			
Eszék	2.20	—	apadó	Arad	—	56	áradó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	1.95	—	apadó	Temesvár	0.17	—	apadó

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései szeptember 17.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	76 kg frttól	frtig	77 kg frttól	frtig	78 kg frttól	frtig	79 kg frttól	frtig	80 kg frttól	frtig	81 kg frttól	frtig	kg frttól	frtig	kg frttól	frtig
bánsági buza uj	csendes	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki	«	7.70	7.85	7.80	7.95	7.90	8.05	8.--	8.15	8.10	8.25	8.20	8.30	— —	— —	— —	— —
pestvidéki	«	7.60	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7 85	8.--	7.95	8.10	8.05	8.20	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei	«	7.10	7.75	7.70	7.85	7.80	7.95	7.90	8.05	8.--	8.15	8.10	8.25	— —	— —	— —	— —
bácskai	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
m. északv.	«	7.50	7.55	7.60	7.65	7.70	7.75	7.80	7.85	7.90	7.95	8.—	8.05	— —	— —	— —	— —

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint	100 kilogramm ára frt -tól	kr.	frt -ig	kr.
rozs	uj	—	szilárd	70—72	6	80	7	05
árpa	«	takarmány	csend.	60—62	6	--	6	35
«	«	égetni való	«	62—64	7	—	8	—
«	«	sörfőzdei	«	64—66	8	35	9	60
zab	«	—	bágy.	39—41	5	95	6	30
tengeri	ó	bánsági	szilárd	75	6	35	6	40
« «	«	másnemü	«	73	6	30	6	35
« «	«	—	lanyha	—	—	—	—	—
köles	—	—	«	nélkül	—	—	—	—
káposzta-repoze	uj	—	«	—	11	50	12	75
bánsági repoze	«	—	«	—	11	—	12	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	szilárd	tavaszra	8	45	8	47
«	»	őszre	7	98	8	—
tengeri	szilárd	máj.—jun.	5	63	5	65
zab	bágyadt	tavaszra	6	33	6	35
	»	őszre	6	08	6	10
repoze káposzta	»	aug—szeptemb. 1884	12 2/8	—	12 3/8	—
		—	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 6%	122.50	122.75
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000 4%	92.85	93.10
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 10,000 4%	92.70	93.—
Magyar papirjáradék adómentes 5%	88.95	89.20
Magyar vasuti kölcsön á 120 frt o. ért. (300 frank) 5%	142.50	143.--
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban 5%	143.—	143.50
Gömöri államvasuti záloglevelek 5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm. 5%	95.50	96.—
Magyar 1873. keleti vasutarany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm. 5%	118.50	119.—
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban 5%	102.—	102.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt	114.—	114.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt	113.75	114.25
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	115.25	115.75
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben 5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben 5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 5%	100.50	101.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal 5%	100.—	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi 5%	100.--	100.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal 5%	100.25	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi 5%	100.—	102.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi 5%	100.50	101.50
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt) 5%	96.50	97.50
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt) 5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt) 5%	98.75	99.25
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)	—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov. 4 2/10%	80.80	81.10
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug. 4 2/10%	80.80	81.10
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius 4 2/10%	81.75	82.10
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október 4 2/10%	81.75	82.10
Osztrák aranyjáradék adómentes 4%	105.—	105.50
Osztrák papirjáradék, adómentes 5%	95.75	96.25
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki á 250 frt p.p. 4%	124.—	125.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki á 500 frt o. é. 5%	134.50	135.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki á 100 frt o. é. 5%	143.50	144.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki á 100 frt o. é.	170.—	171.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki á 50 frt o. é.	169.--	170.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes 6%	105.75	106.25
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes 6%	106.—	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes 5%	98.75	99.50
Szerbiai nyereményi-kölcsön 100 frank 3%	29.50	30.50
Bécs város nyerem. kölcsöne 1874-ből	125.—	125.50

RÉSZVÉNYEK.

Osztal. 1883-ra	Értékpapirok	Befiz. frt	pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	—.—	—.—
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	108.—	108.50
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	—.—	—.—
—.—	Központi partársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
19.50	Magyar Általános Hitelbank	200	297.—	297.50
26½ fr	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13½ fr	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. é.	100	106.50	106 75
5.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	86.—	86.50
20 fr	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	—.—
14.—	Osztrák hitelintézet	160	298.20	298 40
43.—	Osztrák-magyar bank	600	845.—	850.—
11.—	I. magyar iparbank	150	156.—	157.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	609.--	611.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
6.—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
10.—	Bécsi biztositó társaság	200	240.—	242.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ	200	235.—	238.—
152.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3430.--	3460.—
5.—	Foncière pesti biztositó intézet	103	87.50	88.--
7 fr	Magyar-franczia biztos. társaság	50	50.50	51.--
62.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	—.—	1060.--
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	580.—	590.—
120.—	Első budapesti	500	1260.--	1270.—
20.—	Erzsébet malom	500	232.—	235.—
40.—	Hengermalom	500	565.—	575.—
32.—	Lujza	160	299.—	300.—
10.—	Molnárok és sütők	200	436.—	439.—
100.—	Pannonia	1000	1150.—	1160.—
40.—	Viktória	300	424.—	427.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
—.—	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	178.--	178.25
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
5 —	Báttaszék-dombovári	100	—.—	—.—
—.—	Déli vasut	200	175.50	176 50
6 fr	Észak-keleti vasut	200	147.—	148.50
— —	Erdélyi vasut	200	165.—	166.—
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	175.50	176.50
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	147.50	148.50
— —	Magyar-galicziai vasut	200	170.50	171.50
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	171 —	172.—
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	303.—	303.50
32 fr	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	249.—	250.—
— —	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	534.—	538.—
31 50	Pesti közuti vaspálya	500	584.—	585.—
32.—	Pesti közuti vaspálya elv. jegy.		390.—	395.—
	e) Takarékpénztárak.			
22.—	Budapest III. kerületi	50	76.—	77.—
6.—	Országos központi	300	449.—	453.—
28.—	Pesti első hazai	1000	5140.—	5160.—
320.	Egyesült Budapest fővárosi	200	449.—	453.—
28.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	92.50	93.—
	f) Különféle vállalatok.			
4.50	Alagut	105	141.—	143.—
9—	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	87.50	88.50
8.—	Első magyar üveggyár r. t.	500	525.—	535.—
60.—	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	35.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	189 50	190.--
	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	950.—	960.—
60.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	440.—	445.—
30.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	265.—	270.—
20.—	Kereskedelmi testület épülete	210	—.—	—.—
30.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	540.—	545.—
40.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	900.—	—.—
70.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	165.—	166.—
9.—	Kőszénbánya- és téglagyár ideigl. r.		—.—	—.—
12.—	Nemzeti waggon-kölcsönző-r. t.	100	97.—	99.—
—.—	Pesti építő-társaság	85	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	113.50	114 —
	« « ideigl. r. j.	50	—.—	—.—
8.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	129.—	130.—
20.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	288.—	290.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	823.—	827.—
30.—	Sertéshizlaló	200	334.—	337.—
	Sóskuti kőbánya	200	61.—	62.—
18.—	Spodium és csontlisztgyár	200	235.—	237.—
1 —	Szálloda részvény-társaság	80	96.—	100.—
	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	172.—	173.—
20.—	Török bir. dohány-egyedárusági társ.		130.—	131.—
	Téglagyár, kőbányai	160	260.—	262.—

ZÁLOGLEVELEK.

Értékpapirok	pénz	áru
Magy. földhitelintézet papirérték 5½%	101.50	102.25
Magy. földhitelintézet papirérték 5%	100.50	101.—
Magy. földhitelintézet papirérték 4½%	94.25	94.75
Magy. földhitelint. arany v. ezüst 5%	124.25	125.—
Magyar jelzálogbank 5½%	101.30	101.60
Magyar jelzálogbank 5%	98.60	99.—
Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5½%	100.—	101.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért. 5%	101.75	102.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért. 4½%	100.—	100.25
Osztrák-magyar bank osztr. ért. 4%	94.75	95.—
Pesti magyar kereskedelmi bank 6%	101.75	102.50
Pesti magyar kereskedelmi bank 5½%	101.50	102.—
Pesti magyar kereskedelmi bank 5%	99.—	99.50
«Albina» takarék- és hitelintézet 6%	100.50	101.50
Magy. jelz.-hit.-bank nyer. kölcs. 4%	99.50	100.—
Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv. 5%	99.25	99.75

ELSŐBBSÉGEK

Értékpapirok	pénz	áru
Alf.-fiumei v. (n.v.-északi v.) 200 5%	100.—	100.25
Alföld-fiumei vasut 1874. kib. 200 5%	98.75	99.25
Budapest-pécsi vasut ideiglen jegy 5%	97.50	98.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v. 200 5%	98.50	99.—
Dunagőzhajózási társulat 100/200 5%	—.—	—.—
Duna gőzhajózási társaság 300 6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya 300 5%	96.50	97.50
Észak-keletivaspálya (aranyban) 1000 5%	120.—	121.—
Észak-keletivaspálya (aranyban) 200 6%	126.—	127.—
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t. 200 6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya 200 5%	97.50	98.50
Magy.-galicziai vaspálya II. kib. 200 5%	97.25	97.75
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.) 200 5%	100.—	100.50
Magyar nyugativas 1874. kib. 2000/1000 5%	98.—	99.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyb. 200 5%	116.—	116.50
Mármarosi sóvasut r. t. elsőbbs. r. 100	—.—	—.—
I. erdélyi vaspálya 200 5%	97.—	97.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut 200 6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben 300 5%	100.—	101.—
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.) 200 5%	98 50	99.—
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal) 200 5%	101.--	102.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal) 5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut 5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1883. kib. 400/2000 m. 4%	—.—	—.—
Szamosvölgyi vasut t. elsőbbs. r.	82.50	—.—
Tiszavidéki vasut 5%	104.75	—.—
Budapesti lánczhid 100 6%	104.—	104.50
Lloyd- és tőzsde-épület 100 5%	97.—	97.50

MAGÁNSORSJEGYEK.

Értékpapirok	pénz	áru
Osztrák hitelintézet	176.—	177.—
Budavárosi sorsjegy	41.50	42.50
Keglevich sorsjegy	19.—	20.—
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.	7.—	7.50
Osztrák vörös kereszt-egylet	13.—	13.50
Pálffy sorsjegy	39.50	40.50

PÉNZNEMEK.

Értékpapirok	pénz	áru
Császári királyi arany (vert)	5.75	5.78
Császári királyi arany (kör.)	5.73	5.76
Osztrák-magyar 8 frtos arany	9.67	9.69
20 frankos arany	9.67	9.69
20 márka	11.93	11.96
Török aranylira	—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst	—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi	59.65	59.75

Váltók árfolyama (látra).

	Bank-kam.	pénz	áru
Német bankpiaczok 100 márk	4%	59.65	59.80
Amsterdam 100 hollandi frtért	3%	100.40	100.60
Brüssel 100 frankért	3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért	3%	48.35	48.45
Marseille 100 frankért	3%	—.—	—.—
Svájczi piaczok 100 frankért	3%	48.30	48.40
Zürich 100 frankért	3%	48.30	48.40
London 10 font sterlingért	2%	121.80	122.10
Szentpétervár 100 rubelért	6%	—.—	—.—
Olasz bankpiaczok 100 lire nouve ital.	4%	—.—	—.—

Bécsi tőzsde szept. 16

A) Általános államadósság.

	Pénz	Áru
Egységesjár., papir, május—novemb. 5%	80.80	80.95
Egységes járadék, papir, febr.—aug. 5%	80.80	80.95
Egységes járadék, ezüst január—jul. 5%	81.85	82.—
Egységes járadék, ezüstb. ápr.—okt. 5%	81.95	82.10
Sorsolással, 1854-ből 250 frt sorsj. pp. 4%	124.25	125.—
Sorsolással, 1860-ból 500 frt sorsj. o.é. 5%	134.20	134.50
Sorsolással, 1860-ból 100 frt sorsj. o.é. 5%	143.--	143.50
Sorsolással, 1864-ből 100 frt sorsj. o.é.	170.75	171.25
Sorsolással, 1864-ből 50 frt sorsj. o.é.	170.—	171.—
Como-járadék 42 lira	41.—	43.—
Államjószági jelzáloglevél 120 frt 5%	150.50	151.—
Bécs-glogn. v. els. jegy. 100 frt p. p. 5%	99.—	—.—
B) A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok államadóssága.		
Osztrák aranyjár. adómentes 100 frt 4%	104.80	105.--
Osztr. papirjár. visszafiz. 1881 100 frt 5%	95.85	96.05
C) A magyar korona országainak államadóssága.		
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt 6%	122.80	123.—
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt 4%	92.75	92.90
Magyar papirjáradék 100 frt 5%	88.85	89.--
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ezüst 5%	143.25	143.75
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ar. k. 5%	142.40	142.80
Keletivasutiál. kötv. 1869-ből 300 frt 5%	95.90	96.30
Keletivasutiál. kötv. 1873-ból 300 frt 5%	—.—	—.—
Keletivasutiál. kötv. 1876-ból 100 frt 5%	102.—	102.50
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 frt 5%	—.—	—.—
Magy. államkölcs. 1873. sors. 100 frt 5%	—.—	—.—
Magyar urbéri válts. kötvény 100 frt 5%	96.25	—.—
M. szőlődézsma-válts. kötv. 100 frt 5%	98.70	99.10
Magyar nyeremény-kölcsön 100 frt	114.25	114.50
Magyar nyeremény-kölcsön á 50 frt	114.—	114.50
M. tiszav. s szegedi ny. sorsj. 100 frt 4%	115.—	115.25
D) Földteherm. kötv. 100 frt pp.		
Csehországi 5%	106.50	—.—
Bukovinai 5%	100.—	100.50
Galicziai 5%	100.—	100.50
Karinthiai 5%	106.50	—.—
Krajna és tengerparti 5%	102.75	—.—
Morvaországi 5%	105.75	—.—
Alsó-ausztriai 5%	105.—	106.25
Felső-ausztriai 5%	104.50	106.—
Salzburgi 5%	102.—	—.—
Sziléziai 5%	110.—	—.—
Stiriai 5%	105.—	—.—
Tiroli 5%	102.—	—.—
Horvát- és szlavonországi 5%	100.—	102.—
Erdélyi 5%	100.75	101.25
Temesi bánság 5%	100.—	100.75
Temesi 1867-iki sorsolási záradék 5%	100.—	100.50
Magyar 5%	100.80	101.30
Magyar 1867-iki sorsolási záradék 5%	100.25	100.75
E) Más közkölcsönök.		
Dunaszabályoz. sors. 1870-ből 100 frt 5%	115.—	115.50
Dunaszab. kölcsön 1878-ból 100 frt 5%	105.—	—.—
Pestvárosi kölcsön 1871 6%	105.—	—.—
Pestvárosi kölcsön 1880 5%	98.50	99.—
Triesztvárosi kölcs. 1865 6%	107.75	—.—
Triesztvárosi kölcs. 1879 6%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1867 5%	102.50	103.—
Bécsvárosi kölcsön 1874 (ar. v. ez.) 5%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1874 (sorsolás)	125.20	125.60
Olasz járadék 100 lira 5%		
Szerb nyer. kölcs. 100 frk 3%	29.75	30.—
Török vasuti kölcsön 400 frk	20.80	21.10
F) Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).		
Osztr. ált. földh.-int. sors. ar. v. ez. 4½%	120.75	121.25
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf. 4½%	97.30	97.80
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf. 4%	92.50	93.—
Osztr. ált. földh.-int. nyer.-kölcsön 3%	97.—	97.50
Csehorsz. földh.-társ. 36 éves visszf. 5½%	103.75	—.—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf. 6%	104.50	—.—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf. 5%	102.50	103.50
Központi földhitelint. bank 38 é. 5%	100.—	100.50
Gácsországi földhitelintézet 18 é. 6%	98.75	99.25
Gácsországi földhitelintézet 20 é. 7%	101.—	101.50
Gácsországi földhitelintézet 36 é. 6%	99.—	99.50
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36 é. 5½%	102.50	103.—
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36 é. 5%	101.50	102.—
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf. 5½%	—.—	—.—
Osztrák jelzálogbank sorsolással 5%	100.50	—.—
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf. 5%	—.—	101 50
Osztrák jelzálogbank sorsolással 4½%	97.--	98.—
Osztrák-magyar bank 5%	101.70	101.80
Osztrák-magyar bank 4½%	100.10	100.25
Osztrák-magyar bank 4%	94.75	95.—
Első osztrák takarékp. sorsol. 30 év 5½%	102.75	103.50
Első osztrák takarékp. sorsol. 32 év 5½%	102.75	103.50
Pesti hazai első takarékp. 41½ éves	99.—	99.50
Magyar föld hitelintézet 5½%	101.70	102.25
Magyar földhitel int. sorsolása 39 év 5%	100.50	101.—
Magyar földhitelint. sorsolása 4½%	94.25	94.50
Magyar földh.-int. sors. 39 év arany 5%	124.25	—.—
Magyar jelzálogbank 25 évi sors. 5½%	101.50	102.50
Magyar jelzálogbank 40 évi sors. 5½%	100.50	101.50
Magyar jelzálogbank 40 évi sors. 5%	98.50	99.—
G) Elsőbbségi kötvények.		
Albrecht pálya 300 frt ezüst 5%	99.50	99.75
Alföld-fiumei pálya 200 frt ezüst 5%	100.—	100.30
Alf.-fiumei k. 1874. k. 200 frt ezüst 5%	98.90	99.30
Arad-temesvári vasut 200 frt ezüst 5%	—.—	—.—
Cseh északi vasut 300 frt 5%	107.—	107.50
Cseh nyugati vasut 300 frt 5%	101.40	101.70
Buschtiehradi vasut 150 frt ezüst 5%	103.—	103.50
Dunagőzhajózási társ. 300 frt ezüst 5%	118.—	—.—
Dunagőzhaj. társ. 100/200 frt ezüst 6%	110.50	111.—
Dunagőzhajózási társ. 200 frt arany 5%	—.—	—.—
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst 5%	98.80	99.20
Erzsébet pálya 600 és 3000 márka. 4%	108.60	109.—
Erzsébet p. 400 és 2000 m. lev. nélk. 4%	114.60	114.80
Ferdinánd északi pálya 100 frt p.p. 5%	105.50	106.—
Ferdinánd északi pálya 100 frt o.é. 5%	102.50	103.—
Ferdinánd északi pálya 300 frt ez. 6%	108.70	—.—
Ferencz-József pálya 200 frt ez. 5%	90.—	90.30
Pécs-barcsi pálya 200 frt ez. 5%	101.--	101.50
Károly-Lajos gácsi pálya 300 frt o.é. 5%	100.—	100.25
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez. 5%	100.10	100.40
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez. 5%	98.90	99.30
Kassa-od. (osztr. v.) 1879. 200 frt 5%	101.20	102.—
Kassa-od. (magy. v.) 1879. 200 frt 5%	121.90	122.20
Lemb.-czern.-jassii p. I. kib. 300 frt o.é.	98.80	99.30
Lemb.-czern.-jassii p. II. kib. 300 frt ez.	100.75	101.25
Lemb.-czern.-jassii p. III. kib 300 frt ez.	99.75	100.25
Lemb.-czern.-jassii p. IV. kib. 300 frt	99.75	100.25
Osztrák-magyar Lloyd 300 frt arany 5%	—.—	—.—
Osztr.-magy. Lloyd 1881. 500 frt ar. 5%	—.—	—.—
Osztr.-magy. Lloyd 1882. 500 frt ar. 5%	123.—	123.50
Osztrák észak-nyugati p. 200 frt ez. 5%	103.50	103.90
Osztr. ész.-nyug. p. Lit. B 200 frt ez. 5%	102.90	103.20
Rudolf-pálya 300 frt ez. 5%	110.60	110.90
Rudolf-pálya 1884. kib. ezüst 5%	87.—	87.30
Erdélyi pálya 200 frt ez. 5%	97.20	97.60
Osztr.-magyar államvasp. 500 frank 3%	186.—	186.75
Osztr.-m. áll.-vp. 1874. k. 500 frank 3%	—.—	—.—
Osztr.-m. áll.-vp. kieg. h. 500 frank 3%	182.—	—.—
Osztr.-m. áll.-vp. I. kib. 200 frt ar. 5%	—.—	—.—
O.-m. áll.-vp. (brünni r.) 150 frt ez. 5%	122.—	—.—
Déli pálya jan.—julius 500 frank 3%	144.15	144.65
Déli pálya április—okt. 500 frank 3%	144.75	145.25
Déli pálya 200 frt ar. 5%	123.--	123.50
Dél-északném. összek.-p. 100 frt o.é. 5%	99.—	99.50
Dél-é.-n.ö-szek.-p. 1879. k. 100 frt o.é. 5%	95.—	95.50
Tiszavidéki pálya 1000 frt o.é. 5%	105.50	105.90
Tisz. vidéki pálya 200 frt o.é. 5%	104.75	105.25
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt ez. 5%	98.30	98.70
Magy. gácsorsz. p. II. kib. 200 frt ez. 5%	96.25	96.75
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar. 5%	96.—	96.40
Magy. északkeleti pálya 400 márka 5%	120.60	121.—
Magy. északkeleti pálya ar.-kötv. 6%	126.50	127.50
M. nyug. (Székesf.-győr-grácz) 200 frt 5%	99.50	100.50
Magy. nyug. vp. 1874. k. b. 200 frt 5%	99.—	—.—
H) Különféle sorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt o.é.	176.50	177.—
Clary 40 frt p.p.	41.—	41.30
Dunagőzhajózási 100 frt p.p.	115.50	116.—
Innsbruck városi 20 frt o.é.	19.—	19.50
Keglevich 10 frt p.p.	19.—	—.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o.é.	18.20	18.60
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o.é.	23.—	24.--
Buda város kölcsöne 40 frt o.é.	41.50	42.50
Pálffy 40 frt p.p.	36.50	38.—
Osztr. vörös-kereszt sorsjegy 10 frt o.é.	12.90	13.20
Magyar vörös kereszt-sorsjegy 5 frt o.é.	7.—	7.30
Rudolf alapitvány 10 frt o.é.	18.75	19.75
Salm 40 frt p.p.	54.25	54.75
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o.é.	21.50	22.50
St.-Genois 40 frt p.p.	49.75	50.25
Stanislau városi 20 frt o.é.	23.50	24.50
Trieszt városi 100 frt p.p.	128.—	130.—
Trieszt városi 50 frt o.é.	68.—	—.—
Waldstein 20 frt p.p.	28.25	29.--
Windischgrätz 20 frt p.p.	38.75	39.25
Nyereményjegyek 3%-nyi kölcsön	20.—	22.—
I) Bankok részvényei.		
Angol-osztrák bank 200 frt 5%	104.75	105 25
Bécsi banktársulat 200 frt 5%	—.—	—.—
Bécsi bankegyesület 100 frt 5%	103.20	103.70
Osztrák ált. földhitelintézet 200 frt 5%	227.50	227.75
Pestimagyar keresked. bank 500 frt 5%	—.—	—.—
Keresked. és ipar hitelintézet 160 frt 5%	298.—	298.25
Magyar általános hitelbank 200 frt 5%	296.25	296.75
Alsó-ausztriai leszámít. társ. 500 frt 5%	823.—	828.—
Magy. lesz. és pénzváltó bank 100 frt 5%	85.75	86.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztrák jelzálogbank 200 frt 5%	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank II. kib. 200 frt 5%	105.75	106.25
Osztrák tartományi bank 200 frt 5%	99.50	99 75
Magyar országos bank 200 frt 5%	—.—	—.—
Magyar ált. municip. hit.-int. 200 frt 5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt 5%	849.—	851 —
Unio-bank 100 frt 5%	90.—	90.50
Általános forgalmi bank 140 frt 5%	148.—	148.50
K) Közleked. vállalatok részv.		
Albrecht pálya 200 frt o.é.	—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt o.é. 5%	178.--	178.25
Arad-temesvári vasut 200 frt o.é. 5%	—.—	—.—
Cseh északi vasut 150 frt o.é.	184.—	185.—
Cseh nyugati vasut 200 frt o.é.	—.—	—.—
Buschtiehradi vasut 500 frt p.p. 5%	840.—	845 —
Buschtiehradi v. (lit. B.) 200 frt o.é.	180.—	182.--
Dunagőzhajózási társas. 500 frt p.p.	534.—	536.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez. 5%	176.—	176.50
Erzsébet pálya 200 frt p.p. 5%	231.25	232.—
Erzséb. p. Lincz-Budweis 200 frt o.é. 5%	—.—	—.—
Erzséb. p. Salzburg-Tirol 200 frt o.é. 5%	195.75	196.—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p.p. 5%	2380.—	2385.—
Ferencz-József pálya 200 frt o.é. 5%	207.50	208.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt o.é. 5%	—.—	—.—
Károly-Lajos galicziai p. 200 frt o.é. 5%	268.—	268 50
Kassa-oderbergi pálya 200 frt o.é. 5%	147.75	148.—
Lemberg-czern.-jassi p. 200 frt o.é. 3%	191.50	192.—
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p.p. 5%	550.—	553.—
Osztrák északnyugati p. 200 frt o.é. 3%	176.25	176.50
Osztr. é.-nyug. v. (Lit. B.) 200 frt o.é. 3%	177.—	177.50
Rudolf-pálya 200 frt o.é. 5%	180.50	180.75
Első erdélyi pálya 200 frt o.é. 5%	176.—	176.50
Osztrák államvasuttárs. 200 frt o.é. 5%	303.—	303.50
Déli pálya 200 frt o.é. 5%	148.—	148.25
Délészak-ném. összek. p. 200 frt p.p. 5%	148.25	148.50
Tiszavidéki pálya 200 frt p.p. 5%	249.50	250.50
Bécsi Tramway 200 frt o.é. 5%	211.—	211.25
Magy. gácsországi pálya 200 frt o.é. 5%	171.—	171.50
Magyar északkeleti pálya 200 frt o.é. 5%	165.50	166.—
M. nyug. székesf.-gráczi 200 frt o.e. 5%	171.75	172.25
L) Iparvállalatok részvényei.		
Osztr. általán. építő-társaság 200 frt	118.50	116.50
Liesingi serfőzde 100 frt	60.50	61.—
Prágai vasipar-társulat 200 frt	182.25	183.--
Rima-murányi vas.-társ. 100 frt 5%	113.50	114.—
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt 5%	—.—	—.—
Bécsi fegyvergyár társaság 100 frt 5%	—.—	—.—
Nemzk. wagg.-kölcs.-t. Bpest 100 frt	—.—	—.—
Által. waggon-kölcs.-t. Bpest 80 frt 5%	87.—	[illegible]
Bécsi építő-társaság 100 frt	86.50	[illegible]
Assicurazioni gen. com. 1000 frt p.p. 5%	—.—	—.—
«Duna» osztr. bizt.-r.-t. 200 frt o.é. 5%	300.—	—.—
Viszontbiztositó-t. bécsi 200 frt o.é. 5%	93.—	[illegible]
«Securitas» viszontbizt.-t. 250 frt o.é.	330.—	[illegible]
Bécsi élet- s jár.-bizt.-int. 200 frt o.é. 5%	—.—	—.—
Bécsi biztositó társaság 200 frt o.é. 5%	240.—	[illegible]
M) Váltók (látra).		
Amsterdamra 100 hol. frt 3%	—.—	—.—
Brüsseli 100 frank 3%	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 márka 4%	59.70	59.90
London 10 font st. 2½%	121.70	121.85
Milano 100 ol. lira 4½%	48.30	48.40
Franczia bankpiaczok 100 frank 3%		
Páris 100 frank 3%	48.37½	48.42½
Pétervár 100 rubel 6%	—.—	—.—
Svájczi piaczok 100 frank 3%	48.35	48.40
Zürich 100 frank 3%	48.35	48.40
N) Valuták.		
Császári és királyi arany darabja	5.77	5.79
Császári és kir. reczés arany darabja	5.76	5.78
Osztrák-magyar 8 frtos arany darabja	9.68	9.69
20 frankos arany darabja	9.68	9.69
20 márkás arany darabja	11.96	11.98
Orosz imperiale darabja	9.96	9.97
Sovereigns darabja	12.13	12.17
Török arany lira darabja	10.97	11.—
Mária-Terézia (Levant) tallér darabja	—.—	—.—
Ezüst 100 frt o.é.	—.—	—.—
Ezüstjáradék-szelvény 100 frt o.é.	—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márka	59.70	59.75
Olasz bankjegy 100 ol. lira	48.30	48.35
Orosz papir rubel darabja	1.23½	1.23½

Fontos szenvedőknek.

Sérvkötő sérvvédővel. Keleti megbecsülhetetlen üdvös találmánya. A sérv-védő a testet és a sérvet — de magát sérvkötőt is izzadás ellen védi, s igy a viselő mindig száraz sérvkötőt hord. Tökéletesen a testhez simul és a pelotta a sérv irányához képest idomitható. **Árak:** Uri vagy női sérvkötő egyoldalu 5 forintos. Kettős 10 frt. Megszerezhető csakis a készitőnél **KELETI J. sérvkötő-gyáros.** Raktár: **Budapest Kálvin-tér 2-ik szám alatt.** Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — **Sérvkötőim Dr. Renner ur tekintélyes orvos, sebész, szülész tudorunk felügyelete alatt készülnek.** Hogy a nagyérdemü bel- és külföldi megrendeléseket a leggyorsabban foganatosithassam, gyári raktáromat közvetlenül a főposta mellé, koronaherczeg utcza 17. tettem át. Hirdetésemet félrevezetés czéljából utánozzák. **Keleti J.** sérvkötő gyáros. 10851

Fontos szenvedőknek.

VASBUTOROK ÉS FALIÓRÁK részletfizetésre.
Agyak, gyermekágyak, bölcsők, gyermekkocsik, éjjeli szekrények, asztalok, sodronylappal és vaslemezzel, mosdó-asztalok, sodrony ágy-betétek, székek, valamint minden nemü faliórák és irodai álló-órák a legnagyobb választékban félhavi és havi részletfizetésekre.
Kivánatra árjegyzék és mintalap ingyen és bérmentve küldetnek.
HOLITSCHER ZSIGMOND
vasbutor és gyermekkocsi gyári raktára
Budapest fürdő utcza 4. szám. 10928.

A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság által Budapesten Tattersalban,
folyó évi október 1—3-ig lókiállitás, lódijazás és lóvásár; kettős kocsi-lovakra, 5 dij háta-lovakra — továbbá október 19—21-én ménlóvásár és telivér évesek ugy idősebb anyag nyilvános árverése, október 26—30 és november 2-án ügetőverseny, ugyanannap a verseny után az ügetők és kocsik nyilvános árverése fog tartatni. Az ügetőverseny anyag árverésénél csak magyar lótenyésztők vehetnek részt.
Felkéretnek a ménes vagy lótulajdonosok, hogy lóanyagukat a fentebbi határidőre bejelenteni sziveskedjenek. Külföldi ugy belföldi vevők megjelenésére nézve gondoskodott. 11027
Az igazgatóság.

„PALLAS" irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (*Budapest, IV. ker. gránátos-utcza 6. szám*) megjelent és minden könyvárusnál megrendelhető:

KERESKEDELMI FÖLDRAJZ
KERESKEDELMI TANODÁK ÉS FELSŐBB IPARISKOLÁK SZÁMÁRA
IRTA
Dr. TOLDY LÁSZLÓ
BUDAPESTI KERESKEDELMI AKADÉMIAI TANÁR.
I. és II. KÖTET:
I. KÖTET: Ázsia, Afrika, Ausztrália és Amerika leirása. *Ára füzve 2 forint.*
II. KÖTET: Európa leirása. *Ára füzve 1 frt 20 kr.*

AMERIKAI LEVELEK
IRT
Ifj. SZÉCHÉNYI IMRE gróf.
Ára 1 forint.

BIRTOKMINIMUM
HOMESTEAD
IRTA
Ifj. SZÉCHÉNYI IMRE gróf.
Ára 50 kr.

MAGYARORSZÁG
MEZŐGAZDASÁGI NYERSTERMÉNYEINEK
ÉS NÉMELY FŐBB
MEZŐGAZDASÁGI IPARKÉSZITMÉNYEINEK
BEHOZATALA és KIVITELE.
AZ ORSZÁGOS MAGYAR KIRÁLYI STATISZTIKAI HIVATAL ÁLTAL KIADOTT ÁRUFORGALMI KIMUTATÁSOK ALAPJÁN
IRTA
TELKES SIMON
Ára 1 forint.

310 ctm. őszi és téli pyapjuszövet egy férfi öltözetre 4.78, 7.39, 9.34; 10914
220 ctm. téli kabátszövet 5.52, 8.98.
Minták bérmentve, minta nélkül szövetet nem küldök, mindenki győződjék meg, mit vesz.
Krausz Lipót fia posztó gyári és ruharaktára Budapest, belváros, kigyótér 3.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvkereskedésben kapható.

JÓSIKA MIKLÓS REGÉNYEI.

Olcsó kiadás. — Egy-egy füzet 50 kr

1—2. **Abafi.**
3. **Zólyomi.**
4—6. **Az utolsó Bátori.**
7—10. **A csehek Magyarországban.**
11—14. **Zrinyi a költő.**
15—16. **A könnyelmüek.**
17—24. **II. Rákóczy Ferencz.**
25—26. **Eszther.**
27—28. **A rom titkai.**
29—32. **A hat Uderszki leány.**
33—35. **A két barát.**
36—40. **Jósika István.**
41—43. **A zöld vadász.**
44—49. **Egy néger szabadsághős.**
50—51. **Két királynő.**
52. **Egy kétemeletes ház Pesten.**
53—55. **A szegedi boszorkányok.**
56—57. **A nagyszebeni királybiró.**
58—59. **Az első lépés veszélyei.**
60—61. **Akarat és hajlam.**
62—64. **Jő a tatár.**
65—66. **Pygmaleon** vagy **Egy magyar család Párisban.**
67—68. **A rejtett seb.**
69—71. **A tudós leány a.**
72—74. **A gordiusi csomó.**

JOSIKA MIKLÓS BESZÉLYEI
és kisebb regényei.

Uj olcsó kiadás. — Egy-egy kötet 50 kr.

Az élet utjai.
Élet és tündérhon. 3 kötet.
Viszhangok. 2 kötet.

Jósika Miklós. **Két élet.** — **Kakukszó.** Két kötet. 2 frt
— **A két mostoha.** Történelmi regény 2 kötet. 2 frt.
— **A végváriak.** Regény. Három kötet. 3 frt
Jósika Miklós. Régibb és ujabb **novellák.** 4 kötet. 3 frt 20.
— **Regényes képletek.** 3 kötet. 2 frt 40.

43431. sz.-hoz. VII—1884.

Pályázati hirdetés.

A honvéd-menház részére 1885. évi január 1-től deczember végéig szükséges étkezési és anyagjárandósági czikkeknek szállitására pályázat hirdettetik.

A szállitandó czikkek napi illetőleg hosszabb időszakra beszállitás mellett megközelitőleg, a következő mennyiségben szükségeltetnek, nevezetesen:

36500 adag félfehér kenyér 700 grammos adagokban naponta 100 adag.
7300 kilogram főzéshez való marhahus, naponta 20 kilogram.
1360 kilogram sültnek való felváltva marha és disznó hús, vasár- és ünnep napokon 20 kilogram,
550 kilogram disznó zsir,
180 kilogram füstölt szalonna,
2200 kilogram 6-os számu gőzmalmi liszt
140 kilogram árpakása,
140 kilogram buzadara,
140 kilogram tarhonya,
280 kilogram rizs,
670 kilogram bab,
670 kilogram borsó,
670 kilogram lencse,
3000 kilogram burgonya,
7300 liter tej, naponta 20 liter,
180 liter eczet,
2600 liter bor a meghatározott napokon szükséges mennyiségben,
290 kilogram pörköletlen kávé,
550 kilogram czukor,
580 kilogram örlött kősó,
18 kilogram paprika,
18 kilogram bors,
18 kilogram köménymag,
72 köbméter keménytüzifa, tölgy vagy bükkfa, a mi az ajánlatban külön kikötendő,
120 métermázsa salgó-tarjáni kőszén,
3600 kilogram ágyszalma, minden 4-dik hónapban 1200 kilogram.

A pályázni kivánók felhivatnak, hogy 50 krajczáros bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett irásbeli ajánlataikat, a szállitani szándékolt czikkek után esedékes összeg 5%-val felérő bánatpénz csatolása mellett 1884. évi október 15-ki déli 12 óráig a honvédmenház parancsnokságánál a szerződési feltételek 2-dik e) pontja szerint szállitandó czikkek lepecsételt és az ajánlat tevőnek nevével ellátott csomagokba foglalt mutatványaival együtt benyujtsák.

A részletes szállitási, illetőleg szerződési feltételek a honvédmenház parancsnokságánál betekinthetők.

A szállitás átengedése iránti elhatározásnál nemcsak a szállitandó czikkek ára, hanem a mutatványok szerinti minőség is tekintetbe fog vétetni.

Budapesten, 1884. évi szeptember hó 16. 11029

1-ső cs. kir. kizár. szabad. ujonnan javitott
Ruganyos sérvkötők

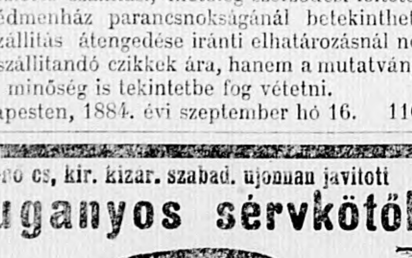

Fontos szenvedőknek.
sérvvédővel.
Fontos szenvedőknek.

Legujabb találmány az amerikai, ujonan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából müvésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legüdültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alvásközben is használtathatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professor **Kovács** a sebészeti kóroda aleinöke, dr. **Gross Lajos** magy. kir. egészségügyi tanácsos, dr. **Glück Ignácz** kir. törvényszéki orvos által.
Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiból, szövötteket, mint szinte szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.
Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, praeservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR.
cs. kir. szab. sérvkötő készitő Budapesten Deák-Ferencz-u.
Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak dbja 6—10 frt, a kettősnek dbja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb. — Ugyanitt kapható a legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postai bélyeg beküldetik, és a hirdetés száma közöltetik.

Őszinte házassági ajánlat. Egy 30 éves, keresztény vallásu kereskedő, 1500 frt évi jövedelemmel, szolid, szorgalmas, hü férfi óhajt hasonló jelzetü leánynyal vagy özvegygyel házasságra lépni. Ajánlatok becsületbeli titok biztositása mellett «Őszinte 100» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 7832

A. B. gazd. irnok. Levele van a kiadóhivatalban.

Kedves Margitom! Légy oly változatlan, mint minő én maradok mindig, ugy intézd hogy ha megeröltetésbe nem kerül, jöhess oda, de előbb add tudtomra mikor, hogy találkozzunk? Hü Poldid. 7842

«Julia.» Forró lázban nevével foglalatoskodik, élet és halál közt lebeg, orvosi vélemény szerint talán csak a nagy öröm változtatna helyzetén, mint jó barátja szerencsétlennek, kérem levele kiséretében küldjön neki az epedve várt és igért tárgyat azonnal, az életnek megmentheti talán. 7844

Eladás.

Budapest, Józsefvárosban 364 öl telek házzal eladandó. Többet a kiadóhivatalban. 7781

Butorok, saját készitésü asztalos és kárpitos butorok 10%-kal olcsóbb mint mindenhol, mindennemü megrendeléseket elfogadunk, izlésteljes és szilárd munkáért kezeskedünk. Mintaraktár aranykéz-utcza 2. Herold I. és társa. 7700

Két fiatal vizsla, tiszta angol faj, olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7819

Egy nagyobb házrész a Ferencz József-téren eladandó alkuszok kizárásával. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 7848

Egyenruha. Gyógyszerész önkéntesnek való teljesen uj egyenruha jutányos áron eladó. Ertesitést ad a kiadóhivatal. 7847

Vétel.

Keveset használt, jó karban levő, könnyü hajtókocsit szándékozom jutányos áron venni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7830

Alkalmazást nyer

Kerestetik egy mezőgazdasági gépjavitómühelyben egy munkavezető, ki már mint ilyen müködött és gőzcséplőgépek és mindennemü más gazdasági gépekben teljes szakismerettel bir. Fizetés 1200 frt évenként. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7818

Egy müvelt, (keresztény) férfinak, kinek számos finom összeköttetése van, alkalom nyujtatik maga részére jövedelmező existencziát alkotni. Részletes levélbeli ajánlatok «F. G.» jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 7823

Konyhakertész vidéki nagy városba, feles termelésre jó földön, szükség szerint előleg és lakás nyujtása mellett kerestetik. Ajánlatok «H. L.» czimen e kiadóhivatalba. 7837

Segéd füszerkereskedésbe felvétetik. 7849

Gyermekkertésznőnek ajánlkozik egy fiatal okleveles gyermekkertésznő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7848

Alkalmazást keres

Nevelőnőül ajánlkozik vizsgázott munka tanitónő keresztény családhoz 5—10 éves koru gyermekekhez. 7759

Végzett joghallgató alkalmazást keres ügyvédi irodában. Czime megtudható e lap kiadóhivatalában. 7839

Egy igen csinos, fiatal szobaleány óhajtana egy magányos urhoz szobalánynak menni. Levelek «Szobalány» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7840

Egy hat év óta működö, jelenleg is alkalmazásban levő vaskereskedősegéd, szeretne hasonló minőségben alkalmaztatni. Bővebbet a kiadóhivatal. 7846

Egy szepességi kisasszony mint társalkodón vagy házi kisasszony, alkalmazást keres. Bővebbet e lap kiadóhivatalánál. 7825

Lakás és bérlet.

Butorozott utczai szoba (2 ablakos), zongora használattal és külön bejárattal kiadandó egy ur számára. 7804

Egy nagy világos szoba kerestetik külön bejárattal a várban, lehetőleg előszobával, butorral vagy anélkül. 7838

Oktatás.

Une demoiselle française Institutrice diplomée désire trouver leçons de français. Adresse au bureau du journal. 7822

An English Lady just returned from London is arranging her lessons for the season. Grammar, literature, conversation. E. P. Office of the Egyetértés. 7826

Correpetitornak ajánlkozik egy hetedik osztálybeli gymnasialista. Bővebbet a kiadóhivatal. 7845

Kitünő képzettségü nevelőnő (özv. assz.) magyar, német, franczia és angol nyelv teljes birtokában tudományos képzettséggel, zongora és kézimunka tanitással, mint nevelőnő vagy társalkodónő állást keres. Ajánlatok «G. K.» czim alatt Kenyérmezőre Esztergom mellett intézendők. 7841

Különféle.

Szülésznő! Hölgyeknek tanácsot, segedelmet nyujt, rendezett lakásán minden kényelmet. Kiváló szolgálatot, szüléseknél lelkiismeretes ápolást és szótartást biztosit. Ligethy Juli Stáczió-utcza 46. első emelet ajtó 25. 7561

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának határozata folytán a folyó 1884. évi október hó 27-ik napján reggeli 9 órakor a város tanácstermében tartandó árverésen a következő javadalmak fognak bérbe adatni.

1. A Szt-László térre és a nagy-piaczra vezető Körös nagyhidak vámszedési joga 1885. évi január hó 1-ső napjától 6 egymásután következő évekre vagyis 1890. évi deczember hó 31-ig napjáig.
Kikiáltási ár 7910 frt évi bérösszeg.

2. Bormérési regale javadalmak, az 1885. évi január hó 1-ső napjától 1890. évi deczember hó 31. napjáig város részenkint

Kikiáltási ár és pedig a

a) Várad-Olaszi városrészre	8418 frt	04 kr.
b) Várad-Velencze	2856 «	— «
c) Várad-Váralja és Csillagváros részek együttesen	3070 «	— «
d) N.-Várad-Ujváros, Külváros és a nagy-piacz térre	6620 «	01 «

Az esetben azonban, ha a bormérési regale városrészenkinti bérbeadása által kedvező eredmény el nem éretnék, ugyanez alkalommal a kerületenkinti bérbeadás fog foganatba vétetni.

3. «Zöldfa» vendéglő és szálloda helyiség, mely áll 35 vendégszoba, étterem, kis és nagy terem sörcsarnok, istálló, kocsiszin, vendéglős lakása és a személyzet részére szükséges helyiségekből az 1885. évi január hó 1-ső napjától 12 egymásután következő évekre, vagyis 1896. évi deczember hó 31-ik napjáig.
Kikiáltási ár 5500 frt évi bérösszeg.

Köteles bérleni szándékozó a kikiáltási ár 10%-kát zárt ajánlatába csatolni, vagy a nyilvános árverésnél az árverelő küldöttség kezeihez letenni.

A zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéséig a polgármesteri hivatalhoz adandók be.

Árverelőt az árverési feltételek a leütéskor azonnal kötelezik, tulajdonos várost azonban csak a törvényhatósági bizottságnak jóváhagyása után.

Az árverési feltételek Papp János gazdasági tanácsos hivatalos helyiségében a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Nagyváradon, 1884. évi szeptember 1-én.

11010 **Az árverelő küldöttség.**

Felső Magyarországban egy finom **merinó nyáj,** gazdaság változtatás miatt olcsón eladandó (tavali gyapju ár 200 frt.) A nyáj 350 anyabirka, 170 darab 1¼ éves anyabirka és ürü, 250 téli bárány és 50 igen finom kos. — Értekezhetni Lang Lipót hirdetési irodájában, Dorottya-utcza 9. szám alatt Budapesten. 11031

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható. 11005
Dr Leitner
40 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u: 1—5-ig, este 7—10-ig.

Kinek Bécsben!!! *bármi, bajos, titkos vagy sürgős* dolgot kell elintézni, vagy bármiféle *értesitést* kiván, bizalommal forduljon az *«oesterr. Interventions-Bureau»*-hoz *Bécsbe,* IV., Apfelgasse 6. 11025

9163

AMERIKA utazásjegyek **REIF ARNOLD-nál,** Wien, I., Pestalozzigasse 1. Legrégibb czég ezen szakmában. Értesités és prospectus ingyen.

Teljes ellátás Bécsben
tisztességes fiatal tanulók részére a «Ring»en lakó franczia családnál, minden kényelemmel annyai gondviselés; különböző iskolák közelben. «W. 632.» Ajánlatok czim alatt Mosse Rudolfhoz Bécsben, I., Seilerstätte 2, küldendők. 11024

Az őszi és téli idényre
BUM MÓRITZ
legrégibb és legjobb hirü posztóáru czége Brünnben (alapittatott 1822.) ajánl Pamutszövetet, brünni gyártmányt, igen szép, divatos mintákban, egész öltözetre 1 frt 60 krtól, 2, 2.50, 3, 3.50, 8 frtig méterenként. **Télikabát szövetet,** minden szinben és kivitelben 2 frt 50 krtól 3.50, 4, 4.50, 12 frtig méterenként. **Legujabb kabátbélést,** 1 frtól 1.50, 2—6 frtig mtrenként. **Elegáns nadrágszövetet,** 2 frttól 3, 4, 5—8 frtig méterenként. **Valódi ang. uti-plaideket,** 3½ méter hossz. 1 m. 60 cm. széles, prakt. szinüek 3 frt 50 krtól 5.25, 6.50—16 frtig méterenként. Nagy raktár mindennemü polgári, katonai, szolgai, egyházi, billard- és kocsiposztókban, alkalmas posztónemek tüzoltóknak, aggastyánoknak, lövészeknek és egyéb testületeknek. — Minták ingyen és bérmentve. Áruk szállitása csak is utánvét vagy a fizetés előleges teljesitése mellett. 10 frt értéket meghaladó küldemények portomentesek. Dus választéku mintalapok a **szabómester uraknak** kivánatra ingyen. **Normalszövetek** öltözetekre, valamint **normalágy- és utitakarók dr. Jäger Gusztáv rendszere szerint Stuttgártban** nagy választékban. 10907

NEUSCHLOSZ ÖDÖN ÉS MARCEL
ezelőtt NEUSCHLOSZ J. FIAI.
Budapest, Ujpesti-rakpart 10.

gőzfürész-, faáru- és parket-gyára ács- és asztalos üzlet, ajánlja nagy választéku **parketjeit.** Folytonosan nagy készlete van száraz, hibátlan **tölgyfa, amerikai padlózatból.** Három évi garantiát nyujt. — **Parket-lerakást** helyben mint vidéken jól és jutányosan eszközöltet. Kivánatra **mintákat** és **árjegyzéket** bel- mint külföldre legnagyobb készséggel bérmentesen küld. Elvállal **szerszám- és épületfa szállitást, ács- és asztalos-munkákat** igen mérsékelt feltételek mellett. — **Kiállitási pavillonok és szekrények.**
9823

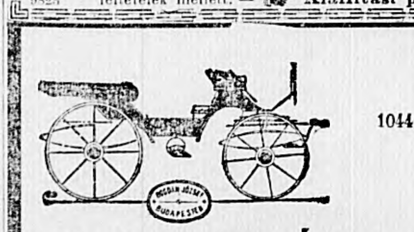

10446

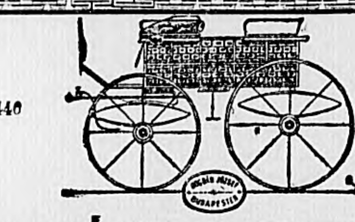

BOGDÁN JÓZSEF
Raktár: *Muzeum-körút 19. sz.* **kocsigyárosnál** Gyár: *páva-utcza 10. szám.*
nagy vláasztékban kaphatók **jótállás mellett** a legdiszesebb és legszolidabb **ruganyos diszkocsik** 200 frttól följebb; **homokfutó kosárkocsik** 200 frttól följebb; **divatos batárok** 400 frttól följebb; **halottas kocsik** 400 frttól följebb.
10446
Halottas kocsik községek és szövetkezetek részére részletfizetés mellett is adatnak.

Csak 11012
ZACCHIRI N. ÉS G.
KELETI ÁRUHÁZÁBAN.
Budapesten, *IV., Mária Valéria-utcza 9. sz. a.*
Bécsben I. Bartensteingasse 5, és I. Graben 26.
Legnagyobb raktár:
valódi smyrna **szalon szőnyegekből** minden nagyságban; valódi **PERZSIAISZŐNYEGEKBŐL** legdúsabb választékban, valódi **pamlag-szőnyeg** antik és uj.
Futó-szőnyegek, brüseli, Tapestrie, velour, hollandi, Manilla, Cocos; *Ágy-szőnyegek.* különböző árakban; **függönyök és Portiérek** perzsiai mintákban, **asztalteritők, szamártáskák,** bronce áruk, china és japáni porczellán-edények.
Nagy választék keleti különlegességekben.

A t. cz. magyar olvasó közönséghez.

Tisztelettel értesitjük a t. cz. magyar olvasó közönséget, hogy *„Gondüző"* czimen uj *szépirodalmi heti lap* jelent meg kiadásunkban, melyre vonatkozva megismertetjük következő programmunkat:

Távol tartva magunkat minden pártoskodástól, azt a föladatot tüztük magunk elé, hogy lapunkat a legszigorubb erkölcsi elvek szerint szerkesztjük, ugy hogy azt minden anya bátran adhatja serdülő leánya kezébe; a magyar irodalmat tehetségünk szerint fogjuk ápolni és nemzetünk kedvelt iróinak legjobb munkáit közöljük, különös sulyt fektetve a regényirodalomra; adni fogunk beszélyeket, költeményeket, vidámitó humoreszkeket, a közmivelést előmozditó természetrajzi-, földrajzi-, ország- és népismereti vázlatokat, a kertészetet és háztartást érdeklő tanulságos közleményeket, azonkivül tekintettel leszünk a jelesebb külföldi regényekre is.

Támogatva legkiválóbb iróink által, minden törekvésünket oda irányozzuk, hogy lapunkat folyvást tökélyetesitsük és emeljük, hogy oly családi lapot nyujthassunk a magyar olvasó közönségnek, minő, tekintve a legnagyobb gonddal választott, dús tartalmat, a pompás kiállitást és a fölöttébb olcsó árt, hazánkban mostanig még nem jelent meg és — joggal mondhatjuk — *mely a hézagot kitölteni lesz hivatva.*

Első számunkat következő munkatársakkal kezdjük: **P. Szatmáry Károly, Mikszáth Kálmán, Kazár Emil, Margitay Dezső stb.**

A második számban érdekfeszitő nagyobb szabásu történeti regényt kezdünk meg **P. Szathmáry Károly**-tól e czimen:

„SZÉKELY TÁMAD, SZÉKELY BÁNJA."

A negyedik számban **Mikszáth Kálmán** fiatal iróink e matadorja szokott kedélyes és megragadó modorával kisebb regényt fog közölni a fővárosi életéből.

A hatodik számban nagyobb társadalmi regényt kezdünk meg **Dr. Sziklay Jánostól.**

Szigoruan és lelkiismeretesen tartva szem előtt programmunkat, az a biztos remény kecsegtet minket, hogy a **«Gondüző»** kedvelt olvasmánynyá válik minden müvelt családi körben és érdemes lesz arra, hogy valóságos göndüzővé legyen és valódi házi kincset képezzen arra nézve, ki szünóráiban érdekes olvasmánynyal akar foglalkozni.

Előfizetési föltételek:

A **«Gondüző»** szépirodalmi heti lap, megjelen minden vasárnap 3 ivnyi tartalommal azonkivül a képes czimlappal ellátott boritékon két oldalnyi hasznos tudni valókkal és talányokkal a következő előfizetési árak mellett: Egy évre *6 frt,* félévre *3 frt.* negyedévre *1 frt 50 kr.* Egyes szám ára *15 kr.*

A jutalmakat illetve is arra törekedtünk, hogy előnyt nyujthassunk t. előfizetőinknek.

Tetemes áldozatok árán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy kizárólag előfizetőink számára olajnyomatu eredeti magyar festményeket sokszorosittattunk, minek következtében minden féléves előfizetőnknek **egy,** az egész éveseknek pedig **két** képet adhatunk. E képek jól és tartósan készitett, mosható arany keretben, **84.** cent. magasak és **70** cent. szélesek, egészen készen a fölfüggesztéshez, és egy darab ára csak is **2** frt. — E képek a következők: **Szent István király. — Kossuth Lajos. — Deák Ferencz. — Petőfi Sándor. — Vörösmarty Mihály.** — Továbbá a következő életképek; **Vasárnapi mulatság falun. — Czigánytanya az erdőben. — Csikós elet. — A pusztàk fia.**

Mutatványszámokkal sziv esen szolgálunk dijtalanul és bérmentesen, gyüjtőknek 10 előfizető után **egy** tiszteletpéldányt adunk.

A t. cz. magyar olvasó közönség részéről élénk részvételre számitva, reméljük, hogy vállalatunkat a tökély legmagasabb fokáig emelhetjük és tisztelettel kérjük hazai irodalmunk becses pártfogóit, hogy minket e hazafias vállalatunk előmozditásaiban tehetségük szerint pártfogolni kezeskedjenek. — Tisztelettel 11030

Utánnyomást nem dijazunk a **«Gondüző» szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, belső dob-utcza 14.**

Tan- és nevelőerőket magyar, német, franczia nevelőnőket gyermekkertésznőket, bonneokat, franczia játszótársakat, közvetlen Schweizból valókat 1—2 évi szerződéssel ajánl SCHLESINGER S. iskolai ügynöksége Budapest IV., gránát-utcza 20. 11026

FISCHER J.
porczellán- és majolica-gyára
BUDAPESTEN.
Főraktár: bécsi utcza 3-ik szám a.
Szeptember 15-től kezdve következő rendkivül mérsékelt és leszállitott árakat számit u. m.
Asztali készletek 6 zemélyre finoman szinezve és aranyozva **17** forinttól kezdve.
Tea, kávé- és fekete kávéskészletek 6 személyre a legujabb alak és mintákban, finom tollrajz dusan aranyozva **6** frttól kezdve.
Mosdókészletek a legszebb perzsa és japáni rajzokkal **7** frttól kezdve.
Árjegyzékek a folytonos váltakozó minták végett össze nem állithatók és ezért nem is küldhetők. — A fent emlitett tárgyakon kivül, legdusabb raktára mindennemü használati és disztárgyaknak. 11015
Az elküldés utánvét mellett történik.

Szepességi gyepfehérités.
Magyar gyártmány.
Kanitz Ferencz
Budapest, IV. Váczi utcza 12.
ajánlja **Wein Károly és Társai** magy. műszövők alább jegyzett gyártmányukat.
Eladás eredeti gyári árjegyzék szerint.
Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek, meg nem felelőért a pénz visszaadatik.
Teritékek, kávés készletek, törülközők, törlőruhák, párna és dunyhahajak, szepességi házi vásznak katrinczák stb. 10994
Csak tiszta len-áruk.

STEFÁNIA KORONAHERCZEGNŐ FORRÁS — 10 első kiállitási dij
KRONDORFI
SAVANYUKÚT
szénsavdús, természetes, alkalikus asztali viz.
Elismert a lélegzőszervek és gyomor bántalmak ellen.
Kútvállalat: KAHL és Tsa Krondorfban Karlsbad mellett.
Raktár Budapesten **Göbel és Stifft** VII., Klauzál-utcza 6. továbbá kapható Emmerling és Rabschnál koronaherczeg utcza, valamint a vendéglőkben 9854

VIKTORIN JÓZSEF
CS. KIR SZAB. SZABÁLYOZHATÓ TÖLTŐKÁLYHA ÉS TAKARÉKTÜZHELY-GYÁRA
BÉCS, IV. Grosse Neugasse Nr. 35.
ajánlkozik mindennemü géptakaréktüzhelyek, mint **angol, franczia nyárssütők. Grillárdgépek és kávétüzhelyek** előállitására, tart **szállitható takaréktüzhelyeket** egészen vasból és cseréppel födöttet; ugy-10996 szintén jó hirükről ismert **szabadalm. szabályozható töltőkályhákat legjobb szerkezettel.** Folytonosan nagy választéku raktár van készletben.

Ásrlapok ingyen bérmentve.

MANHEIMER VILMOS
császári és királyi szabad. első magyar lámpa-gyára
Budapesten, Dorottya-utcza 8. sz.
ajánl függő- asztali és konyhalámpákat kiváló olcsó gyári árakon pontos és szilárd kiszolgálás mellett nagy raktár valódi amerikai megnem gyuladó petroleum és császár-olajban 5 kilón felüli vételnél a házba küldetik. 11009

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

30879/84 sz.

Pályázati hirdetmény
aknaszén szállitása iránt.

A m. kir. államvasutak alólirt igazgatósága a déli vonalán járó mozdonyok fütéséhez az eddig már biztositott mennyiségen felül 1884. évi november hó 1-étől 1885. évi junius hó végéig terjedő időtartam alatt mégszükségeltető (szabolcsi akna-szénben kifejezve) mintegy 7000 tonna aknaszén (esetleg ennek megfelelő mennyiségü barna szén) szállitását biztositani óhajtván, a szállitását illetőleg a következő módozatok és feltételek mellett ezennel nyilvános versenyt hirdet.

módozatok és feltételek következők:

1. az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az általános szállitási feltételek 11. §-ának b. pontja értelmében a kiirott mennyiséget tetszés szerint egy negyedrészszel felemelhesse vagy leszállithassa;

2. a szállitás az anyagok szállitására vonatkozó 24722/76 számu általános és a barna és kőszénre vonatkozó 9460/79 számu különleges feltételek alapján eszközlendő.

Ezen szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyagszer és leltárkezelési szakosztályánál (Budapest sugárut 87. sz. I. emelet) vagy a zágrábi üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órákban megtekinthetők vagy a megállapitott ár lefizetése mellett posta utján is megszerezhetők.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a fentebbi feltételeket jól ismeri és azokat a mennyiben jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek, egész terjedelmükben elfogadja;

3. a fent kitüntetett számmenyiség a m. kir. államvasutak szükségletéhez képest havi részletekben szállitandó; az időkénti tényleges havi szükséglet mindig a megelőző hó közepén fog a zábrábi üzletvezetőség által megrendeltetni;

4. a különleges feltételek 4. §-ában a kőszénre nézve megállapitott 2% túlsúly ugy ezen mint a régibb képződésü barna szénre nézve teljesen érvényben marad; ellenben az ujabb képződésü barna szénre (Liguit) nézve a túlsuly eltérőleg az idézett § ide vonatkozó határozmányaitól, ha légszáraz állapotban szállittatik, 5%-kal, ha pedig aknanedves állapotban szállittatik, a szén nedvességi fokához képest 6—15 terjedő százalékkal állapittatik meg;

5. a szállitás a magy. kir. államvasutak déli vonalának valamely állomására bérmentve eszközlendő, és a beszállitási hely az ajánlatban pontosan kiteendő. A szén a különleges feltételek 6-ik §-a értelmében vasuti vaggonokba rakva adandó át a megállapitott szállitási helyen;

6. minden ajánló köteles a magy. kir. államvasutak igazgatóságának kivánatára próba szenet szállitani, mely próba szén az ajánlati ár alapján fog fizettetni.

7. a szállitó köteles lesz a munkaképtelenné vált vagy elhalt és nyugdij igényre nem jogositott alkalmazottak, illetőleg családtagjaik segélyezésére létesitett alaphoz a szállitásai után érdembe hozandó összegek ¹⁄₁₀ (egy tized) százalékával hozzá járulni, mely járulék a kifizetés alkalmával levonásba fog hozatni.

8. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külczimmel:

«Ajánlat 30879/1884számhoz» 1884. évi október hó 2-ának déli 12 órájáig az anyagszer és leltárkezelési szakosztálynál benyujtandók, vagy pósta utján is beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1884. évi október hó 1-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő. Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlitendő, az arról nyert elismervény azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

9. Az ajánlatban kiteendő, hogy az ajánlott szén mily gőzfejlesztő képességgel bir, azaz hogy egy kgramm szén hány kilogramm vizet gőzölögtet el, végre az ajánlatban az éghetlen részek százalékmennyisége is számszerüleg kiteendő.

10 A szénnek ára tonnánként vasuti kocsikba rakva és bérmentve a m. kir. államvasutak déli vonalainak valamely állomására szállitva ajánlandó, de kiteendő egyszersmind az ajánlatban a szénnek ára vasuti kocsikba felrakva bérmentve a termelési helyhez legközelebb eső vasuti állomásra is.

11. Megengedtetik, hogy az egész kiirt mennyiségére vagy annak csak egy részére tétessék ajánlat.

12. Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 5. §-ában kitett határidőtől eltérőleg ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben maradni.

13. ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitüzött határidőig érkeznek, vagy táviratilag tétetnek, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre nem számithatnak. Végre

14. a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlók közt, tekintet nélkül az ajánlat feltételeire, szabadon választhasson; továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiség szállitását is átengedhesse oly formán, hogy ajánlók az ily részben szállitást is elfogadni köteleztetnek, ha csak ajánlatukban az ellenkezőt világosan ki nem kötötték és végre, hogy a czél elérésére másféle intézkedéseket tehessen.

Budapesten, 1884. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

MÁSODIK
CZIPŐÁRU-ÜZLET MEGNYITÁS!
Alapittatott 1864.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy **váczikörut 12. szám a., a marokkói-utcza sarkán, a sugáruttal szemben** legelegánsabb módon berendezett czipő-áru üzletet nyitottam, ahol igyekezendem olcsó árak, jó és tartós áruk által a t. cz. vevők megelégedését kiérdemelni. Megrendelések mérték szerint, ugyszintén minden javitás leggyorsabban teljesittetik.
Beteg lábaknak új és hasznos találmány.
Árkönyvek legdivatosabb ábrákkal kivánatra ingyen és bérmentve. Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesittetnek s ami nem tetszik, kifogástalanul visszavállaltatik. 10970
Számos megrendelést kér mély tisztelettel
AGULÁR DÁVID
Főraktár a Hatvani-utcza sarkán.